

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 }
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 16-వ తేది గురువారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. ౬౦
సంచిక ౬౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

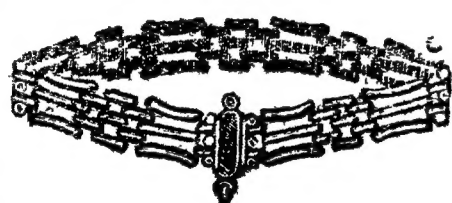
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

నమ్మకము

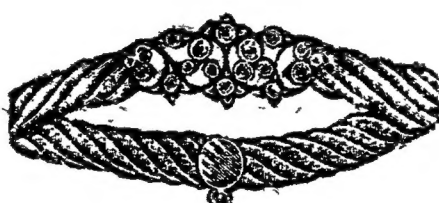
కల్తీ లేదు

మోసము లేదు

పై మూడు అంశములను చక్కగా గమనించ తగినవి.

స్త్రీలు
పురుషుల
చేతి గా
లుసులు

నారీమణులు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలకరకముల కొంగారు గొలుసు, ముంజేరి గడిమారము గొలుసులు, సాదా
ఉంగరములు, రాళ్ల ఉంగరములు, వంకీలు, నిద్యాణములు, మోపుడు అన్నిరకముల వెండి వగలు మూవద్ద సిద్ధముగా
నున్నవి లేనివి ఆర్డర్ చేసి పకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. సవరం బంగారుకు సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 వై నా బజారు రోడ్డు, మదరాసు.

ఆంధ్రులకే

Last Few Copies of

"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of
about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోక సేవి చేయుచుండునంగతి తెనుకు తెలిసియుండవచ్చును.
ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆవరించుచున్నాను ఇండియావారుమాత్రమే
గాక బర్మా, సిలొన్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో
స్నేహము చేసియున్నారు సాధారణముగా కై ద్యులందఱును నన్ను ఆవరించుచున్నారు సమయము వచ్చి
నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు
వాయి, మనలేవారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు సమస్తశీలములు,
సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించినభేదులు,
కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లెనొప్పి, నడుమనొప్పి, ఇకప్లాథెంజా, క్షేగు, జ్వరములు
మొదలగు చ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు ఆనుపాచపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు
దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి ఫంజిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు బికడఫా నాతో స్నేహము చేసిన
వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0 పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో ర్పు 1-8-0 12 బుడ్ల
ర్పు 2-12-0. 25 బుడ్ల ర్పు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిల్లాసమునకు వ్రాయుడు.
అయిదేదవైద్య పాశ్యపు వేంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

11-7-25 శనివారమునుండి 17-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని॥ కూడ
ప్రసర్జనము గలదు
పాతీస్ క్రొత్త శీరియల్
రూత్ రోలండు ఇన్.
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (3 వ భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

వస్తుగుణదీపిక

అయిదవకూర్పు - నూతనాంశములంజేర్చి ముద్రించితిమి,
ఈ గ్రంథముయొక్క యువయోగము ఎల్లరకను చెప్పియే యు
న్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు
ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణద్వైతములను జక్కగ
వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు,
రాజమండ్రి

త్వరపడుడు త్వరపడుడు!!

కొన్నిప్రతులు మాత్రమే!

రామకుమారాభ్యుదయము
(ఆంధ్ర నాటక రాజము)

గ్రంథకర్త:— గార్లదిన్నె సుబ్బారావు
పండితామోదితమును, కరుణారసగుంభితమును,
పాఠకహృదయరంజకమునై యొప్పుచుండు.
వెల ర్పు 1-0-0 మాత్రమే
నలయువా రీక్రింది చిరునామాకువ్రాసి తెప్పించుకొండ.

గార్లదిన్నె సుబ్బారావు,

అదవాని,

మొదటి ప్రశ్న జాచెదము. అస్పృశ్యతాదోషము హిందూమతముమీదనే గాక మానవాలి కంఠకుసుగూడ పెద్ద మచ్చయను విషయమున హిందువులే హిందూమతమునం దిరత యంశములను పరిష్కరించుకొనునటుల దీనినిగూడ పరిష్కరించుకొనవలెను. దేవదాసీల మాటకాదుదు. వాడుండుటవలన దోష మింతలే గాదు. అట్టిబాలియొకటి యుండుటచే మనవచారికి పెద్దమచ్చ. ఈవిషయమై హిందువువలె నెవ్వరును జోక్యము కలుగజేసికొనగోరదు. కారణమేమియో స్పష్టముగ తెలియుచునే యున్నది. ఈదోషములను తొలగించుటలో లోపలినుండి రావలయునుగాని

హిందువులను ఆపని శిక్షించుటకు దొంగలను నిర్బంధపరచుటకు లగు. ఈసంగి హిందువులే శిక్షించుటకు. మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు హిందువులు కానివారందరూ అస్పృశ్యులను హిందూమతములోని యితరదోషములన్నిటివలెనే విమర్శింపవచ్చును. ఈసంస్కరణమునకు వారు ధర్మబలము నొసంగవచ్చును. కాని వారింతకన్న యెక్కువకు బోలేరు. అంతకన్న పోయినయెడల హిందూమతముమీద నేవో కుట్రలు బన్నుచున్నారను మాట వచ్చును.

ఇకను రెండవ అభియోగము విషయమును గమనించి నటుల మాత్రము తృప్తి నొంది యుండవలెను. దానికి ప్రత్యుత్తర మియ్యవలెనన్న ఉచితత్యమునకు కొంత భంగము గల్గును. నేను హిందూమహమ్మదీయైక్యమున కేమి పనిజేసితిమో కాపు మన్న యేమిలేదనియే జేలును. కాబట్టి యీ ప్రశ్నయందుగట్ట లోనే గల నింద నేజేసినపనియేమో దానంతట నది ధృవముగవరకును ఉండవలసినదే. కాని నేను జేసిన నేవకు సర్దిఫీకేటినదకు గట్ట కిదియే మొదటిసారియని జేప్పవలసియున్నది. మహమ్మదీయు లీవిషయమును దెలిసికొనెదరుగాక. అయితే యెవరైతే జేచియుండి ప్రార్థన సల్పినదో వారుగూడ దేశసేవజేయుదురని జేప్పవలయును. ఎవరైన మహమ్మదీయులు యీ పృథ్వీనివలె నే నేను జేసిన నేవకు పరిక్షింపవలదుకొనినయెడల దీనితో తల బ్రద్దలుచేసికొనక నేను బాగా నేవయేమియు చేయవచ్చును జేచియుండి ప్రార్థన జేయుచున్నానని తెలిసికొని-తృప్తిజేంది యుండవలెగాక.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానములకు యాదిగమ కనిన సరుకులను దేవస్థానం కచ్చేరిలో 1935 ఫసలికి సరఫరాచేయు హక్కును యీ నెల 23-వ తేదీలు వగలు 12 ఘంటలకు మరుయాలం వేయబడును గనుక యాలంలో సవాలుచేయ కోరువారు రు 100-0-0 డిపాజిట్టు కట్టి యాలం పాట పాడవచ్చును. యాలం-శ్రీవిచారణకర్తల వారి మంజూరు అయినది తెలియపరచిన 10 రోజులలోగా క్రమమయిన స్థాంపులో అగ్రిమెంటు వ్రాశి యియ్యవలెను. యిందుకు తప్పితే డిపాజిట్టు న్ను దేవస్థానమునకు దాఖల్ చేసుకొని తప్పి పోయిన సవాలుదారు జవాబుదారిపైన పునః యాలం వేయబడును. అగ్రిమెంటు పరత్తులు యాల కాలంలో తెలుపబడును.

(1) సూర్యమార్కు కుంకుమపువ్వు యస్. నారాయణ్ కంపెని బొంబాయి వారి వద్దనుంచి పార్సల్ శ్రీ విచారణకర్తలవారి పేరట రప్పించి సరుకు సప్లయ చేయతగినది.

(2) జవాహర్మార్కు పచ్చకర్పూరం.

(3) మేలురకం కస్తూరి.

(4) పునుగు చట్టం.

సాంపిల్లు యాలకాలంలో చూడబడును.

(5) మంచిసువాసనగల శుద్ధమైన ఆవు లేక యెనుమునెయ్యి గొట్టె, మేకలనెయ్యి కాని యితర మరేవస్తువుకాని కలసి వుండకూడదు. ఇతరవస్తువులు కలసివున్నట్టు అనుమానము కలిగినా సువాసన లేకపోయినా తిప్పివేయడమవును. డబ్బాలలోని నేతిని తిరుగవేసి పరీక్ష చేయడమవును.

తిరుమల తిరుపతి } వి. నాగేశ్వరరావు,
వగైరాదేవస్థానం }
కచ్చేరి. 7-7-25. } ఫార్ విచారణ కర్తలవారు.

రోమ హరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

ఈ ధన్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమమును రెండు నిమిషాలలా మొదలంట రాలిపోవును. దేనివలన చర్మము నలు పెక్కుడు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వసం! జూలై నెల 16-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు		
కుసుమ తెనాలిని ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0
నెల్లూరిని ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
బియ్యము ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	13 8 0
నెవగలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 4 0
నెవలు ,, డిటా ,,	14 0 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0 0
ఉల్వలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురం నెవగపప్పుబా 1-కి	55 0 0	60 0 5
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0	58 0 0
జేరు నెవగనూనెగానబా 1-కి రు 188 మిషకానూనె 182 0 0		
అముదము బా 1-కి ,,	128 0 0	180 0 5

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	105 0 0	
కురపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిని)బా 1-కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	50,50	
కాళహస్తీపాయకట్టు		70,75
తెల్లము బా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చదరం ,,	80 0 0	82 0 0
రవుండు ,,	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

నెండ్లి 100 తులంకు	71 0 0	74 8 0
బంగారము, కులము 1-కి	21 10 0	21 12 0
పవరము 1-కి		13 7 8
ఇత్తడి బా 1-కి	258 0 0	256 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కర 226 పా గలవి	31 8 0	32 0 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	72 0 6	
లొట్టికృష్ణము డిటా		
సింహం డిటా		
గుర్రం డిటా	70 0 0	

8. దూది

బో నెవ్వుబారున 1-కి	రు 300 0 0	
ఎల్నాడు దూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూకయేనుగ నెం 20	9 8 0	
జుహాన్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ రేబిలం అయినను	12 0 0	
బెర్బాక్ నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్కూ	8 8 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ అరైన్సు	7 6 0	
నెం 12½ కొయిలవట్టి	7 8 0	
నెం 20½ రంగులూరు	9 14 0	

జాబులు.

తెనాలి తాలూకా, క్రాలో అగ్నిప్రమాదము

(10-7-25) వగలు 11, 12 గంటలకు మధ్య మా గ్రామమునకు పడమరపై పున చిన్న పూరింటిలో అగ్ని బయలుదేరి గ్రామ తూర్పు చివరవరకు ధ్వంసము గావించెను. అగ్ని దేవుడు ఆహుతిగావించుకొన్న పూరియిండ్ల సంఖ్య 70, 80 ఉండును. ఈయిండ్లన్నియు మిగుల బీదవారివి. మూలిగిన నక్కమీద తాటి కాయ బడ్డ చందమున పోయిన గాలివానకు యిండ్లన్నియు పడి పోయి యిండ్ల కప్పలకు గడ్డి వస్త్రాలు లేక నానాకష్టముల పాలై యెదో యొకవిధముగా మరల యిండ్లు కట్టుకొని కాల ముగడుపుకొనుచుండ మరల అగ్ని దేవుడు వీరి పాలటయముడా యెను. నాట్ల లెరుగుగట్టచే యిండ్లలోని పురుషులు స్త్రీలు పాలములకు వెళ్లియుండిరి. అకస్మాత్తుగా గ్రామములో మంట జూచి సగము ప్రాణములుపోయినవారలై గుండె లవియునట్లు పరుగిడి గ్రామముజేరునప్పటికే వారి గృహములు గృహపరికరములు, తిను బండారము లతో సహా అగ్ని దేవుడు తన సొట్టును పెట్టుకొనెను. ఒక యింటిలో నోక చిన్నపిల్లయు, మరొక యింటిలో నోకవృద్ధస్త్రీయు దహనమైపొయిరి. రెండువందల రూపాయల కిమ్మతుగల మిగుల అంపమైన యొక కోడెదూడయు యింక రెండు మూడు పశువులు కాలిపోయినవి. వీరల దుఃఖముచూడ శత్రుముగాకున్నది. వస్త్రాకాలములో వారున్న వారి పశువులున్న నిలబడుటకైనను గృహములు లేక వారుపడు కష్టములు భగవంతుని కెటుక ఘమారు 7, 8 వేల రూప్యముల నట్టముండును.

మాం వెంకట్రామయ్య చౌదరి

విజ్ఞాపనము

నేను ఒక విలేంతువును ద్వితీయవివాహముచేసికొని 7 సంవత్సరములనుండి సోషియల్ రిఫార్మరుగా వున్నాను. పు ద్దోగమువదలి యీకాకినాడనగరములో 5 సం|| లగా వివాస ముచేయుచున్నాను. విలేంతునివాస వుద్యమమును వృద్ధిచేయవలయునని సంకల్పించుకొని, ఇదివరలో 8 వివాహములు చేసియున్నాను. ఇప్పుడు ఒక విలేంతుకేరణాలను పెట్టి వున్నాను. ఇట్టి సంఘసంస్కారమునందు ఆభివ్రాయముగల స్త్రీపురుషులు దేశమునందు అనేకమంది గల రకు విశ్వాసముతో యావిజ్ఞాపనము ప్రకటించి వారు తమకు సాధ్యమయిన అన్ని విధములచేల నాకు ప్రోత్సాహమును సహాయమును చేయువరని కోరుచున్నాను.

కేరణాలమునకు సాభార్య శ్రీమతి పత్రికను వ్యూహరు యజమానురాలుగా నుండి తత్సంబంధమయిన సమస్తకార్యములను నిర్వహించి విలేంతుబాలికలకు విద్యాపమున లేకుండ చూచుటకు కృషిచేయుచున్నాను. కావున తమిళము గ్రామములలో నుండు విలేంతుబాలికలను కేరణాలయమునకు వచ్చుటకు ప్రోత్సహించి సహాయముచేసి వారిపోషణకున్న వివాహమునకున్న లేకు ఇష్టమసాగము ధనసహాయముచేసి దేశాభిమానులు ఎల్లరు సాకు సహాయపడుదుని ప్రార్థించుచున్నాను

విలేంతు బాలికలవిషయమై జరుపు యాచిత్తు పు త్తర ప్రత్యుత్తరములు రహస్యముగా వుంచబడును.

ధనసహాయముచేసినవారు పేరు, మొత్తము ఎప్పటికప్పుడు పత్రికలలో ప్రకటంపబడును

ప్రతి అప్సాస్వామయ్య

నూర్యారావు పేట-కాకినాడ

ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు ఉచితము

నాచేరచియించబడిన

రామలింగేశ్వర శతకము	0 2 0
మహాత్మ్యంధి తారావళి	0 0 6
నామదేవచరిత్ర (హరికథ)	0 4 0
రామకృష్ణసత్సరి	0 2 0
మాధ్వాంధ్రజననము (ద్రామా)	0 12 0
ఆంధ్రభజనవింధము	0 1 0

అనుగ్రంథము లాగింటిని గ్రంథాలయములకు ముచితముగా

సంవత్సరమునని జూలై 5 వ తేదీ పత్రికలో వెల్లడించినది. ఇప్పటికి 40 గ్రంథాలయములవారు మాత్రమే నా గ్రంథముల దెప్పించుకొనిరి. ఇంకను 300 గ్రంథాలయములకు సప్లయచేయగలము. ఇకముం దీ గ్రంథముల గోరువారలకు నా 6 గ్రంథములేగాక ప్రయుత వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్యవల్లి) గారిచే వ్రాయబడి వారిచే నా గ్రంథములతోబాటు మీకు బంపుడని నావద్దకు బంపబడిన "శివాజీ" యను గ్రంథము (0-2-0) కూడ లభించును. కాన తగుణము బోగొట్టుకొనక ఖర్చులకు 0-2-0లు రెపాలాక్షిణముల బంపవలయును. ఇదివరకు గ్రంథముల దెప్పించు రకొన్నవారును ముందు తెప్పించుకొనబోవువారును ప్రత్యుత్తరముల వ్రాయించికోరెను. సైబాం సోదరులు వారి చిరువామా చక్కని తెలుగుక్షరములతో వ్రాయవలయును.

తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరి,
చెలుకుపల్లిపోస్టు, సోన్నూరు, గంటూరుజిల్లా.
వితంతు వివాహములు

జూలై మాసము మాడవకొ రివ్యూలో ప్రచురించిన అంశములను అంగ్రులకు తెలియుటకొరకు వ్రాయుచున్నాను. లాహోరులోయుండు విధవావివాహ సహాయక సభ యూనిమాన్యుక్రింప జరిగిన విలేంతు వివాహములవివరణ,

సంవత్సరం	వివాహములు జరిగినసంఖ్య
1915	12
1916	18
1917	31
1918	40
1919	90
1920	220
1921	317
1922	453
1923	892
1924	1603
1921 సంవత్సరం జనాభా ప్రకారం హిందూవిధవల సంఖ్య	
మొత్తము	విధవలసంఖ్య
0-1	597
1-2	494
2-3	1,257
3-4	2,887
4-5	6,707
0-5	11,892
5-10	85,037
10-15	2,32,147
20-25	3,96,172
15-30	11,68,720

పునర్వివాహము చేసుకొనుటకు యిష్టముండు వయసు గల స్త్రీలు భర్తచనిపోయిన వెంటనే వివాహముచేసుకొనుట శ్రేష్టము.

సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి,
వారాణసి నగరం 12-1-1925.

సంయుక్త గోదావరిమండల సభ

సంయుక్త గోదావరిమండల సభ కాకినాడలో కడచిన జూలై 5-6 తేదీలను జరుగనని మేనెలలో వార్తా పత్రికలలో ప్రకటించియుంటిమి. కారణంతరములచేత దాని సభ్యుడు నిలుపుచేయవలసి వచ్చినందువలన, ఆసభ ఆగస్టు 8-9 తేదీలను కాకినాడలో జరుపుట కిప్పుడు నిశ్చయింపబడినది.

2. జిల్లాపరిపాలనలో సంబంధించిన రాజకీయాది వ్యాపార వ్యవహారవిషయములను గురించి శ్రీమంత్రిగారిచే చర్చించి వానిలోపముల నివారణకొరకు ప్రయత్నింపబడును, వానిలో జరుగవలసిన మార్పులకు ప్రజాభిప్రాయముసారముగా తీర్మానములను కొనించి వానిని జిల్లా అధికారులకును దొరతనమువారికిని తెలియపరచుటయు, సీసభోదేశములు యున్నది. జిల్లాలోని రీవిన్యూ, ఇంజనీరింగు, ఇన్స్పెక్షను, వెంటిలమెంటు సర్వే, భూమిపన్నులు, దేవాదాయపుట్టుక, ఎక్సైజులూడుటకట్ట, లోకబుధండు, జాడీవల్, రిజిస్ట్రేషను, ఆఫీసరీ, వ్యవసాయము మొదలగు విషయములను గురించి ఆచార్యముగ వనకడకు

మార్పులను సవరణలను చిత్తుతీర్మానరూపముగా తాలూకా సంఘములు, గ్రామసంఘములు, పరపతిసంఘములు, ఇతరసంస్థలవారు వెంటనే యాసభ కార్యదర్శికి పంపించుకొనువానిని. ఈసభకు జాతీయవాదులు, జిప్సీసువర్గమువారు, జమీందారులు, ప్రాప్రయిటర్లు, కర్షకులు, వర్తకులు, పెన్షనరులు, యూరోపియనులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, ప్రతినిధులుగావచ్చి చర్చలలో నిరాటంకముగా పాల్గొనవచ్చును. ఈసభ గోదావరిజిల్లా సంఘమువారి యాదరణమున జరుపబడును.

3. పూర్వపు గోదావరిజిల్లాలో చేరియుండిన నర్సాపురము, భీమరము, లోనుకు, ఎర్నూరుజెమ్మ, ఏలూరు తాలూకాలు ఈసంవత్సరము ఏప్రిల్ 15 తేదీ మొదలు కృష్ణాజిల్లాలో నుండి విడదీయబడి పశ్చిమగోదావరి జిల్లా యనుపేర ప్రత్యేక మండలముగా నేర్పరుపబడినవి. ఆ అయిదు తాలూకాల ప్రజలు 1904 సంవత్సరమువరకు గోదావరిజిల్లా సంఘమునందు సభ్యులైయుండి గోదావరి మండలసభలు మాతోగలిసి జరుపుచుండిరి. ఆ ట్టి సభలు ఏలూరు, లోనుకు తాలూకాలో జరిగియుండెను. నూతనముగా నేర్పరుపబడిన పశ్చిమగోదావరిజిల్లా వారికిని, తూర్పుగోదావరిజిల్లా వారికిని, ఇన్స్పెక్షను, డ్రాయింగ్, నీటితీరువలు, వెంటిలమెంటు, వ్యవసాయ సంబంధవిషయములు సామాన్యములు. వారి కిప్పుడు మండల రాజకీయవ్యవహార పరిస్థితులను గురించి చర్చించు ప్రత్యేకమండలసభ లేకపోవుటవలన, వారికివ్యవయినవో తూర్పు గోదావరిప్రజలతో కలియుట కాలంకము లేదు. 15-8-25 తేదీని తాజేవల్లిగూడెము గ్రామమున మహారాజశ్రీ పెన్సన్స్ పెన్సిరాజు బి. ఏ. బి. యల్., ఎం. యల్. సి. గారి యాజమాన్యమున జరిగిన పశ్చిమగోదావరి డెల్టారహితుల సమావేశమునకు వచ్చిన ఎర్నూరుజెమ్మ, భీమరము, లోనుకు, ఏలూరు తాలూకాల రహితులు కాకినాడలో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడిన సంయుక్త గోదావరిమండల సభకు తమతాలూకాలనుండి ప్రతినిధులుగా చాలమంది వచ్చెదమని చెప్పియుండిరి. కావున తూర్పు పడమర గోదావరిజిల్లా రహితులు, ప్రజలు, ప్రముఖులను ఆగస్టు 8-9 తేదీలను కాకినాడలో జరుపబడునట్టి సంయుక్త గోదావరి మండలసభకు విస్తార సంఖ్యాకులుగా దయచేసి సభను జయప్రదముగా గావింప కోరుచున్నాము.

సన్మానసంఘమున సభ్యులుగ నుండువారు రు 2-0-0 విరాళమును చెల్లించవలెను. ప్రతినిధులుగనుండువారు ఒక రూపాయి ఫీజు చెల్లించవలయును.

యల్లాజ్యోత్సుల కామేశ్వరరావు,
సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు.
దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు,
నేత్రకంటి శ్రీనివాస కోనేటిరావు,
కాకినాడ 8 జూలై 1925. కార్యదర్శులు.

చీరాలమునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని ఎన్నిక

రా॥ సా॥ రావుల సుబ్బారావుగారు
యెన్నుకొనబడిరి
చీరాల, జూలై 16 :—చీరాలనుండి జోక విలేజురి యాదిగన ప్రకటించిన తంతి నంపెను:—
చీరాల పురపాలక సంఘాధ్యక్షు నెన్నుకొనుటకు నేడు ఉదయం 7-30 గంటలకు మునిసిపలు సభ్యులు సమావేశమైరి. రావుసాహెబు రావుల సుబ్బారావుగారు తిరిగి అధ్యక్షుడుగ నేతగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడిరి. (తంతివార్త)

అస్సాము శాసనసభ సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు దిగగోయకుండ నీయబడెను

ఏలూరు, జూలై 15:—నిన్నను బరిష్కరముకాగ మిగిలిన సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులవిషయమై నేడు చర్చ జరిగెను. సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులను దగ్గించుట కెంతవట్టు సభ్యులు జూపినను అది నిరర్థకమయ్యెను. మొత్తము రూ 186987 లును గ్రాంటు నీయబడెను. రెడ్డుకాసు ప్రచారమునకు వలయు రూ 5000 లను నీయవలసి ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము తుదకు ఉపసంహరింపబడినది. (అ.ప్రె.)

రాజద్రోహము పురికొల్పు వ్రాతలకు

భాయి విహితసింగుగారికి కి సం॥ల కఠినపక్షము వేయిరూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను
అమృతసరం, జూలై 15:— రాజద్రోహమును పురికొల్పు వ్రాతలను వ్రాసినందులకు మూడుసంవత్సరములు కఠిన పరకమును, వేయిరూపాయలు జరిమానాయు భాయి విహిత సింగుగారికి మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటు కిత్త విధించెను. (అ.ప్రె.)

“ఎట్టి వరతులు లేకుండ సిక్కు-ఖైదీల విడువవలయును”

శిరోమణి అకాలీదాలుయొక్క అభిప్రాయము
అమృతసరం, జూలై 15:—పంజాబు దొరతనము కాంతిని నెలకొల్పదలచినవో యెట్టి వరతులను గోరకుండ అకాలీఖైదీలను తక్షణమే విడుదల చేయవలయున్నదని శిరోమణి అకాలీదాలు అభిప్రాయము నివ్వుచున్నది. (అ.ప్రె.)

హిందూ అకాలీల ఆగమనము

అమృతసరం రైల్వేస్టేషనువద్ద ఘనస్వాగతము నీయుట
అమృతసరం, జూలై 15:—హిందూ హినుండి వచ్చిన యిరువదియైదుగురు అకాలీలు నేడివటకు వచ్చిరి. రైలుస్టేషను వద్ద స్థానిక అకాలీలు వీరలకు ఘనంబగు స్వాగతము నిచ్చిరి. ఉత్సవముతో పిథులగుండ ఊరేగిరి. బంగారు చేపమునందు యధారీతిని అకాలీలు వీరలకు హృదయపూర్వకముగ స్వాగతమును యిచ్చిరి. (అ.ప్రె.)

పంజాబుగవర్నరుపతకము పొరుట

అకాలీ నేరముని తొందర
అమృతసరం, జూలై 15:—పంజాబు శాసనసభయందు గవర్నరు కావించిన ఉపన్యాసమును ప్రకటనను ఆధారము చేసికొని తన్ను విడుదల చేయవలసినదని ఒక అకాలీ నేరముడు అమృతసరం అదనపు సెషన్సుజడ్జిగారికి దరఖాస్తు నంపెను. గురువారా శాసనమును గౌరవించెదనని నేరముడు వాదనాము చేసెను. అట్టివారలను పదలీచేయవలయునని సెషన్సు జడ్జిగారికి ఉత్తరము నీయనందున జడ్జిగారు ఖానుజుక్రాడ్డీమగారు దరఖాస్తును జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి కంపిరి. (అ.ప్రె.)

వర్షపాతము

సిమ్లా, జూలై 15:—రూఫ్ సీమట్టుపట్ల వాయునందలి ఒత్తిడితరకు ఆపృశ్యమయ్యెను, ఘూర్జరము, దేశమధ్యభాగముందలి వర్ష పవనములు బలహీనముగ నున్నవి. దక్షిణబర్యా, దక్షిణ తూర్పు వంగరాష్ట్రము, ద్వీపకల్పపు పడమటితీరములందు చురుకుగా నున్నది. దక్షిణబర్యా, బెంగాలు, తూర్పుసంయుక్తరాష్ట్రములు, తూర్పు రాజపుత్రస్థానము, ఘూర్జరము, కొంకణము, మళయాళము, ఉత్తర హైదరాబాదులందు సర్వత్ర సామాన్యముగ వర్షము గురి సెను. ఉత్తరబర్యా, అస్సాము, ఉత్పళము, బీహారు, తూర్పు ఉత్తరప్రదేశాలు, మధ్యయండియా, మధ్యరాష్ట్రములు, భాంబాయి దక్కను, మైసూరులందు అచ్చలచ్చుట వానగురి సెను. ఫోటానాగపురం, పశ్చిమ సంయుక్తరాష్ట్రములు, దక్షిణహైదరాబాదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ మదరాసు, దక్కనులందు స్వల్పముగ వానపడెను.
తేవాయి 2, రంగూను 1, బెస్సేను 1½, డైమండుదీవి, క్యాపురీ, అక్కోచేరి, మాత్రీ 1, ఛరపంజి 2, కాక్సబజారు, బారిసాలు 3, చిట్టగాంగు, సతారా 1½, షాఖారీ, దివాజీపురం 1½, అంగుల్ 3, డాల్హునగంజ్ 1, అలహాబాదు 1½, ఢేరాఢూను 2, మసూరీ 3, అహమదాబాదు 1, కల్లికోట 5, మంగు కూరు, కొచ్చి, బెల్గాము 1½, మైసూరు-రాలందు 5 అంగుళముల వర్షము గురి సెను.
నూతన:—ఘూర్జరముండు వర్షము గురియుట తగ్గును; బీహారు, ఫోటానాగపురములందు వానమెండుగ గురియవచ్చును. (అ.ప్రె.)

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

చిత్తూరులోని స్వాగతము

చిత్తూరు, జూలై 15:— మనరామ గౌర్యుల వై కాంటు గోషనుగారు భార్యాసమేతులై పరివారముతో గూడ, 14 వ తేదీన మనరామలో బయలుదేరి 15 వ తేదీ ఉదయమున కు చిత్తూరు చేరిరి. చిత్తూరులో రా. బ. యు. రామరావు. గారును, డబ్ల్యు. ఆర్. జాను పోలీసు సూపర్వైజరు, ఆర్. నారాయణయ్యరు జిల్లాజడ్జిగారును స్వేచ్ఛనుపద్ద సన్మానించి గణేశ ధియేటరునకు గొంపోయిరి. అచ్చట సన్మానపత్ర మందజేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడెను. దారిలో చక్కని తోరణములు ఆర్పిలు కట్టియుండెను. ఆమందిరమునందు పురజనులు పెద్దలందరు విచ్చేసియుండిరి. కాలహస్తి పుంగనూరు బంగారి రాజా గారులు, రా. బ. టి. వి. రంగాచారిగారు, సి. ఆర్. రెడ్డి, బి. మునిస్వామి అయ్యరుగార్లు విచ్చేసియుండిరి. రా. బ. టి. వి. రంగాచారిగారు పురపాలకసంఘము తరపున సన్మానపత్రము జదివెరి:— ఈపురపాలక సంఘము స్థాపించబడి ఎనిమిదేండ్లుయినది. ఈనగరమునకు రెండు లోపములు గలవు. నీటి సరఫరా యేర్పాటులును మరికినీరు పోవు ఏర్పాటులును సరిగ లేకున్నవి. నీటి సరఫరా యేర్పాటులును రూ 6,89,000 ప్రథమ ఖర్చులకు అంచనావేయబడినవి. అందులో సగము ఖర్చు సంఘమువారు భరించినచో ప్రభుత్వము వారు సహాయపడెదమనిరి. కాని సంఘమునకు రాబడి తక్కువ డ్రెయినేజి (మరికినీరుపోవుట) ఏర్పాటులుగూడ నక్కేయున్నవి. ఈవిషయములందు ప్రభుత్వము వారు సగము ఖర్చులు గ్రాంటుజేయుటకు బదులుగా మూడు వంతులు భరించవలసినదిగా సంఘమువారుకోరిరి.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, సభవారు తనకు జూపిన గౌరవమునకు కృతజ్ఞత చెల్పుచు నీటిసరఫరాగూర్చి యిట్లు నుడివెరి. నీటిసరఫరా యేర్పాటుల అంచనా రూ 6,86,000 చాల హెచ్చుగ నున్నదని మీరనుచున్నారు. ఈ అంచనాలు నాలుగేండ్లక్రిందట వేసినవి. ఇప్పుడు ధరలు తగ్గిపోవుటచే అంత వ్యయ మవసరములేదు. ఈస్కిమునకు ఇప్పుడు రూ 5,04,000 అగుననియు, నీటిసరఫరా రి మైన్వరకేయుండి, మొదటిస్కిములోవలె 42 గాక 28 సెంటులకులేయున్నచో రూ 47,900 మాత్రమే యగు నని తెలియుచున్నది. ఈమాత్రము స్కిమును మీరసగముగ్రాంటుపద్ధతిపైని నీటిపన్నువసూలుజేయు, కొనసాగింపవచ్చును. దీనిని త్వరలో మీరు కొనసాగించుట ప్రజలకుపయోగకరముగనుండును. మరియు వరదరాజాస్వామిదేవాలయము నూతనుండి యిప్పుడు రెండుపంపులుమాత్రమేయున్నవి. వీటిని 12 పంపులుగా హెచ్చించుటకు వీలుండు ననియు నూతిలో నీరు సరిపోవుననియు, 1923 సం॥ సానిటరీ డింజనీరుగారు వేరొక చిన్న స్కిము జూపిరి. దీనికి రూ10000 ఖర్చు గునట్లు అంచనా వేసిరి. గ్రామి శేషము స్కిమువిడిచిపెట్టి యీ చిన్న స్కిమును నెరవేర్చినచో సరిపోవును. ఇందు సగము కర్చు రూ 5000 ప్రభుత్వమువారు భరించెదరు. డ్రెయినేజివిషయమున నేను క్రొత్తగా చెప్పన దేమియులేదు. మీ సభవారు నీటిపన్ను వసూలుచేయ నిష్టపడకుండుటచే ఈ స్కిము గూడ నిలిచిపోయినది. ఇప్పుడు మరల పన్ను విధించుటకు నిశ్చయించిరి. కనుక పనినెరవేర గలదు. స్థానికప్రభుత్వమువారిందువిషయమున మీసభకు వ్రాసిన లేఖనుగూర్చి మీరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినవెంటనే ప్రభుత్వము వారు దీనిగూర్చి క్రేడ పరిమించుటలు చూచెదమని మీ రొసంగిన సన్మానమునకు వేరొకసారి నాసంతసము చెల్పుచున్నాను.

జిల్లా బోర్డు

బి. మునుస్వామినాయుడుగారు జిల్లాబోర్డువారి సన్మాన పత్రమును జదివెరి. అందు జిల్లాబోర్డు పేదరికము నాలోచించి ప్రభుత్వమువారు కొన్ని గ్రాంటులనిచ్చుచుండిననియు, ఆ గ్రాంటులు 1920 సం॥ ఆర్థిక సంఘమువారి శిఫార్సుల ననుసరించి తీసివేసిరి గావున తిరిగి యిప్పించవలసిననియు కోరిరి. స్థానిక సంఘముల చట్టమును సవరింపవలసియున్న దనియు, జిల్లాలో 5 నూతన రైలు మార్గముల నిర్మింపవలసి యున్నదనియు, అడవులలో పశువుల మేయించుకొను అడ్డెల నెక్కువజేయ, వలదనియు, అడవి పంచాయతీలు సరిగా పనిజేయవలసిన, అడవి ప్రాంతములందుండు రయితుల యిబ్బందుల విచారించుట కొక సంఘమును, ధూమిశిస్తులు, ఇరిగేషను విషయముల విచారించుకోక సంఘమును నియమింపవలసినదిగా నూచించిరి.

ప్రత్యుత్తరము

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు సన్మానపత్రమునకు గవర్నరుగారు తలీతిగా ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:— ఈజిల్లాకు గవర్నరుగారు వచ్చి చాలకాలమైయుండును. నేను మిమ్మందరిని జూచ సత్కరింపబడుటకు చాల సంతోష మునుచున్నది. మీరడిగిన కోర్కె లన్నింటికి ఒక్క మారుగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట కష్టసాధ్యము. అయినను ఈ విషయము లన్నింటిని జూపి యుండుకొని తిరిగిపోయినపుడు నామంత్రిగ్గముతో విచారించెదను.

గ్రామములకు రోడ్లు వేయించుటకు ఒసంగిన గ్రాంటు క్రు సంతసించుచు నింకను ఎక్కువ పోకర్కెముల నొసంగుడని మీరు గోరుచున్నారు. (1920) ఆర్థిక సంఘమువారి శిఫార్సుల లవకారము కంప్రామ నేట్లు గ్రాంటులు తొలగించుటకులన మీ జిల్లాబోర్డునకు రూ 24,488 లాభమైనదిగాని నష్టము రాతేదు. పూర్వము గ్రాంటు రూ 40,000 మాత్రమే యుండెను గాని యిప్పటి ట్రంకు రోడ్లు గ్రాంటు రూ 74,488 గలదు. మీ ఆదాయము హెచ్చుటకు వీలులేనందున నూతనముగ అభివృద్ధి యేర్పాటులు జేయుటకు ఇంకను ఎక్కువ ధనసహాయమును గోరుచున్నారు. ఈ జిల్లాలో స్థానికసంఘములకు ప్రతియేడు ఆదాయమే ఖర్చుకన్న అధికముగనున్నది. ఈవిషయమునందు ఇతరజిల్లాలకన్న చిత్తూరుజిల్లా మేలుగనే యున్నది. ఇట్లు గోరుటలో మీప్రజలపోకర్కార్థము మీరు చూపెడికృత్య గన్పట్టుచున్నది. అందువిషయమున, ప్రభుత్వమువారి కెప్పుడు వీలుండిన అప్పుడు సహాయము జేయుటకు వెనుదియరని తెలిసికొనుడు.

స్థానికసంఘముల చట్టమును సవరించుటను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. నేను ముందుగా నేమియు జెప్పజాలను.

పుల్లెలపుటి:— నాయుడుపేటలోరొడును 1 వ తరగతి ట్రంకురోడ్డుగ మార్చువని మీరు కోరుచున్నారు. కొన్నిరోడ్లను ట్రంకురోడ్డుగ మార్చుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆ సందర్భమున మీకోర్కెలు నెరవేరునట్లుగా నేను స్వయముగ ప్రయత్నించెదను.

ఈ రాష్ట్రములో రైల్వేల యభివృద్ధిగూర్చి మొన్నటి సభలో రైల్వేబోర్డు పై నానియలు కమిషనరుగారితో సంప్రదించియుంటిమి. మీరు కోరిన 5 నూతన మార్గములలో పోకలనుండి మదరాసునకు రైలుమార్గమేర్పరుచుటకు వీలులేదని రైల్వే ఏజంటుగారు విచారించి చెప్పిరి. రైలు వేయన లేనట్లు మామూలునిరము కన్న 16 మైళ్లు అధిక మగును. ఈ మార్గమైనను భూ భాగము సదునుగలేనందున మార్గమేర్పరుచుట సాధ్యమగును. మిగిలిన నాల్గుమార్గములలో యెం టన ర కు వ్యాపారముగలదో లాభకరముగనుండునో లేదో తెలిసికొనవలసి యున్నది. ఎంత ఖర్చునోరైల్వే ఏజంటుగారు అంచనా చెల్లవలసియున్నది. ముందుగా యిది తెలిసికొననిది యితర విషయము లాలోచించుటకు వీలులేదు. మీరు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసినపుడు అన్నియు విచారించబడును.

పశువులమేళకు అద్దె ప్రస్తుతము అవు ఒక్కింటికి రి ఆ టాలు గలరు. ఇది చాల తక్కువ గ నుండుటచే ఖరీదు గిట్టుటలేదు. దీనిని హెచ్చింపరాదని మీరు గోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి రాబడిలో యంతనష్టము పెట్టుకొనగోరుట భావ్యమగునా? పంచాయతీలు యొక్కవగ స్థాపించబడుండుటకు యీ పశువుల మేల రాబడి తగ్గిపోవుటయే కారణము. పశువుల రేటు రి అటాలు వరకే హెచ్చింపబడును. ఇదివరకువరె రి అటాలు గాదు. పంచాయతీల పరిపాలనక్రిందనున్న అడవులలో అనెనుమెంటు అధికముగ నుండుటచే చెక్లొందుకొనుట కష్టముగ నున్నదని వినుటకు విచారముగ నున్నది. ఈ పంచాయతీల పరిపాలన ఈ నెలనుండి రివెన్యూ శాఖకు మారుటచే, శిస్తు యొక్కవగా నున్నట్లు తోచినవెంటనే మీరు కలెక్టరుగారికి శిఫార్సుచేసిన వారు తగిన చర్య దీసికొనగలరు. కలెక్టరుగారును, షిఫార్సు ఆఫీసరుగారును, మరియు గురు ఉద్యోగేతరులు గలసి ఒక సంఘముగ నేర్పడి పంచాయతీల నభివృద్ధిచేయుదురు. ఇదివరకున్నవి బాగుచేసి నూతనముగా కొన్నిటిని స్థాపించెదరు. కావున అడవి పంచాయతీల విషయమున మీ కంతగా యిబ్బంది యుండజాలదు.

కాళహస్తి: కాల్వేటునగరు ఎట్టేటులగూర్చి మీరు కోరిన విషయములకిప్పుడు ప్రత్యుత్తర మీయ జాలను. కొద్దిరోజులలో నొక డి పూర్తి శేషము రానున్నది. రయితులతరపున వాచమును, రివున్యూబోర్డువారికి తెలియజేయవలసిన ప్రభుత్వమువారికి నూచించియుంటిని. ఎ

ట్టేలు లాండుచట్టము సవరించుటగూర్చి రయితులుదా గ్రహీసంబంధించిన ఉపసంఘమువారికి తెలియజేసికొనవలెను.

ఇరిగేషను విషయమున మీరు కోరిన విషయములకు మదనపల్లి తాలూకాబోర్డు అగ్యత్యునితో మాట్లాడనిది యేమియు చెప్పజాలను. ఏకాఖితోవచ్చిన ఆదాయమునుండి కొంతభాగము ఆశాఖ వరమృత్తులకై వినియోగింపవలసిన పని మీరుకోరిరి. అట్లుకానేరదు. ఇరిగేషను రాబడి అంతయు నరలు ఆదాయము క్రింద చేర్చబడి, అందులోనండి అవసరముగ నుండునమృత్తు వినియోగింపబడుచుండును. అయినను, చెరవుల మరమృత్తులకై యెంత చెచ్చింపవచ్చునో అధికసంఖ్యను చెల్పుచు బడ్జెటుల తయారుజేయవలసినదని కలెక్టరులకు కోరియుంటిమి. గతముజేండ్లలో అయిన ఖర్చులకు సగటునవచ్చు మొత్తములో మూడవంతు లేదా జిల్లాబడ్జెటులలో చెల్పు మొత్తముగాని యిందునిమిత్తమై చెచ్చింపవచ్చునని నూచింపబడెను. దీనివలన కొంతవరకు మరమృత్తుల ఆలస్యములేగిపోవును.

మీరుగావించిన సన్మానమునకు ఒసంగిన గౌరవమునకు కృతజ్ఞుడను. రెండు సన్మానములను వెంటిపెట్టెలలో నుంచి యిచ్చిరి.

సందర్శనములు

మధ్యాహ్నమున గవర్నరుగారు యీ దిగువ వారికి దర్శన మొసంగిరి:— కాళహస్తి కాల్వేటిసగరు రాజాగార్లు తిరుపతి మహాంతి రా. బ. టి. వి. రంగాచారి, బి. మునిస్వామినాయుడు, బంగేరి జమిందారు టి. యక. నారాయణరెడ్డి, పి. పార్థసారథి రాయంగారు,

విద్యారంజనల జూచుట- తదనంతరము

గవర్నరు దంపతులు విద్యాలయములను జూడబోయిరి. గవర్నరుగారి భార్య ప్రథమమున బయటి మెమోరియలు ట్రేయినింగు స్కూలు జూచిరి. ఇందు ట్రేయినింగు శాఖ యందు 42 బాలికలు గలరు. ఈపాఠశాల క్రైస్తవముత ప్రచారమునకై స్థాపించబడినది. సిమ్మట మెమోరియలు జూడబోయిరి. ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులకు నివాస యోగ్యమగు వసతులుగూడ గలవు.

ఈలోపుగ గవర్నరుగారు రా. బ. యు. రామరావు గారి తో గల సి గ వ ర్న మెం టు హైయరు ఎరిమెంటరీ ట్రేయినింగు స్కూలు జూడబోయిరి. సాయంకాలము గవర్నరు గారు చిత్తూరు రిజక్య అడవుల చట్టు మొటూరుపై తిరిగి కలెక్టరు బంగారాలో జరిగిన అల్పహారముల విందారగించిరి. విందునకు చాలమంది శ్రీ పురుషులు విచ్చేసిరి. అల్పహారములు పంచిన పిదప గానసభ కత్తిసాము ప్రదర్శించబడినవి. రాత్రి శ్రీరామవిలాస సభవారు ప్రదర్శించిన నాటకమును జూచిరి.

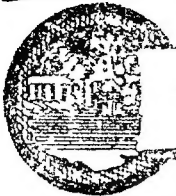
స్వరాజపక్ష సభ

దేశబంధుడు ఫరీదుపురపు యువవ్యాసమందు నూచించిన పరతులపై సహకారమున కంగీకరించుట

పక్షనాయకుల నేర్పాటులలో నాగపురమువారి యభిప్రాయము

కలకత్తా, జూలై 15:—రేపు జరుగబోవు జాతీయ మహాసభ కార్యనిర్వాహకసభయందు, స్వరాజ్యపక్ష సభయందు చాల యుత్సాహము చూపబడుచున్నది. నేటి యువయుము పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, యక. సి. కల్కారు, యమ్. ఆర్. జయహరు, పండిత జహ్వోలాలు నెహ్రూ, యానీ, శ్రీనివాస అయ్యంగార్లు వచ్చిరి. పటేలు, మెహతా, మాంజీగార్లు లేవటికి నవ్వురు.

స్వరాజ్యపక్ష కార్య నిర్వాహక సభ నేటి మధ్యాహ్నము జరిగెను. సభలోని నిర్ణయములు రేపు సాధారణ సమావేశము ముందు చర్చ కుండుదురు. బర్మిక్ హెడ్డుప్రభువు యువవ్యాసమునకు సమాధానము దేశబంధు చిత్రంజనదాసు ఫరీదుపురపు యువవ్యాసమందు నూచించి రసిన కీర్తి సహకార మొనర్చుటకు సిద్ధముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. జాతీయ మహాసభకు స్వరాజ్యపక్షమున నిష్పటికంటె సమీప సంబంధ మేర్పడు మార్గము లేర్పాడుటకు రేపు జాతీయమహాసభ కార్య నిర్వాహక సభయందు చాలాచింతపడుచును. మహాత్ముడును, నెహ్రూగారును గలసి యొకప్రకటన గావించురని యూహింపబడుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

మన భావన వాతావరణము

కుష్టురోగ నివారణవిధి:—ఈవిధికి శే.టి.స.రి.కి రు.82,102-0-7 మొత్తము చేరినట్లు కార్యదర్శిగారు ప్రకటించుచున్నారు.

వృద్ధశ్రమము:—ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టరువద్దకు పంపిన 55 ఏండ్ల వృద్ధ శ్రమము గోచరించినది పాలిసువారు విచారించుచున్నారు.

లెన్యూదానము:—ఎ.కె.పాణ్డె కంపెనీగారు హైదరాబాదు కార్యాలయమువద్ద వార్షిక పత్రనిగూడెండ్ పూజాసందర్భమునందు ఆదివారము 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు వేయి మందికి వేదపఠన ఆర్చనాను జరిపెదరు టిక్కెట్లు ఉచితముగ వచ్చుట దొరకును.

రాకపోకలు:—రా.వి.బి.డి.టి.క్రిమినాచారిగారు, కె.రామకృష్ణమూర్తిగారు, సర్ జేమ్స్ సిమ్స్గారు, రా.సా.ఎఫ్.రంగనాయకులు నాయకుగారు, నేడుదయము విచ్చేసిరి.

పురుక్కోట దివానుగారు, ఆర్.కె.మణ్నిశం చెట్టిగారు, డి.బి.పి.కె.శేషపిళ్లెగారు నిర్వహింపబడుచున్న పయనముగిరి.

గోఖలేవాలు, గాననభ:—క్రిస్టు సంగీతసభ వారి యాజమాన్యమున గోఖలే వాళ్ళు లో ఆదివారం 19 వ తేదీ యంకాలము 4-గం. నిపుణులగు గానకళావిదుల పాటే జరుగును. చంబే వైద్యనాథ భాగవతరు (పాలమాటు) గాత్రవాద. గోవిందస్వామిశిల్పి (తిరుచనాపల్లి) ఫిడెలు అలగనంబిశిల్పి (కుంభకోణం) వృందంగం. దక్షిణామూర్తిశిల్పి (పురుక్కోట) కంజీరా.

ఎన్నికనభలు

కొత్తలుబజారు:—ఈవిజన అభ్యర్థిగ నియమమున్న కె.శ్రీరామలనాయకుగారి స్థానము బలపరచుట, కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సభల యాజమాన్యముక్రింద 17 వ తేదీ తుక్రవారమునాడు అప్పటికేవిధియందు ఎలకట్టుపిళ్లెయారకొవిలివిధి యందు సాయంకాలము 6 గం. సభ జరుగును. కాంగ్రెసునాయకులందరు హాజరందురు. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు అధ్యక్షతవహించెదరు.

* * * *

మత్తాలపేట—బుర్రాసత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సభల యాజమాన్యముక్రింద 17 వ తేదీన కింగ్ చెట్టిపిడి చివర మెట్టుపిడిలో రాత్రి 8 గం. సభజరుగును.

పురుక్కోట:—కాంగ్రెసు నాయకులు జరుపు మూడు సభలు - 19 జూలయి ఆదివారము 6-7 గం. మొదటి పిడిలో శ్రీ.వి. చెక్రయ్యచెట్టి, ఆదికేశవులు నాయకరుగార్లు ఉపన్యాసకులు 2 వ పిడిలో 7-8 గంటలపై శ్రీ. సింగరవేలుచెట్టి రా.రా.మకాసురుగార్లు ఉపన్యాసకులు. మూడవపిడి 8-9 గం. జానబు ముఖీ మహమ్మదుగారు, టి.పి.మినాక్షిసుందరం పిళ్లెగారు ఉపన్యాసకులు.

పర్నూదొంగతనము-రి నెలలగిత్తు:—దక్షిణ ఇండియా వ్యాపారముసంఘము క్రీడాశలములందు ఆటలు జరుగుచున్నపుడు చాలమంది జనము మగియుండిరి. త్రోసుకొనుచుండిరి అటు మగిసినవారక జనము క్రిక్కిరిసి గొర్తుపుడు ప్రస్తుత పార్లమెంటు వాడు, ఫిర్యాది అల్లా - మనువాని జమ్మల రాజు - సముచితము చేసి తిరిగి తీసు నుచున్నట్లు ఎడమచేతిలో గూడు వానితేబులోని తోట నుంచున్న తీసికొనును. ఫిర్యాది వానిని గవనించి కేకవేయగా పోలీసు జవాను వచ్చెను ముద్దాయిసంచిక్రింద పడవైచెను. అందు రూ.1 నోటు గలను కేసుజేయగా ఎగ్జిక్యూటివ్ పోలీసు కోర్టునందు 2 నెలలు కఠిన శిక్ష విధించబడెను.

దంపతులసమిష్టి మరణము:—కె.రి.య.మొట్టు నివాసులగు ఇరువురు నూతన దంపతులు, మ్యూజియము జూచెదమని జెప్పి యిలు వెదలిన వారి కేసులు పొన్నియమమన కొవిల నూతిలో (చింతాద్రీపేట) గోచరించెను. రాజగోపాలను అను 22 ఏండ్లయువకుడు 14 ఏండ్ల భార్యయు మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు మ్యూజియము జూడబోయెదమని యింట్లో చెప్పి బయలుదేరి తిరిగి యింట్లోకి రావలెను. బంధువులు వేచి వేచి చివరకు వెదకి కానక పరిశీలించుచుండిరి. నిన్నను సాయం కాలము 5 గంటలకు పోలీసువారు వైన దిలిపిన కొవిల నూతిలో భార్య కేసును గాంచి బయటకు దీసిరి. నేడుదయము భర్త కేసునుగూడ అందే దొరకెను. వారిరువురి శరీరములపై నగల లోబడి యున్నవి. ఏమియు గాయములుకాని చెబ్బలుకాని కేపు.

యూనివర్సిటీ పరిశోధనములు:—ఈ వారపు గెటెలులో చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు పరిశోధనములు యఫ్. యల్. బి. యల్. యం. టి. బి. ఏ. డిగ్రీలవియు. బి.ఎ.డి. ఆనర్సుడిగ్రీలవియు, టెక్నికలుపరీక్షలు ప్రైవురై టింగు లోయరుహయ్యరున్న ప్రకటించబడినవి.

యఫ్. యల్. లో కే. జి. నారాయణస్వామిగారు, క్లాసులో మొదటిరాంకులోను, యం. కే.మగిరపు, జి.ఎం. ముక్త్యశాస్త్రిగారు రెండవరాంకులోను ప్యాసెరి. బి.యం. పరీక్షలో 1 క్లాసులో య్. యన్. రామయ్యగారు, ఏ.వి.వి. రామబ్రహ్మంగారునుప్యాసెరి. యం. యల్. లో హిందూలలో వి. కామేశ్వరరావుగారును, కంట్లాప్టు లో య్. వరదరాజు, చిలకమర్రి నరసింహాచార్యులుగారును, జ్యూనిస్ట్రాడెన్సులో ముగ్గురును ప్యాసెరి.

బి. ఏ. లో యం. కే.మద్రయను పచ్చయ్యప్పకాలేశ విద్యార్థి ఇంగ్లీషులోను, మాధమాటిక్కలో 1 క్లాసులో ప్యాసెరియ్యెను. కే. పి. చంద్రశేఖరమీనను అనువిద్యార్థి పెంటుజో సెప్టెకాలేశ తిరుచినాపల్లి ఇంగ్లీషులో 1 క్లాసుప్యాసెరియ్యెను. బి. ఏ. మాధమాటిక్కలో బి. దేవారావుఅనునాతడు 1 క్లాసు లో మొదటిరాంకులోను, కాకాని వెంకటసుందరరావు రెండవ రాంకులోను వచ్చిరి ఫిజిక్సులో యం. యం. ఫెలిఫుఅనునాతె నిక 1 క్లాసువచ్చెను. కమిటీలో వై. వెంకటనార్యనారాయణరావు అను నాతడు (విజయనగరం) 1 క్లాసులో ఫస్టున ప్యాసెరియ్యెను. పిలాసఫీ, హిస్టరీ లలోను, ఫస్టు క్లాసు లోనే లేను.

కలకత్తా రక్షకశాఖ

పాలనా నివేదిక

విప్లవోద్యమము ప్రబలముగా నుండెను

1924 లో ప్రభుత్వ మములులోనికి దెచ్చిన వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనము శరణ్యమయ్యెనని ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కలకత్తా, జూలై 15:—కలకత్తాపట్టణము, పరిసరములందు రక్షక శాఖాపాలనముమీద ప్రభుత్వ ప్రకటనము గావించుచు, క్రితసంవత్సరము ప్రారంభించబడిన విప్లవోద్యమ ప్రయత్నములు నివేదిక సంవత్సరమందు ముతీత ప్రాబల్యమందెను. పోలీసు కమిషనరువోగ్నియను దురభిప్రాయమున నొకయాండ్ల యుని జరిపిరి. బాంబులు తయారుచేయు ధలములను పోలీసు వారు కనుగొనిరి. రెండూసార్లు ప్రేలుపులకు తయారుచేయబడిన బాంబులనుగూడ పట్టుకొనిరి. వంగయ్యవకులవద్ద రివాల్యరులు, మందుగుండు సామాను పట్టుకొనబడెను. ఒక యువకునిచేరి యందు రివాల్యరు రూటాలమర్చబడి యుండగా పట్టుకొనబడెను. తుదకొక బాంబు నిర్మాతాపూరు పిడిలో వేయబడెను. దానివలన నొకవక్రకుడు మరణించెను. వారి విచారణ జరుగుచుండగా రైలు స్టేషన్లమీద మఱియొకనిని చంపి విడచిరి. ఈ నేరములలో మొట్ట మొదటికి గావించిన కేసులు శిక్షింపబడిరి. ఈవారు బయలు అక్టోబరు 28 వ తేదీని నిర్బంధశాసనముయొక్క 1924 సం॥ పు సవరణములలో నుంచుటచే చాలవఱకు తగ్గెను. అప్పటినుండి సంవత్సరాంతము వఱకెట్టి విప్లవోద్యమ సంబంధముగ నేరములు జరుగలేదు. (ఆ.ప్రె.)

పత్రికాధిపతివై మాననప్రపుదావా

నార్త ఆర్కాటుజిల్లా ఆంగ్ల గ్రామనివాసియు “సుఖోదయ” మను తమిళ పత్రికాసంపాదకుడు నగు వి. యస్. రంగ సామి అయ్యంగారు, ఆరణి యూనియన్ బోర్డున కధ్యక్షుడగు వి. జి. శేషచలం శెట్టిగారిపై దమ పత్రికయందు అమర్యాద కరములగు విషయముల వ్రాసినందున శేషచలం శెట్టిగారు నేడు బార్టిజెన్ పోలీసుకోర్టు లో డిఫాండ్ సా హెబుగారి సమక్షమున కేసు దాఖలుజేసిరి.

1924 సం॥ అక్టోబరు మాసమునందు ముద్దయి తన పత్రికను విమలకుంపెనీగ మార్చుటచి ఫిర్యాదియగు శేషచలం శెట్టిని కొన్ని భాగముల గైకొనవలసినదిగ కోరెను. కాని ఫిర్యాది అందులకు సమ్మతించవోయెను. ముద్దయి ఫిర్యాదికి కొంత డబ్బు బాకీపడియుండుటచే 2-11-24 న ఫిర్యాది తనపైకమును వెంటనే చెల్లింపవలసిన దనియు లేనిచో దావా చేయబడునని ముద్దయికి నోటిసు నంపెను.

పై కారణములచే ఫిర్యాదిపై ముద్దయి విరోధమాని ఫిర్యాదియొక్క ప్రతిష్ఠను గౌరవమునకు భంగకరమునట్టి వ్రాతలు తనపత్రికయందు వ్రాయ నారంభించెను. యూనియన్ బోర్డు పరిపాలనను గురించియు పెక్కు నిరాధారములగు అవనిందల మోపెను. వెల్లూరు తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలకు ఫిర్యాది అభ్యర్థియై నిలచియుండగ ఆత డాపదవికి అర్హుడుగాడనియు, యూనియన్ బోర్డునం దక్షమములు గావించెననియు వ్రాసెను. అట్టి వ్రాతలు వ్రాసినందులకు తుమాపంగోరవలసినదిగ ఫిర్యాది పత్రికాసంపాదకునకు వార్తనంపెనుగాని ఆత డిందులకు నిరాకరించెను.

ఫిర్యాది తాలూకాబోర్డున కమ్మకొనబడిన పిదపను ఆతడు లంచము లొసంగి ఎన్నికలలో విజయము గాంచెననియు యూనియన్ బోర్డు ధనము నవహరించెననియు ముద్దయి వ్రాయుచు నేవచ్చెను. ఆరణి గ్రామమును ఫిర్యాది ప్రతికఠులకు ముద్దయి సంబంధించినవాడని ఫిర్యాది కోర్టువారికి నివేదించుకొనెను.

కేసు తిరిగి 27 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

భారత భావిదశ స్వరాజ్యవాదుల కర్తవ్యము

రైటుఆనరబిలు శ్రీనివాసశాస్త్రి గారిదీనాలాపములు పునహా, జూలై 15—“ఈ సందిగ్ధా వస్థయందు పండిత మోతీలాలుగారును, వారి విశ్వాసప్రాయులగు సహచరులును రాజకీయ పరిష్కానమును, సాహస బౌధార్యములను జూపెద రని మేము ఎదురుజూచుచున్నాము” రేపు “సర్వేంటు ఆఫ్ యిండియా” పత్రికయందు ప్రకటించబడు ప్రకటనలం దిది మిగుల ప్రాముఖ్యమైనది. ఈ స్టేటుమెంటును రైటుఆనరబిలు శ్రీనివాసశాస్త్రి పి. సి. గారిచే ప్రకటించబడుచున్నది. బర్మిను హెడ్ ప్రభుని స్టేటుమెంటు విమృశించుట ఉదయించిన పరిస్థితు లింద కక్కాణింపబడినవి. (ఆ.ప్రె.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యసానము బుందరు

రామానాయుడుపేటనుండి, భోజిల్లిపేట నాగేశ్వర స్వామి ఆలయసమీపమునకు మార్చబడినది. ఆశీసులలో రాటములు నూలు ఏకులువై గారాలు అమృతమునకు సిద్ధముగనున్నవి. వివరములు తెలిసికొనగోరు జిల్లాఖాదీబోర్డులు, కాంగ్రెసుసంఘములు శేషపరిశ్రమాలయములు తదితరులు ఈ క్రిందివిలాసమునకు జాబులు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరములు బడయగలరు.

చే. వెం. నరసింహారావు, ప్రధానకార్యదర్శి.

తా మ ర తై ల ము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0. రామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చర్మము మీదగాని, చండ్రుకలలోగాని, లోచర్యములోగాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని శేదముల బట్టి తామరలోను రెండు మూడు శేదములు గలవు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

నేచరోపలికుశానిటోరియం

ప్రకృతి చికిత్సా ప్రధాన భారతై
కారోగ్యస్థానము

పి. ఎస్. విశ్వనాథయ్యగారు (పుదుక్కోటవకీలు)
మహాత్మునకు వ్రాసిన బహిరంగ లేఖ

“దేశబంధుదాసుగారికి స్వార్థకచిహ్నముగా నెలకొల్పిన నెంచిన స్త్రీల వైద్యకాల ప్రకృతి చికిత్స ప్రధానముగా నేల యుండగూడదు! ఆంగ్లేయ చికిత్సా విధానము ప్రధానముగా నేల యుండవలెను! ఇదివరకున్న వే చాలును. ప్రకృతి చికిత్సాభిమానుల మన మేము లేదభిమానులలో స్వీగగబ్బలన విములముల కొరట కర్త తన గలిగియున్నాము. మీరు ఆరోగ్య దర్శినిని ప్రకటించి మీ ఆమోదమును వెల్లంచుచున్నారు. తదా దిగ నిరంతరమును ప్రకృతి చికిత్సనే ప్రశంసించుచుంటిరి. ఇప్పుడు దౌష్ఠ్య విక్రయమే ధలముగా నేర్పడిన ఆయుర్వేదము గాక ప్రాచీనాయుర్వేదముగూడ ప్రకృతి చికిత్సా సూత్ర ములనే బోధించెను. పాశ్చాత్య దేశముల వారు పెక్కుమందిగూడ వానినే ప్రకటించిరి. “మందులు లేకున్నచో రోగములు కుదరవలయునుట దుర్బలము. మందుల వలన రోగములు వృద్ధియగును గాని కుదరవు. చెత్తుపై మూతవేసినచో అది లోపల మరింత హెచ్చుగా కుట్టునటుల వ్యాధిగలవారు మందులను తినినచో వ్యాధులు మరింత ప్రబలము. శరీరమున నేదో యొకభాగమును కల్పము చేసినదని ప్రకృతి చేయు హెచ్చరికయే. దానిని తొలగించుటకు ప్రకృతి కవళాక వియ్యవలెను. మందులను తినినచో ప్రకృతి ఏమియును చేయజాలదు. ఉపవాసముచేయుట ఆరు బయట శరీరవ్యాధి మును చేయుట మనస్సును స్వాధీన పరుచుకొనుట మున్నగు నవియే ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యసాధనములు” అని మీరు వ్రాసి యుంటిరి.

మీ ఉపదేశములవలన దేశీయులలో చాలమంది ప్రకృతి చికిత్స నసలంభించి ఆరోగ్యమును బడసిరి. అందువలన వారికి నానాటికి నూతనోత్సాహము కలుగుచున్నది. రాజకీయము లందేగాక భౌ జనాదీక్రియలయందును వైద్యమునందునుగూడ మీరు అహింసనే బోధించితిరి. అట్టిచో మీరిప్పుడు ప్రకృతి చికిత్సను నిరాకరించి అలోపతి, హోమోపతి, నవయుగ కలుషితాయుర్వేదము మున్నగు వానిని ప్రోత్సహింపరు చుట పాడియున్నా?

కె. ఎల్. శర్మ (పుదుక్కోట), హా|| స్వామయ్య, వేపా రామేశం (చెన్నపురి), జి. వి. కృష్ణారావు (తెంగుటూరు) డాక్టరు మహాదేవప్రసాదు (బొంబాయి), గార్ల వంటి సుప్రసిద్ధులు పలువు రిప్పుడు మన దేశమున ప్రకృతి చికిత్సాపద్ధతిని గూర్చి చాల కృషి సలుపుచున్నారు. వారు సర్వవిధముల మీకు తోడ్పడెదరు.

లూసీకూయిగారి జలచికిత్స, నీపుగారి నీటిచైత్ర్యము, అడాల్యు జిప్సోగారి ప్రకృతి చికిత్స మున్నగు నవనియమును ప్రకృతి చికిత్సాసంబంధములే. వానివలన ప్రపంచమునందుచాల మందికి మేలు కలుగుచున్నది గాన ఆపద్ధతిని మనదేశమున స్థిర పరుచుట కిదియే ముఖ్యవనరు. తొలుత నీచికిత్సగూడ మనదేశమే జన్మభూమియని విచితమైనది. ఈచికిత్స క్షిప్ర ధన వ్యయమును పనిలేదు. దీనివలన అత్యధికముగ మేలు కలుగును. బీదలకు చాల లాభము కలుగును. అని మనమిప్పుడు మన అనుభవమువలన ప్రకటింపగలిగియున్నాము. లేవ్యాములు, పానీయములు, మాత్రలు మున్నగు వానిక్రింద లక్షలకొలది ధనము వ్యయమగుచున్నది ఆ ధనము విదేశములకు పోవుచున్నది. మార్కెట్ కిరణములందును కాంతియందును కుద్ధివాయువునందును జలమునందును, భూమి యందును అధికముగ సృష్టి సంతక్షణ శక్తికలవని మీరిప్పుడు నమ్ముచులేదా? ఆశక్తి వానికిప్పుడు పోయినదా? మీరు 21 దినములు ఆహారమును వర్జించినపుడు మిమ్ము పోషించిన శక్తిఏది? అట్టి మీరుగూడ నీ ప్రకృతి చికిత్సనుగూర్చి ఉదాహరణవ్రాసి అది దేశ దౌర్భాగ్యమే యగును. మీరుగూడ వైదేశవిధానములనే ప్రోత్సహింపవలెనో “కొరా! నీవుకూడ నాజులలోనే కలిసివా?” అని కన్నులెత్తి కలకటం బడకుండుదా? మీరిప్పుడు భారతమాత అనతి తలదాల్చి యందులకు పూనుకొనవలదా? అటులచేసిన ఆమె ప్రేమనింగారా మిమ్మును మమ్ములను గూడ నాశీకరింపకుండుదా? కావున మీరు సమకూర్చు నెంచిన పది లక్షల రూపాయలను ప్రకృతి చికిత్సా ప్రధానము ఆరోగ్య

శ్రేత్రము నేర్పరుచుటకే వినియోగింప గోరవను. భారతదేశము నందు మిక్కిలి అనుకూలమైన తావున నట్టి ఆరోగ్యశ్రేత్రమును దాసు స్వార్థక చిహ్నముగా నెలకొల్పి గోరవను.” అని విశ్వనాథయ్యగారు వ్రాసిరి.

భర్త లేకున్నను బిడ్డలు కనిన చాలును

ప్రాంసులో జనసంఖ్యాభివృద్ధి
ప్రాంసుదేశము నందు జనసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నందున దా|| పాలు కార్మికులుగారు పారిసు మెడికలు పత్రికలో నిట్లు మాచించుచున్నారు.
స్త్రీలు బిడ్డలుగనుటకై అసామాన్యయత్నములు చేయ కున్న ప్రెంచిలో 20 యేండ్లలో రూపుమాయగలవని ఆ యన తెలిపెను. ఇప్పుడు ప్రాంసులో 2,000,000 మంది అవివాహితలను స్త్రీలు బిడ్డల కనగలరనయు, యుద్ధములో పురుషులు మరణించుటచే భర్తల సంపాదించుటయేదుర్లభముగ మిగిలి యున్నారు. విరోహాఖండముం తటిలో పురుషులకన్న 15, 000, 000 స్త్రీలు అధికముగ నున్నారు.
(1) ప్రెంచిస్త్రీలను విదేశీయులకు పెండ్లిశేయుటకుగాని, (2) కొంతకాలమువరకు వివిధపత్ర వివాహపద్ధతి నుంచుటకుగాని దా|| కార్మికులుగారు అంగీకరించలేదు. ప్రస్తుతావస్థలో పురుషులు ఒక్కభార్యనే పోషింపలేకున్నారనెను. కావున పెండ్లిండ్లుతొలగించి, అవబిడ్డలకే ఆప్తివచ్చు కుటుంబవిధాన మేర్పరచి బిడ్డలకన్న స్త్రీలందరిని ప్రభుత్వము వారు పోషించవలెనని వారు నూచించిరి. అట్టి కుటుంబములో భర్తలుండరు కాని తగ్గిపిల్లలుండరు. ప్రతిజాతియు, అంతమొందకుండకట్టదిట్టముజేసికొనుట సహజము. ప్రతి స్త్రీయు బిడ్డలకనుభవరమ్యు తగ్గిగనుండుట గౌరవస్థానము. బిడ్డలకనియచ్చుప్రతిస్త్రీకి ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయవలెను.

ఖాను పురంకాంగ్రెసు అధ్యక్షత వదలి

మధ్యపరగణా మరాఠీ రాష్ట్రీయ
కాంగ్రెసుకమిటీ నియమము
కమిటీ సభ్యుల కోరిక
బొంబాయి, జూలై 16:—వారాయందు జరిగిన మధ్య పరగణా మరాఠీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ సమావేశమందు బాబు ఆరవిందభగోభా, యస్. సి. కెల్కారు, లాలలజపతి రాయగార్లు రాబోవు ఖానుపురం కాంగ్రెసునందు అధ్యక్షత విహించుటకు నియామకము చేయబడిరి. రాబోవు ఆక్టోబరు నందుగాని నవంబరునందుగాని మధ్యపరగణాలందు సంచారము నల్పుటకు కమిటీ వారు మహాత్మ గాంధీగారిని గోరుచున్నారు.

స్వరాజ్యక్షేత్ర నాయకత్వము

నాగపురము, జూలై 15:—మధ్య రాష్ట్రీయందలి స్వరాజ్య పక్షమువారితో సంబంధపఱచి నఖిలభారత స్వరాజ్య పక్షమునకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి సభ్యుడైనగన, యస్. సి. కెల్కారుగారిని కార్యదర్శిగను నియమించునట్లు డిలీపిరి. పటేలుగారు కేంద్రకాసన సభ్యాగ్రత పదవి నలంకరించుటకు వీలగునట్లు ప్రస్తుతమువారి నీ యెన్నికల నుండి కనగవేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0
ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటి మలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్భుతము వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజుకు లేరిను. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

గుత్తి అపరాధ పోలీసుదళము

కొన్నిగామములందు స్థిరపరుపబడెను

కోరేట్టు గారినివి దేశముపై ప్రభుత్వపుటుత్తరువు ఉదకమండలము, జూలై 16:—గుత్తి ప్రత్యేక పోలీసు దళము విషయమున నియమింపబడిన ప్రత్యేకకోర్కొని నివేదిక ముపై ప్రభుత్వము వారిదిగువప్రకటనను గావించిరి. అనంతరూరుజిల్లా గుత్తితాలూకాలో 1925 జూను 25 తేది నుండి పుర జనులఖర్చుమీద నియమింపబడిన ప్రత్యేక పోలీసుదళము అవసరమొకాడో తెలిసికొనుటకై నియమింపబడిన ఆర్. హెచ్. కోర్కె పి. సి. యస్. గారు గావించిన నివేదికమును మదరాసు ప్రభుత్వమువారు పరిశీలనగావించిరి. ఇంతస్వల్పకాలములో చురుకుగాపనిచేసి సంపూర్ణమైన పరిశోధనలు గావించి స్పష్టమైన నివేదికను తయారుచేసినందుకు ప్రభుత్వమువారు వారిని శ్లాఘించుచున్నారు.

గుత్తి తాలూకాలో చిరకాలమునండి చచ్చుచున్న పక్షపుతగాదాలే యిట్టిపరిశోధకులకు కారణమనియు, ఈపరిశోధకులు సహింప శక్యముగాని పనియు త్వరలో అంతమొందింపవలసిన పనియు నందరకును తెలిసిన విషయము. కొంతమంది రెడ్డి ప్రముఖులు రెండు పక్షములుగా నేర్పడియుండిరి. వీరు తక్కిన వారినిగూడ తమతమ పక్షములకు లాగుకొని తమలోతమకు గల తీవ్రకోపములను పరస్పరముగా అప్పుడప్పుడు జరుగుచుండు హత్యల రూపమున జూపించుచుండిరి. ఇందుమూలమున భరింపనలవిగాని పరిస్థితు లేర్పడుటచే గాక ప్రాణాపాయమును శాసనసభలందును గూడ బయలుదేరిన. ఇరుపక్షములవారును శాసనము లతిక్రమించి కావించిన పనిలేదు కొన్ని వారు చేయనిపను లున్నవనియెడల అప్పటికి సాధన సంపత్తి చాలలేదని మాత్రమే చెప్పవలసి యుండును.

బాధ్యత తెలిసినవారనుకొన్నటువంటి ప్రముఖు లట్లు వంటి కక్షలలో గడియబుట్టెగాక నివేదికముతో తెలియజేయబడిన ప్రకారము జిల్లాపరిపాలనా విధానమునకును మేజిస్ట్రేటు యొక్క పనికని గూడ అభ్యంతరము కలిగించుచున్నారని తెలిసికొని ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారు. అటుచంటి విషయము లిక జరుగకుండ ప్రజలు తమ యభిప్రాయములను నిస్సంకుచితముగ చెల్లగల రనియు, ఇకముందే ప్రభుత్వకోర్కొని వైనను నిందాభావములు నూచింపబడవని జిల్లా యధికారులు నమ్మకము చెప్పెదరనియు ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు.

ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఆ మట్టుప్రక్కల లాఅర్డరులను నెలకొల్పుటకు తెలికిలో నేర్పాటుచేసిన ప్రత్యేక పోలీసుదళము అసంపదనియు, కక్షలకు ముఖ్యస్థానము చింతల చెరువే యెను ఇతర గ్రామాదుల ప్రజలు గూడ కొందరికక్షలయందు చేరినట్లు తారాగ్రామము కనపడిన దనియు, ఇప్పుడే అంచనలైన తీరున అంచనపుయెడల యా పోరాటములు మరికొంతేర్పడేము ప్రాకవచ్చుననియు కోర్కె గారు నివేదికములో చెప్పి ముగించుచున్నారు. ప్రత్యేకపోలీసు దళముయొక్క శిక్షులను చింతలచెరువుప్రజలు భరింపవలెనని కోర్కె గారు నూచించుచున్నారు. కాని యీచింతలచెరువుకక్షలలో సంబంధమున్నవలె పోలీసులైనవంటి లేనే గాని యితర గ్రామస్థులనొకటి భారము జేయవద్దనుచున్నారు.

కోర్కె గారికిభారగుల నంగీకరించి, బహిరంగముగా విచారణజరుగుటచల్లను ఆచారాలలో తేిన సంగతులను ప్రమరించుటవల్లను తమలోతాము కక్ష లేర్పరచుకొని పోరాడుటవల్లను ఎట్టిభూగోపరిస్థితులేర్పడినవో అనంతరూరుజిల్లా ప్రజలు తెలిసికొనగలరని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయబలములనికముం డిట్టి విషయములు జరుగ కూడవని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

1861 పోలీసు ఆక్టు 15 సెక్షను హెచ్ క్లాజు క్రింద చింతలచెరువులో కక్షలుగల రెండుపక్షములవారినితప్ప తక్కి పవారి నందరిని ఖర్చు భరింపజేయుటకై జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రభుత్వమువారికి నూచనలంపవలెను నీ రెంతఖర్చు భరించవలెనో ఆతడే నూచింపవలెను

కక్షనాయకుల చక్కల నలంపుటకు ప్రత్యేక చర్యకొని కొనవలెనని కోర్కె గారు చేసిన నూచనతో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు రంగీకరింపవలెను. అటుచంటి చర్మను వివేచితభావము లాపాదింపరాదు. పక్షపాతము వలన నేర్పడిన చర్మయనియు టలంపరాదు.

ఈ కక్షలుగల ప్రదేశములెల్లను ప్రత్యేక పోలీసుదళమును 1926 మే 31 తేది తరువాతకూడ నుండు ఆరసకొండలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 1925 ఏప్రిల్ 15 తేది ప్రకారములలో తెలియజేయవలెను. (ఆ. ప్రె.)

ఫ్యాక్ రీలు

1924 సంవత్సరపు ఫ్యాక్ రీల రిపోర్టు ప్రకారము, సంవత్సరారంభమున 1023 ఫ్యాక్ రీలు రిజిస్టరులలో గలవు. 24 ఫ్యాక్ రీలు పిమ్మట తొలగింపబడెను. నివేదనసంవత్సరమునందు 113 రిజిస్టరు చేయబడెను. సంవత్సరారంభమున మొత్తము మీద 1112 ఫ్యాక్ రీలు గలవు. వీరిలో 771 శాశ్వతముగ బనిచేయుచుండును. 341 ఫ్యాక్ రీలు కొన్ని ఋతువులలో మాత్రమే పనిచేయును. శాశ్వతముగ బనిచేయువానిలో 35 ఫ్యాక్ రీలును, కొన్ని ఋతువులలో బనిచేయు వానిలో 299 ఫ్యాక్ రీలును, ప్రతివర్షముకు సంబంధించి యుండెను. 68 ఫ్యాక్ రీలు సంవత్సర మధ్యను మూసివేయబడెను. 1044 పని చేయుచుండెను. కొనసాగుచున్న ఫ్యాక్ రీలలో రోజుకు 121114 మంది కూలీలు పని జేయుచుండిరి. 1923 సంవత్సరమున 115,158 మంది మాత్రమే గలరు. పనివారల సంఖ్య హెచ్చుటకు, ఫ్యాక్ రీలు హెచ్చగుటయే కారణ మని సూచింపబడినది. కూలీలలో 5929 మంది గవర్నమెంటు లోకలు ఖండు ఫ్యాక్ రీలలోను, మిగిలినవారు ప్రైవేటు ఫ్యాక్ రీలలోను పనిజేసిరి. ప్రతినూలు నేతయంత్రాలయములలో 29236 మందియు, జ్యూటు మిల్లులలో 4565 మందియు బనిచేసిరి.

కూలీలలో స్త్రీల సంఖ్య ఖచ్చితముగా లెదు సంవత్సరముల సంఖ్యలకన్న వృద్ధి చూపెను. 1920 సంవత్సరమున స్త్రీలసంఖ్య 17523. 1921 సంవత్సరమున స్త్రీలసంఖ్య 18938. 1922 సంవత్సరమున వీరి సంఖ్య 20356. 1923 సంవత్సరమున 23101 మంది గలరు. 1924 సంవత్సరమున 25429 మంది గలరు. స్త్రీలసంఖ్యవృద్ధియగుట, సంతసమునకు కారణము గానేరదు. ఫ్యాక్ రీలలో స్త్రీలను పయోగించుటకు ముఖ్యకారణము, తక్కువ కూలీ సీమ వీలగుటయే. కాని పాశ్చాత్యదేశములలో స్త్రీలను ఫ్యాక్ రీలలో వియమించుటవలన, అవినీతి పెరుగుటయు, సంసారబంధము సడలుటయు, తటస్థించుచున్నది. హిందూదేశమునందు గూడ యంత్రకరిత్రమ లభిక మయిన కొలదిని, పాశ్చాత్యదేశదృష్టి యిక్కడను ప్రబలు మగుచున్నది. ఎంబాయి ఫ్యాక్ రీలలో పనిజేయు స్త్రీలు ఇండ్లయొద్ద చంటిపిల్ల లేడ్యకుండ నల్ల మందు పెట్టి పోయెదరని తెలియుచున్నది. ఇటీవల కామన్సువభలో నీ విషయమై ప్రశ్న గూడ సడగబడెను. స్త్రీల సంఖ్యయే గాక, బాలుర బాలికలసంఖ్యగూడ చెన్నరాష్ట్రమందలి ఫ్యాక్

రీలలో సధికమయ్యెను. 1923 సంవత్సరమున 4485 మంది బాలురుండ, 1924 సంవత్సరమున 4722 మంది గలరు. 1923 సంవత్సరమున బాలికలు 2322 మంది పనిజేయుచుండ, 1924 సంవత్సరమున 2390 మంది పనిజేయుచుండిరి.

బాలురను బాలికలను ఫ్యాక్ రీలలో నియమించుటవలన, పెక్కు అనర్థములు వాటిల్లును. ఇట్టి దుర్గతిని నివారించుటకు, సర్టిఫికేషన్ల సకనులు నియమింపబడినటుల దెలియుచున్నది. వీరు సర్టిఫికేట్లు నిచ్చినగాని, చిన్నపిల్లలను ఫ్యాక్ రీలలో నియమించుటకు వీలుండదట. ఫ్యాక్ రీల ఇన్స్పెక్షను తిన్నగ కొనసాగుచున్నటుల దోషదు. 89 ఫ్యాక్ రీల నసలే తనిఖీ జేయలేదు. ఫ్యాక్ రీ శాఖవారి యుత్తరువులు కొనసాగుటకు, గుంటూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు మిక్కిలి తోడ్పడిరనియు, ఇతర జిల్లామేజిస్ట్రేటులుగూడ ఇటులనే శ్రద్ధ వహించుచో పరిస్థితులు చక్కబడుననియు, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. కూలీల ఆరోగ్యము సంత్పత్తిరముగ నున్నదని తెలిపినను, వ్యాధులనేకములకు వారు గురియైనటుల రిపోర్టునందంగీకరింపబడెను. నడువట్టుకొనెను ఫ్యాక్ రీలలో వ్యాధులచే కూలీలు బాధింపబడిరి. కొలది ఫ్యాక్ రీలు కూలీలకు వైద్యసహాయము జేసెను. తొమ్మిది ఫ్యాక్ రీలు కూలీలకు గృహ వసతి నిచ్చెను. కోయంబత్తూరు జిల్లాలో రెండు ఫ్యాక్ రీలలో, కూలీల విద్యార్థులకు విద్య గఱపబడెను. మద్రాసు నందు ఒక ఫ్యాక్ రీలలో ఆయుర్వేదపు మందులను తయారుజేయు పద్ధతి, విద్యార్థులకు నేర్పబడెను.

1924 సంవత్సరమునందు కూలీల సమ్మెలు పది జరిగినటుల దెలిసెను. వీనిలో మద్రాసు పురమునందు మూడును, విశాఖపట్టణపు జూట మిల్లులో నొకటియు, చిత్తూరు జిల్లాలో నొకటియు దక్షిణార్కాటులో నొకటియు, కోయంబత్తూరులో మూడును, మధురజిల్లాలో నొకటియు జరిగెను. సమ్మెలు నాలుగు మొదలు 11 రోజులవరకు నిలిచెను. ఫ్యాక్ రీలు బలమగుకొలదిని, సమ్మెకట్టులును హెచ్చకమానవు. కార్మికసమస్యయొక్క ముగింపు గాకమానదు. 1924 సంవత్సరమునందు ఎనిమిది ఫ్యాక్ రీలలో నిష్పంటుకొనెను. ఒకచోట, నరకుతోసహా భవన మంతయు కాలిపోయెను. మరియొకచోట, గోనెసంచులు కొన్ని తగులబడెను. మిగిలిన వానిలో 36120 రూపాయల నష్టము గలిగెను. మూడుచోట్ల మాత్రము, ఫ్యాక్ రీలు ఇన్సూరు జేయబడెను. ప్రాణనష్టము మాత్రమెక్కడను గలుగలేదు. ఇక ప్రమాదములసంఖ్య హెచ్చయ్యెను. 1923 సంవత్సరమున 938 జరిగియుండ, 1924 సంవత్సరమున 986 ప్రమాదములు జరిగెను. మరణమునకుగాని, తీవ్రమగు గాయములకు గాని త్రోవ చూపిన ప్రమాదముల సంఖ్య చాల హెచ్చుగ నుండెను.

ఇయ్యది భీతి గలిగింపకమానదు. ప్రమాదములలో ననేకములు రైల్వే వర్కుపావులలో జరిగెను. రైల్వే అధికారులను ప్రభుత్వమువారు తగురీతిని ఘండలించుట ముఖ్యము. "అపాయము" గలదను నోటీసులను యంత్రముల నుపయోగించెడి ఫ్యాక్ రీలన్నిటిలో అతికింపవలయు నని, ప్రభుత్వమువారు తీర్పువిచ్చిరి. ఇందువలన ప్రస్తుత

దుస్థితి ఎంతవరకు మారునో తెలియదు. 1924 సంవత్సరమున 53 ఫ్యాక్ రీలపై ప్రాసిక్యూషన్ చర్య దీసికొనబడెను. వరదలలో, ఫ్యాక్ రీలనేకములు తమ కూలీలకు సహాయము జేసినటుల సూచింపబడినది. కార్మికసంఘము లన్నిప్రదేశములలో నేర్పడి, శ్రద్ధతో కృషిసలుపుచున్నగాని, కూలీలసీత్యందు అనుకూలమగుమార్పు గలుగజాలదు. అపుడుగాని కూలీల శ్రేయముపట్ల శ్రద్ధ వహించుటకు యజమానులకు చురుకు పుట్టదు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ గుంటూరులో 27 వ తేదిన జరుగునని, ప్రకటింపబడినది. ఈమారు జరిగెడిసభ చాల ముఖ్యమయినది. బర్మేశాహ్లా ప్రభువు ప్రసంగముగూర్చి ఆంధ్రులు తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించుటయగాక, భావికర్తవ్యమును నిర్ణయింపవలసియున్నారు. కలకత్తాసభలతీర్మానములు, వీరికి మార్గముజూపగలవు. స్వయంకృషి పట్ల సధిక శ్రద్ధ వహింపవలసినతరుణ మాసన్న మయినదని, ఎల్ల రంగీకరించెదరు. వీరిపైనను వారిపైనను ఆధారపడెడి దినములు గతించినవి. అట్టిసరాధీనదృష్టి దొలగసంతవరకు, స్వరాజ్యము దూరము జనుచుండుననుటకు సందియము లేదు. ఆంధ్రులు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు అవకాశములు పెక్కులు గలవు. గాంధీ మహాత్ముని కాంధ్రదేశముపై విశేషాభిమానము గలదు. ఇతర రాష్ట్రములవారు రాట్లమును విడనాడినను, ఆంధ్రులు విడనాడరని అతడు సమ్మతించుచున్నాడు. కద్దరు నిర్మాణమున కాంధ్రదేశము ప్రసిద్ధి జెందియుండెను. అసహాయోద్యమారంభమునుండియు, కద్దరును నిర్మించుటలో ఆంధ్రదేశము ముందంజవైచెను. ఆంధ్రదేశ మితరరాష్ట్రములకు గూడ కద్దరును సప్లయి జేయుచుండెను. అట్టి సీతిలో కద్దరు నిర్మాణము ఫేడికన్న సత్వరాభివృద్ధి జూపవలసియుండెను. కాని, అభివృద్ధికి మారుగ టీణగతి జూపుట శోచనీయము. కాంగ్రెసుప్రతినిధి సంఘసభ్యులు నూలు కడుకవలయు నని కోరినపుడు, కడు నుత్సాహముతో ముందడుగువైచిన ఆంధ్రదేశము నేడు నూలుచందా విషయమై తగిన యుత్సాహము జూపకుండుట, సంభావ్యము గానేరదు. గాంధీ పూజానిధి కింకనుడబ్బు సమకూరలేదు. ఏవిధమున జూచినను కాంగ్రెసు కార్యక్రమము తిన్నగ కొనసాగుట లేదని తోచును. అఖిలభారత దేశము నావరించిన మాండ్యమే, ఆంధ్రదేశము నావరించినటుల దోచును. ఆంధ్రదేశపు దుస్థితికి, కాంగ్రెసువిభానముపట్ల గల యభిప్రాయభేదములు కారణమని ఎంచజాలము. ఇట్టి విభేదములు తొలగి చాలకాలమయినది. అందరకును ముఖ్యమగు కార్యక్రమము విషయమై ఏకీభావము ప్రబలియే యున్నది. కాని గాంధీమహాత్ము ఢిటిఫల దెలిపినటుల్లి, ఆంధ్రదేశమునందు వ్యక్తులమధ్యగల మనఃస్పర్ధలు సత్వరాభివృద్ధి కాటంకము గలుగజేసినవి. అవి రానురాను తగ్గిపోవుచున్నను, పూర్తిగ దొలగిపోవుట ముఖ్యము. రాజోపు సభలో నిట్టి వివాదములు

చెన్న పురి కార్పొరేషను

కలప మోసముల విచారించుట

కొక యువసంఘము

రాయపురము వైద్యశాలను యూరపియనులకు

ప్రత్యేకించుట

చెన్న పురి కార్పొరేషను సభవారు నిన్న సాయంత్రము రివ్యూభవనములందు రా. బి. ఓ. తనికాచలం శెట్టిగారి అధ్యక్షతన సమావేశమైనపుడు, కలప దిగువ తుల ఆదాయనిధియందు జరిగిన మోసమును గురించి దీర్ఘమగు చర్చ జరిగినపిమ్మట సామి వెంకటాచల శెట్టిగారి ప్రతిపాదనపై, నా విషయముల విచారించుట కొరతపంపుమును నియమించుటకు తీర్మానింపబడెను. కమిషనరకు బదులుగా శరీరాస్వస్థతచే నీసభకు హాజరకావలక పోయిరి.

రాయపురము వైద్యశాలను యూరపియనులకు

ప్రత్యేకించుట లేదు

సమావేశము ప్రారంభముకాగానే, కె. వ్యాసరావుగారు రాయపురము వైద్యశాలకు యూరపియనుల ప్రత్యేకోపయోగము కొరకు ఇచ్చివేయుట కసమ్మతి డెలువును ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి గావించిన సూచనపై నేమైన ప్రత్యుత్తరము వచ్చెనా యని ప్రశ్నించిరి.

అధ్యక్షుడు, ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ప్రభుత్వమువారి నుండి ప్రత్యుత్తరము వచ్చెననియు, రాయపురము వైద్యశాలను యూరపియనుల ప్రత్యేకోపయోగమునకు వేరు జేయు విషయముగాని యూరపియను సంఘమున కొనగ విషయముగాని ప్రభుత్వమువారి యెదుట లేదనియు, ప్రభుత్వమువారి విషయమును విచారించుట లేదనియు నాప్రత్యుత్తరమునందు చెప్పిరనియు చదివిరి.

గొల్లపిల్ల వాళ్లను ప్రాసిక్యూటు జేయుచుండుట

అధ్యక్షుడు వరయోగిరి ప్రశ్నించు బదులు చెప్పుచు, వీధిలంబు ఆవులను దీసికొనిపోవు గొల్లపిల్లవాళ్లను ప్రాసిక్యూషను జేయుటనుగురించి, సభవారి సూచన ప్రకారము - దాను ప్రాసిన జాబునకు పోలీసుకమిషనరువద్దనుండి, 11వ- తేదీన ప్రత్యుత్తరము వచ్చెనని తెలిపి ఆతెలుగు జదివిన కమిషనరు గారందెల్లు దలిపిరి. ఇంతవరకును, కార్పొరేషను, అధికారవర్గమువారి ప్రేరణపైన గొల్లపిల్లవాండ్రును గాని ప్రాసిక్యూషను చేయ బడినట్లు నాకు తెలియదు. వీధులలో విడిగా తిరుగుచుండు పశువులను గురించినాకు చాల ఫిర్యాదులు వచ్చెను. అందుచే సిటీ పోలీసు ఆక్టక్రింద, పశువుల యజమానులలో కొందరిపై చర్య దీసికొనబడెను. మరికొన్ని సంవత్సరములం దాపసవులు బందిలొడ్డియం దుంచబడెను. పోలీసువారు దీసికొనినచర్య

బొంబాయి అద్దకపు మిల్లులు

60 వాటాల నడపారించుట

ముద్దాయిలు విడుదల యగుట

బొంబాయి, జూలై 15 - బొంబాయి అద్దకపుమిల్లులలో 60 వాటాల నడపారించుటయందు తోడ్పడినాడనియును లేకున్న నావాటాలవిషయముననే ఏదో ఎక్కువద్రోహముచేసి నాడనియు ఇన్ స్పెక్టరు డేవిడ్ సను నాడర్ పాకేవాన్స్ దాక్షి (యన్ యన్. వాడియా అండు సన్ను కార్యదర్శి) వైనతెచ్చిన కేసును నేడు మాడు రాజధాని మేజిస్ట్రేటు పరిష్కారము చేసెను. ప్రాసిక్యూషనుకేసు ఏమన హెడ్డుకాషియరైన బర్జో ర్నీలో జీప్తాకు ఎక్స్ప్రెజి విషయములో అంచానాలువేసి నష్టముతిసెను. ఆయాభాగస్వాములు వాటాలన్నియు లోడిస్వాధీనములో నుండుటచే ఆవాటాల నమ్మి తరకును దాటికిని కలిగిన నష్టమును తమ కుండజేసికొనెను. విడిగా విచారించ బడి శిక్షింపబడిన లోడి, దాడియొక్క ప్రోత్సాహమువలన తానట్లు చేసిననని చెప్పెను. సాక్ష్యమును వినినపిమ్మట, దాక్షి వ్యతిరేకముగా చెప్పు సాక్ష్యమంతయు శిక్షితుడైన లోడి చెప్పు నదియే గదాయని దానిని స్వసవరమువారు తేరనియు మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. ఆ కారణమున ముద్దాయి విడుదలచేయబడెను.

(అ. ప్రె.)

సిటీ పోలీసు ఆక్టక్రిందమే. ఆయాప్రకారము పనికేయుట ప్రతిపోలీసు ఉద్యోగిని విధి,

నిర్బంధ ప్రాధమికవిద్య-అట్రెండెన్సు కమిటీలు

రా॥ బి॥ టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు, నిర్బంధ ప్రారంభోచితోద్యమ నేర్పరచిన డివిజనులందు అట్రెండెన్సు కమిటీల నేర్పరచుటనుగురించి సభవారియెదుటకు వచ్చిరి. జూలై మాసారంభము నుండియు, నిర్బంధప్రారంభవిద్యారాసన ముములలోనికి వచ్చెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. రాసనము ప్రకారము, తగిలించుట పిల్లలను బడికిపంపుటల ప్రోత్సాహించుట కును, చర్యదీసికొనుటకును, ఆ మాప్రదేశములందలి ప్రముఖులు గల అట్రెండెన్సు మిసీ లుండవలెనని విధింపబడెను అందుచే నిర్బంధప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టబడిన తిరువత్తీవ్వరంజేల డివిజనునందు జిల్లా విద్యాసంఘమువారును, తిల్లితెల్లలంఘము వారును గలసి సంగ్రహించి, అట్రెండెన్సు సంఘమునకు కొన్ని కేర్లను సూచించిరి. ఆసంఘములను వెంటనే చభా రామా దింపవలెను.

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు ప్రతిపాదన నాక్షేపించుచు, అట్రెండెన్సుసంఘముల నేర్పాటుజేయుటయం దవలం ధింపబడిన పద్ధతులవలన ముందుముందు చాల అవాంఛనీయము లగు ఫలితములు గలుగవలెనని మదివిధి అంతయుగాక, నీసంఘము వారు ఎట్టిచర్యల దీసికొనునదియు ఇంకను తెలియదు ఆసంఘముల పైటినిబం, నలు నిర్ణయింపబడుకో తెలియదు. ప్రభుత్వము వారు నిబంధనల రచించువరకును నీవిషయమును నిశ్చయించుట గుండది. ఈసంఘమునకు ప్రాసిక్యూషను అధికారములకుగూడ నొసగునా కెట్లుమరచు.

చక్రవర్త్యుశెట్టిగారు, ఈవిషయచర్యలు రాబోవు వారమునకు రిపీ యించవలసినదనియు, ఈలోగా నిబంధనల క్లియర్లో పూర్తికేయవలెనని ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయవలెనని యు సూచించిరి

నిర్బంధప్రారంభవిద్య జూలై మాసారంభమునుండియు నమలులోనికి వచ్చి యున్నయెడల, బీచరు మానేజరుల కొనగ ముజరాలను పరించి కార్పొరేషను అధికారులు త్వరలో నిర్ణయ మొనర్పవలెననియు, అట్లుగాని రా-సామాన్యముగ కేట లుగ నుండు పాఠశాలల యజమానులు-విద్యార్థులనుండి శీతిముల పుచ్చుకొనవలెను, పాఠశాలగర్భులముందు నిలిచుట కట్టమున ననియు హామీదాఖలుగా రనిరి

ఈవిషయము లన్నియును, రాబోవు సమావేశమున చి ర్చించుటకు నిశ్చయించువలెనని అధ్యక్షుడు సూచించగా సభ వారంగీ రించిరి

కలప ఇన్ స్పెక్టరు గావించిన లోడిములు

తిరువాతి విషయము, కలప రెవిన్యూ అసైనరులవలన ఆదాయమున గలిగిన నష్టముల గురించి నది రా॥ రామకామతుగారి వయమున చర్యకు చెప్పుచు గతవత్సరములందు కలప దిగువత ఆదాయములలో 2/3 వంతులు తిరిగి ముజరా యిచ్చబడెనని నుడివిరి. ఇంత నష్టము జరుగుచుండగా నీ మోసమును ఎల్లు సాగనిచ్చిరి కలప అసైనరులోప మొందర కు గలను, ఇంతవలెన ప మెంతవరకు కలదు అను విషయముల నీ దినమున చిర్చింపవలెననియు గత రెండుముందు కెలలుగా నిందుకు సంబంధించిన కాగితములను, సభ్యుల యుపయోగాక్రమ కమిషనరు గదియం దుంచరిగాన, చాలమంది సభ్యులు వానిని జూచి విషయములపరచాయ మొనర్చుకొని యుందురుగాని నిష్ప డీనర్యకు నాక్షేపణ యుండజాలదు.

వి. సి. యస్. ఆఫీసరు గావలెను

వ్యాసరావుగారు గత పది వత్సరమునుండియు ప్రతినత్ని రమును కలప దిగువతుల ఆదాయమును ముజరాలను వివరముగ డెలుపబడిన పట్టికను సభ్యులందరకు పంపవలెనని గోరిరి. విచారణ ముగియకుండగానే టింబరు అసైనరుకు ఆక్రమముగ పని నుండితొలగించుటకు కారణమేమియో దుర్గిహ్యముగనున్నది ఇట్టి తీవ్రమున లోపముల పరించి విచారణ జరుగవలసియన్నపుడు, కమిషనరకు బదులుగాని చరియొక యుద్యోగముగ నియమించుట అన్యాయము శక్తియున్న చోరుని మార్పున పంప వలెను. బదులుగా ఈ కార్పొరేషనునుండి ఎల్లవపుడు నిష్కళంకమున కేరుతో నెట్టుట మంచిది అందుచే ప్రభుత్వమువారు నెలకాలమైనను, బదులుగాని తిరిగి రెవెన్యూ ఆఫీసరు పదవికి మార్చి ఒక యూరోపియను వి. సి. యస్. అధికారిని కమిషనరుగా నియమించి ప్రస్తుతలోపముల నన్నిటిని విచారించి పని రించి వ్యవహారములను చక్కతెట్టినతరువాత ప్రభుత్వమువారి పదిపులకు పంపు ఇష్టమువారిని నియమింపవచ్చును.

ది॥ బి॥ గో. నారాయణస్వామి నెట్టిగారు, కలప ఆదాయమున జరిగిన అక్రమములను గురించి, ఒక సమాధానము నొసగుండ బదులుగా రుద్యోగమునుండి వెళ్లరా పని నుడివిరి

ఒక విచారణసంఘము

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు కలప దిగువతుల ఆదాయముల ముజరాలలో జరిగిన అక్రమముల విచారించుట కొరతపంపుమును నియమింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, తమ పరమువారు మొట్టమొదటనే ఆచూచిన నోనర్చిరనియు కాని చభా అధికసంఖ్యాకు లాసూచనను నిరాకరించిననియు అప్పు యింకొకసారి సంగీరించి యచ్చయెడల నీకాలహాసమును, సభ్యుల కాశిషయమున పట్టి గురగు లును చియోహావులయు నుంధి పించి యుండు ననియు నుడివిరి. విద్యుత్ ఆఫీసరు గారు సంగీ యింపర యు ద్యోగులుగాని, అక్రమముల కెంతవరకు బాధ్యులొ నిర్ణయించుట బాగుగ విచారించనగాని చెప్పుటకు టిలులేదు ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారు, ముందునే ఈ అక్రమములను పోలీసు విచారణకు వదలవలెనని సూచించిరి. కాని నారాయణను అరించి పట్ట పట్టు పోవుటయే, ప్రస్తుతము గ్రూపురము ల్లింగ అంగత్య ప్రికరముగ నమరచు కారణం హామీదాఖలుగానా పైతీర్మానమును ఒకవరకును, అక్రమముల బయిబుడవచ్చి రెండు ఎలకుపైగా గడువలెన చాలకరముల పరించి సభ్యుల కెమియు చియోహావలెననియు అందుకే ఒక విచారణసంఘ మవకరమనియు నుడివిరి

చక్రవర్త్యుశెట్టిగారు తీర్మానమును ఒకవరకును, జరిగిన అక్రమములవలన కారణము అను విషయమెక్కటియో ముచ్చముగావలెయు, అట్టి అక్రమములు ఎరుకైల్లు సాక్ష్యము యొను, ఇక నుండు కాని నాపుట్టెల్లు, అనువిషయమును గూడ విచారించవలసి యుండు ననియు, కార్పొరేషను సర్వోలను పృథగా ననుమానించుట అన్యాయమనియు, విచారణసంఘము ను నియమించి తను విధులను నిర్వర్తించి ఉద్యోగలెవ్వలో దెలిసికొని, ఇతరులపై అనుమానముల బోర్లల వలెననియు నుడిచెను.

వ్యాసరావుగారి సూచనను పరించి మాటలాడుచు యూరపయను వి. సి. యస్ అధికారిని నియమింపవలెనని కోరుట రను కేమాప్రమకు ఇష్టములేదనియు, అట్లు గరుట కార్పొరేషను అధికము రాద్యోగలకునుగూడ చాల అనునాకరముని చక్రవర్త్యుశెట్టిగారు నుడివిరి.

రా. సి. చక్రవర్త్యుశెట్టిగారు, తీర్మానమును రెవెన్యూ కును రివిడియంపవలెననియు, విచారణసంఘమును నిమనరు బదులుగా కిష్టములేక పానిచ్చుననియు అతని అభిప్రాయము కను గొని దానిప్రకార మొనర్పవలెననియు నుడివిరి

అశ్వ - ఉద్యోగలోలో కొందరిపై ననుమానములు డెలు పుటయు, ఆవిషయములను విచారించుట కెవ్వరిని నియమింపక పోవుటయు చాగకెడు వీరింకె ఒక విచారణసంఘమును నియమించుకే. ఇనకు కేవలకరచి బదులుగా నాలో నున్న ప్రచంగకేశముల నుడివిరి

హామీదాఖలుగా - చర్యగారి అభిప్రాయమును దీ రికోపవలెనని వక్షేమొనర్చియారె గారు నుడివిరి ఈవిచారణ సంఘ కెవరొకరు గారు చభాను, ప్రజలయెడల తపబాధలు నిర్వహించుటకొరకు అందుకే బదులుగానున్ను లేకపోయి చను విచార సంఘమును నియమించు బదులుగా.

వ్యాసరావుగారు - విచారణ సంఘమునంట్ల అనుభవ జ్ఞులకు అక్కరలేకుండును నియమించు పంపిరని నుడివిరి.

చక్రవర్త్యు శెట్టిగారు బదులు చెప్పుచు ఉపసంఘము వారు విచారణ నోనర్చిర గరున ఆవసరమునుబట్టి అక్కరం టెంకు గుగాన కేవలం హామీదాఖలు మొనర్చుటగాని చెయి చచ్చు చుడి

కర్నలు ప్రాసిక్యూషన్ల గారు విచారణసంఘము చిన్న నగ నుండు నుండి

తీర్మానము నెట్టిట

రువారి సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారి ప్రతిపాదనను వో టుచు బట్టగా ప్రాతిహేయ్యు లేకయే అంగీరింపబడెను. తరువాత కెంకటాచలం శెట్టిగారి ప్రతిపాదనపై (1) ది. బి. గో నారాయణస్వామి నెట్టి (2) రా॥ సిం విజయరావులు (3) కర్నలు బ్రాహ్మణులెన్టీ (4) రా॥ స్వామినాథను (5) సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు విచారణ సంఘముగ నియమింపబడిరి. కార్పొరేషను సభ్యులెల్లను ప్రైసంఘమున నుద్యోగికోర్కొ సభ్యులకు నుండును.

బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము

సి. పై. చింతామణిగారి ఆక్షేపణ

బొంబాయిలో సి. పై. చింతామణిగారి అన్యత్నక్రియ బహిరంగసభ జరిగినది.

యమునాదాసు ద్వారకదాసుగారు

బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు భారతదేశ విశిష్ట మంటలను చెవియొగ్గించుట తోచుచున్నది. లేనిచో భుజనహాయమును గూర్చి ఆక్షేపణలు వినియుంటును. మనలో విశిష్టము కలిగిన గాని ఏమియును నెరవేరని యీ ప్రసంగములను స్పష్టమైనది. ఈపరిపాలన అధికారములనుగా నున్నది సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము కలిగినగాని ఏమియును భారములేదు. భారత శాసనసభవారు తీర్మానముగా ఆక్షేపించిననుగూడ భారతము వారు ఉద్దేశ్యముల కిరణముల నపరిమితుగా నుద్దేశించి అందులకు సాగుకు 150 లక్షలు వ్యయమును వ్యవసాయవారులు దురుద్దేశ్యములను వ్యవసాయమునందు కవిసోపకరణములను నవీనపద్ధతులను ఉపయోగించుట లేదు. అందులకునే దారిద్ర్యముకలిగినది" అను నింద కేరళము నిరూపించును. భారతీయులు సంస్కరణములను మహాత్మాజీకముగా నెరవేర్చలేదని యిండియా మంత్రి నడివెను. ఈక్షేపణకు తలపించు చింతామణిగారు మంత్రి గానుండి తీక్షణతను చూపలేకుండా ప్రభుత్వము చూచుచున్నదని యుట యుట ప్రయత్నించెను గాని సాగలేదు. ప్రజల ఆగ్రహమునకు పాత్రులమై దొరకమునకును సహాయముచేయుచున్న మేము చాలమంది చాలప్రయత్నించుచున్నాము. దొరకమువారు శాసనసభలతిర్యగములను అంగీకరింపనిరి అందులకునే ద్వంద్వపరిపాలనము విధించెనని మనలో గొప్పనాయకులెవ్వరును లేరనిగూడ యిండియామంత్రి నడివెను. మనదేశీయులలో మహానాయకుడనియు మానవశ్రేష్ఠుడనియు సకలదేశీయులచేతను ప్రశంసించబడిన పురుషశ్రేష్ఠుడొకడుమాత్రమున్నాడనియైన నాతడొప్పుకొనక తప్పదు. రాజ్యములందాతనితో నందరును యేకభావము జాలకపోయినను సర్వమానవసమత్వము నాతి గాచరణకు తెచ్చినది యొప్పుకొనక తప్పదు. బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము తరును అసభ్యులలో నింకియున్నది అని యమునాదాసు గారు నడివెరి

చింతామణిగారు ప్రవర్ణక

"ఈదేశమునందలి రాజకీయపత్రములలో యేపక్షమునకును గూడ యీప్రసంగములను అత్యల్పమున కంటిపెట్టినను కలుగలేదు. కొన్ని వాక్యములు మిక్కిలి ఆక్షేపణీయములుగానున్నవి. కొన్నిటిలో అనుమానము; ఆకాశాచలము కాని దీనికి ఏపక్షమువారుగూడ ఉద్వేగపడలేదు. మేము త్వరము కుదరలేననియే నేనును కోరెను గాని అభయంకరు గారి భావము నిజస్థితిని వెల్లడించుచున్నది. కృత్రిమమన వైకమత్యములకు లాభములేదు ఏకీకీకా నుండకపోవుటకును ఐకమత్యము లేకపోవుటకును చాల హానియున్నది" అని చింతామణిగారు నడివెరి (బొంబాయి తంతివార్త)

మహాత్ముని వ్యాసము

"దేశబంధు దాసుగారు జీవించియుండినచో యీప్రసంగమును చదువుటవలన అపరిమితమగు ఆశాభంగము కలిగియుంటును. ఏలనోగాని బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు మనదేశమునకు గొప్పజేలు చేయునను నమ్మకము దాసుగారికి బలముగా కలిగినది. మనదేశమునకు ఉపకారము చేయక పోయిన మానెగాని యిండియామంత్రి అసత్యములనే హెచ్చుగా నుడువుటచే యిది చాల ఆశాభంగకరమని నా అల్పబుద్ధికి తోచుచున్నది. ఘనము జాగ్రత్తపడవలెనని మనలను హెచ్చరించుటకు మాత్రమిది బాగుగా నుపయోగించును." అను వ్యాసమునేడు (16-7-25) వెలువడిన ఎంగుయిండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడినది. (అ. ప్రె.)

గురుద్వారముల చట్టము

మహాత్ముని వ్యాసము

"నేను పంజాబు దొరతనమును అకాలీలనుగూడ అభి నందించెను. అకాలీ ఖైదీలను చదివినందుకును జయట్ అఖండపాఠనిర్వహణము తొలగించినందుకును గూడ దొర తనమువారిని ప్రశంసించవలెను వీనినిగూర్చి వా రేర్వరచినవర తులనల కొంత అసంతృప్తి కలిగినదని నే నేమియును వ్రాయజాలను. ఆవరతులు అపమానకరములుగా మండలియందలను దొర తనమువారు తమ ప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుటకు మాత్రమే కోరిన పక్షమునను అకాలీసోదరులు వానిని ఆక్షేపించవలెనుటయే వంచిది. గురుద్వారముల సంస్కరణమే వారిముఖ్యోద్దేశము. అది పూర్తిగా నెరవేరకది తక్షణవన్నియు అముఖ్యములు కావున అకాలీసోదరులు వానినిగూర్చి పట్టుపట్టుగూడదు. అనువ్యాసమునేడు (16-7-25) వెలువడిన ఎంగుయిండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడినది (అ. ప్రె.)

బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు యుపన్యాసము

అసంతృప్తికరముగ నున్నదని యిండియా యసోసియేషనువారి తీర్మానము

అన్ని పక్షములు కలసి భారతస్వపరిపాలనా విధానమును తయారుచేయుటకు సూచన

కలకత్తా, జూలై 15 — మంగళవారము 14వ తేదిన తమభావమును యిండియా యసోసియేషను సంఘము వారిట్లు తీర్మానించిరి

(1) ఇండియా యసోసియేషను సంఘమువారు బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు యుపన్యాసము చాల యసంతృప్తికరముగ నున్నదని యూహించుచున్నారు. ఏలన కేంద్రశాసనసభాభివ్రాయమై గనుగొనక, వడ్డిపునసంఘముయొక్క మైసారిటీ నివేదికను నిరాకరించెను. పైగా 1929లో పుగ భారతపాలనమును, బీక్షించుటకు రోయలుకమిషను నియమింపబడవని స్పష్టముగ బలికెను. కాని మంత్రి భారతదేశమునకు గావలయువిధానము దేనినైన తయారు చేయుట కిచ్చిన సూచనను దేశీయులను సరింపచేయగల సలహా రభిప్రాయపడుచున్నారు. (2) ఈసంఘమువారు దేశములోని వివిధపక్షములు గలసి యట్టి చర్యచేయుటకు సాధ్యమయినంత త్వరలో నొకసమావేశ మేర్పరుపబడవలయునని తీర్మానించుచున్నారు. (3) ఈలోపుగ దేశక్షేమమునకు తొందరజాలి స్వపరిపాలనము చేపట్టుటకును, ప్రస్తుత సంస్కరణము లసంతృప్తికరములు నత్యల్పములునైనను వాటిని సాగించుట యుత్తమ మని యభిప్రాయపడుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

దేశబంధు దాసుగారు

కలకత్తా కార్పొరేషను స్మారకచిహ్నము

ఈనెల 7 వ తేదీని కార్పొరేషను సభ జరిగినది "నూ 3 రం. 0 తో చిత్రంపబడిన దాసుగారి నిండు నైజాపట్నమును యిచ్చెను కార్పొరేషను కార్మికులలో నుంచగోరెదను" అని కలకత్తాకు, ఇంజనీరు, జె. సి. బెనర్జీగారు వ్రాసిన లేఖను చదివి "రంగులు వచ్చినచో హాలులోనుంచవలె"నను తీర్మాన మమోదించబడినది "లక్షరూపాయలు వ్యయపరచి స్మారక చిహ్నమును నెలకొల్పవలెను. నిండు నైజా శ్రాంజివిగ్రహమును ప్రస్తుతము కార్పొరేషను ప్రధానకార్యాలయ సింహద్వారము వద్ద నుంచవలెను. మార్పిలు బట్టను కార్మికుల కెంబరు ద్వారమువద్ద మేడవిడ నుంచవలెను. నెలకొల్పిన అవెన్యూ అనుకేరు చిత్రంజన అవెన్యూ అని మార్చవలెను. మంబజారు వార్డు అనుకేరు దేశబంధు చిత్రంజనవార్డు అని మార్చవలెను. బీరలకు శరణాలయమును తీరని రోగములవలన బాధపడుచుండువారికి వైద్యశాలలను యేర్పరుపవలెను. ప్రతి వార్డులోను దేశబంధు భండారం లనుపేరుతో భోజనాది సామగ్రిల ఉగ్రాదులను నెలకొల్పవలెను. కార్పొరేషను, వార్డు ఆరోగ్యసంఘములవారి వైద్యశాలలలో చికిత్సనందుచున్న దేశీయులకు ఆ ఉగ్రాదులలోనుండి ఆహారము నొసంగవలెను" అను సూచనలు చేయబడినది. (కలకత్తా మ్యునిసిపల్ గజెటు.)

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 16-వ తేది గురువారము

మిక్కిలిజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై నెల 1-న కేడినంతవర్షము	గురియకు సంవత్సరమునకు సగటువర్షము
గోపాలపురం	88.5	81.0	...	9.84	44.96
విశాఖపట్నము	91.9	79.5	...	2.42	87.09
కాకినాడ	93.5	75.6	0.27	8.80	89.09
మచిలీపట్నము	96.5	75.6	1.43	6.82	41.59
కర్నూలు	96.0	73.9	0.12	3.06	26.01
బళ్లారి	92.1	75.7	...	0.28	20.51
కడప	99.0	79.0	0.09	1.63	81.23
నెల్లూరు	99.7	83.9	...	2.53	87.98
మద్రాసు	100.6	78.2	0.19	1.18	50.74
కడపూరు	100.2	78.2	0.05	1.42	52.94
సేలము	94.4	73.5	0.02	4.40	39.30
కోయంబుత్తూరు	79.4	69.6	0.09	2.51	22.29
తిరుచనాపల్లి	98.8	78.4	...	3.66	33.18
నాగపట్నము	98.9	77.2	0.05	0.91	54.98
మధుర	94.2	78.8	...	2.52	33.58
పాంబన్	87.8	79.8	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరుచేర్యూరు	80.5	73.1	0.07	9.98	64.51
కొచ్చిన్	79.9	71.9	0.49	32.84	114.51
కాలికట్టు	79.8	71.5	4.78	49.62	117.16
మంగళూరు	78.3	71.6	6.69	61.45	125.68
బెంగళూరు	79.7	65.1	0.84	2.43	85.37
మెర్కాత	65.8	61.0	3.95	55.29	125.40
కొడెకనాథ్	62.18

సర్కారులు — మచిలీ పట్నములో సంతకవృష్టిగ 12 గంటలు వర్షించెను. మొత్తము 1.43 మిమెను. కాకినాడలో 0.27 వర్షించెను మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కాకినాడలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. గరిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి 3 నుండి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ కనీసపు శీతోష్ణస్థితి మచిలీపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఉక్కు — కర్నూలులో 0.12 వర్షించెను. కడపలో చినుకులు బడినవి. మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. గరిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము — మద్రాసులో 0.19 వర్షించెను. కడపలో చినుకులు బడినవి. నెల్లూరులో గరిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కిన వార్డుల గరిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి నెల్లూరులో కనీసపు శీతోష్ణస్థితియగు 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటి తీరమునే వర్షించనచ్చును. కాని తక్కిన వార్డుల స్థానిక చినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

ధర్మాదాయముల చట్టమును గూర్చి దావా

తిరుపతి మహాత్ముగారును ఉడిపి మరాఠీ పతులు ఎనమందుగురును చెన్నపురి హైకోర్టులో దావా చేయుదురు. వాదులపక్షమున శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు వాదించెదరు.

"ఈచట్టము రాజప్రతినిధి ఆలోచననిమిత్తము ప్రత్యేకింపబడిన దగుటచే ముందువారమున పైని వివరింపబడినవారు పరిష్కార వివాదావాను చేసెద"రని నిన్న నొకరు బెంగళూరు నుండి వ్రాసిరి.

సమరసమున బిడ్డను నింపించుటకును సులభముగా చేయవలయును. ఇతరవివాదములన్నియు లీనముగావలయును. స్వతంత్రకార్యవిధానమును నిర్వహించినగాని, స్వరాజ్యము లభించుట దుర్లభమని తేలుచున్నది. ఆంధ్రుల సమయమున కాంగ్రెసు తీర్మానములను సఫలముగా బూనెదరని నమ్మదము. ఇంతవరకును ప్రజలు నిదురించుటవలన, దేశమున కెట్టి నష్టము గలిగెనో బర్కెట్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము చెప్పకనే జెప్పచున్నది. ముడిమెను సంఘపు మైసూరిటిల్దార్లు సూచనల నయినను అమలులోనికి వచ్చెడి యాశ లడుగంటినవి. రాజకీయ నిర్బంధములను విడుదల జేయరయిరి. ఇట్టి స్థితిలో దేశ మొకను నిధరించుట లాభకరమా? మహాత్ముని సందేశము ననుష్ఠించుట భావ్యము గాదా? గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమున కేతెంచునప్పటికి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము రైలువేగముతో నడువకున్నచో, ఆంధ్రలోపమానములచే లయ్యెదరు. అట్టి దుర్లభ గతుగకుండ రాజోపు ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘసభ నివారించుగాక!

రామరాయ చిత్రకళామందిరము

కీ. శే. దామెర్ల రామారావుగారి జ్ఞాపకార్థమై చిత్రకళామందిరమును నిర్మించుటకు, వారి సోదరులగు వెంకట్రావుగారు తలపెట్టియుండు లెంతయు సముచితముగ దోచును. ఆంధ్రకళను పునరుజ్జీవింప జేసిన సుప్రసిద్ధచిత్రకారుని నామమును శాశ్వతముగ నిలుపుట కింతకన్నను ఫలప్రదమగు మార్గము లేదు. నూతనమందిర ప్రారంభోత్సవము రాజోపు శనివారమునాడు జరుగును. రామారావుగారి ప్రతిమను, వారి శిష్యులగు శ్రీపతి ప్రభాకరంగారు చిత్రించి గురుపూజ గావించిరి. ఈ ప్రతిమ యందు జీవకళ లుట్టిపడినటుల తెలియుచున్నది. ప్రారంభోత్సవకాలమునం దీ ప్రతిమను బహిరగతము జేసెదరు. కళామందిరమునందు, రామారావుగారు తయారుజేసిన చిత్రములు నెలకొల్పబడును. వెంకట్రావుగారి పనికి బూనుకొనుట యందు, సోదరవాత్సల్యముచేతను, చిత్రకళాభిమానముచేతను ప్రేరితులయినటులు సందియము లేదు. “నాతమ్ముడు జీవించియే యున్నా” డని, వెంకట్రావుగారు భావించి, సోదరుని ప్రతిబింబమును వారిచిత్రములందు గాంచి, సంతృప్తి జెందుచున్నారు. వారితోబాటు ఆంధ్రు లెల్లరును, రామారావుగారింకను జీవించియున్నారని భావించి, చిత్రకళామందిరమును గొప్ప ప్రతిష్ఠావనగ నొనర్పవలెను. సోదరునికన్నను, తమపై నధిక బాధ్యత గల దని, ఆంధ్రమహాజనులు గ్రహింప వలయును. రామారావుగారికి కలిగిన కీర్తియందు వారి కుటుంబము మాత్రమే పాల్గొనలేదు. ఆంధ్రదేశ మంతయు పాల్గొనెను. రామారావుగారి కత్యంతప్రియమగు ఆంధ్రకళాభివృద్ధిని సమకూర్చు బాధ్యత ఆంధ్రదేశముపై గలదు. వెంకట్రావుగారు స్థాపించెడి చిత్రకళామందిరము, దినదినాభివృద్ధి గాంచి ఆంధ్రులెల్లరుకు హృదయానందము నొనగుటకు తోడ్పడుగాక!

అకాలీ నిర్బంధములు

అకాలీలకునుకూలించెడి గురుద్వారా చట్టమును నిర్మించుటలో, సర్ మాల్కాం హాయిలీ

గారు దూరదృష్టి జూపినను, అకాలీ నిర్బంధముల నెట్టివరతులు లేకుండ విడిచిపెట్టిన బాగుండెడిది. అటుల గావించుకుంటుంటే గొప్పలోపమని చెప్పవచ్చును. కొద్దిలోపమువలన, చేసినపని యంతయు నిష్ఫలము గావచ్చును. అకాలీ నిర్బంధములు మతరక్షణకొరకు స్వస్థాఖ్యమును గోల్పోయిరి. అట్టివారిని విడుదల జేయుపట్ల, లేనిపోని వరతులను విధించుట వివేకము గాజాలదు. శిరోమణి అకాలీ సంఘమువారు, ఖయిదీలను ఎట్టి వరతులులేకుండ వదలివేయవలయు నని కోరుచున్నారు. హాయిలీ గారు తమ సంకుచితదృష్టిని వదలి, అకాలీలకోర్కె సంగీకరించుచో, అకాలీ సమస్య అనుకూలముగ పరిష్కార మగును. లేనియెడల మహాస్వర్ధలు తొలగుట కష్టమగును. హాయిలీగారి విషయమున బ్రతిష్ఠనిమిత్తము ప్రాకులాడకుండుట శ్రేయస్కరము.

సేనుగుప్తాగారు

సేను గుప్తాగారు కలకత్తా కార్యకేషనుకు ఆల్టరుమెన్ గు నెన్నికొనబడినటుల నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. కార్యకేషనుసభ కేటడినము గూడి ఆల్టరుమెన్లనుండి అధ్యక్షు నెన్నికొనును. సేను గుప్తాగారు తప్పక అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడుమరని నమ్మవచ్చును. దేశబంధుదాసుగారిభారమంతయు సేను గుప్తాగారిపై బడినది. అట్టితరి మేయరుపదవి గూడ వారికి జెందుట న్యాయముగద. గాంధీమహాత్ము డొసగిన సలహాప్రకారము, బెంగాలు కాంగ్రెసు సంఘమువారు సేనుగుప్తాగారి నే అధ్యక్షుపదవికి నియమించిరి. కార్యకేషనువారు గూడ మహాత్ముని హెచ్చరికను సఫలపరచెదరని నమ్మదము.

రాయపేట ఆస్పత్రి

రాయపేట ఆస్పత్రిని యూరపియనులకు ప్రత్యేకించెదరను వదంతి కాధారము లేదని, ప్రభుత్వము వారు తమకు చెలిపినటుల, కార్యకేషను అధ్యక్షులు నిన్నటిసభలో దెలిపిరి. ఇదిమేలే. రాయపేట ఆస్పత్రి ట్రిప్లికేను, మైలాపూరు, లేనాంపేట, రాయపేట మున్నగు ప్రదేశముల కన్నిటికిని ఉపయోగపడుచున్నది. ఇందరి ప్రజల సౌకర్యమునకు భిన్నముగ, ఒక్కసంఘమువారి ప్రత్యేకోపయోగమునకు దీనిని వేరుజేయుట, వివేకముగానేరదు. అంతియగాక, ఒక్కసంఘమువారి లాభము నిమిత్తము ఆస్పత్రి నేర్పరచిన, ప్రతిసంఘమును ఇట్టి సౌకర్యమును కోరకమానదు. ఇది పౌరధర్మమునకే విరుద్ధము. ఇట్టి ప్రయత్న మెన్నటికిని జేయబడదని తలంచెదము.

మద్రాసు ఇర్రిగేషను బిల్లు

ఏ కారణముచే నయిననో, మద్రాసు ఇర్రిగేషను బిల్లు వెనుకకు జోపుచున్నది. ఏడుమాసములయినను, బిల్లు ఇంకను శాసనము గాలేదు. ఎప్పటికప్పుడు ఈ చట్టమున కేవలమొక విషయము తటస్థించుచునేయున్నది. ఇక్కముందునుండి, వీని నుండి తప్పించుకొని చట్టము బయల్పడుట కవకాశముండనో లేదో తెలియదు. చట్టములో కొన్ని ఏర్పాటులు గవర్నరు జనరలుగారి యర్జీకారము

బొందవలసియుండుటచే, అందుకొరకు గవర్నరు వారు చట్టమును నిలిపియుంచిరి. వీరి యంగీకారము లభించునో లేదో తెలియదు. ఎంతకాలమునకది లభించునో గూడ తెలియదు.

జె. యం. సేనుగుప్తాగారు

ఆల్టరుమెన్ గా ఎన్నికొనబడిన

వచ్చే శుక్రవారమునాడు మేయరు ఎన్నికొనబడును

కలకత్తా, జూలై 15:—కలకత్తా కార్యకేషను సమావేశమందు అధిక సంఖ్యాకు లగు పథ్యులచే జె. యం. సేనుగుప్తాగారు ఆల్టరుమెన్ గా నెన్నికొనబడిరి. గుప్తాగారికి 48 వోట్లు వచ్చెను. గుప్తాగారికి పోటీగానిలచిన ఆర్థ్యుర్యును స్ట్రాట్టర్లతో సన్నగారికి 17 వోట్లునువచ్చెను. సర్ పి. సి. రాయగారికి 4, రాయ శోగేంద్రహామ బహదూరుగారికి 1 వోట్లువచ్చెను.

వచ్చే శుక్రవారమునాడు కలకత్తా మేయరు ఎన్నికొనబడును. (అ. ప.)

శిరోమణి గురుద్వారా

ప్రబంధక కమిటీ

కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశము

“సిక్కుఖైదీలను వదలుటకు విధించిన వరతులు అనావశ్యకము, అన్యాయము, అగౌరవము లైనవి.”

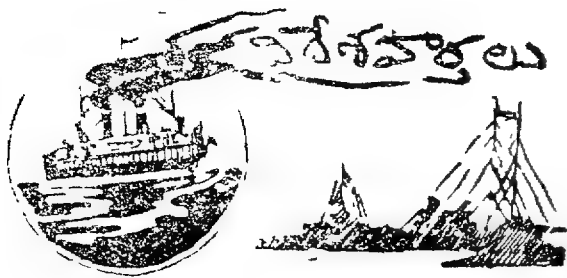
అమృతసరము, జూలై 15:—శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధకమిటీ కార్యనిర్వాహకవర్గము నిన్న రాత్రిచాసేపువరకును సమావేశమును జరిపెను. సమావేశమునకు పరులెవ్వరును వెళ్లుటకు సమర్థుని నీయబడలేదు. చాలసేపు తీవ్రముగ చర్చజరిగినది. క్రొందరు పథ్యులు అతివాదమును వదలి మితముగ వర్తించవలయునని విన్నవించినను యా దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానముగావించబడినట్లు తెలియుచున్నది:—పంజాబు గవర్నరును సర్ మాల్ హాయిలీగారు గురుద్వారా ఉద్యమము యొడ జూపిన సానుభూతిని మరువకపోయినను, సిక్కుఖైదీలను వదలివేయుటకు ప్రభుత్వము నియమించిన వరతులు అనావశ్యకము, అన్యాయము, అగౌరవములైనవి కమిటీవారు దలంచవలసివచ్చినది. కాబట్టి యిట్టి పరిస్థితులందు యా మార్గము సబబైనది గాదనియు, దానిని గర్హింపవలయుననియు కమిటీ నిశ్చయించెను.

సమావేశము వేడుకు జరిగెను. భావిభవండు కమిటీ అవలంబించవలసిన వైఖరి విషయమై చర్చించబడినట్లు తెలియుచున్నది. గురుద్వారా కాషణమును అమలుపరచుటకు యే విధమైన యెర్పాటుల చేసినట్లు కోచదు. (అ. ప.)

ఆలీపూరు రాజద్రోహపునేరము

శిక్షితుడగు స్వరాజ్యవాదియొక్క అప్పీలు

కలకత్తా, జూలై 15:—ఆలీపూరు అడిగవల్ మేజిస్ట్రేటుచే రాజద్రోహముక్రింద రెండుసంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడిన స్వరాజ్యవాది ప్రతాపచంద్రక్ గహరా యిగారి అప్పీలును సేదపెట్టెను. క్రిందటి సంవత్సరము ఉత్తర కలకత్తాలో రాజద్రోహకోపవాదము లిచ్చుచున్నట్లు రాయగారిభివార నింద మొనబడెను. ఆయనయొక్క యుద్ధేశ్యమును జూపుటకుగాను శిక్ష ఉపన్యాసములను రాజద్రోహభావములను నిరూపించుటకు 17 వాక్యములను దాఖలుచేయబడెను. ఉపన్యాసములు రాజద్రోహపూరితములనియు ఖండనలు రాజ్యవద్ధులై గాక బ్రిటిషు వర్తక సంఘముపైనే ననియు మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. విచార జరుగుచున్నది. (అ. ప.)

తంజీరుకు బిటిషు సేనాని ఏగుట

జులై 14, జూలై 14—సర్ రోజుకు సుగారు తంజీరు బయలుదేరి వెళ్ళిరి.

కీ. శ్రీ. మిల్నరు ప్రభుత్వ ఆఫీ

లండన్, జూలై 14—మిల్నరు ప్రభుత్వ ఆఫీ విలువ 45868 పానులు.

రబ్బరు ఉత్పత్తి విధానము

కామన్సులో ప్రశ్న

లండన్, జూలై 14—రబ్బరును పండించువారు ప్రస్తుత మందున్న పరచలను గురించి ఏల ఎక్కువగ సుత్పత్తి చేయ రాదో తెలియజేసిరి. ప్రస్తుతము ప్రత్యేక విచారణకు అవసరము లేదనియు మరే, లింగు ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకున్న శాసనము లను రద్దు చేయ నవసరము గన్పించుచున్నందు పేరికిన సంగతి తాత్కాలికమయ్యి ఆర్డర్స్ గా రుదని నిర్ణయము ప్రారంభమైన దానికి రబ్బరును ఉత్పత్తిచేయు విస్తారము పండించు టకు బానుకొనిరి

ఫిబ్రవరిలో మండలిమనని తెలిసియు ఇప్పుడు ఎక్కువగ ఎగుమతుల కేల ఒప్పుకొనరాదని వాదించుకొని రుదనిరి. ఈవిష యము చాల పెద్ద ప్రశ్న అనియు, నిన్నటిదివఱు పారశాటు జరి గావనియు ఈవిషయమునంతయు ప్రత్యేక నిపుణు లాలోచించు చున్నారనియు స్టీవెన్స్ విధానము ఇప్పుడుగాని కొన్ని నెలలలో గాని లాభించునని దలచుచున్నందు గోరుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

మండలిమనని గూర్చి ఏమైన ప్రకటించుచున్నారో ఆలోచించుననిరి.

ఆస్ట్రేలియా నావికుల సమ్మె

కేళమంతులకు వ్యాపించుచున్నది. 80 పాగాయోడలు పడి యున్నవి పనిచేయుటలేదు

గనుల పనివాండ్ర తగవు

యజమానుల క్రొత్త ఏర్పాటులు

లండన్, జూలై 14—యజమానులు తమ ఒడంబడి కను చాంపునును ప్రకటనల నుపసంహరించుకొనరాదని యు, చాంపులోలో సమావేశమైన గనుల సంఘమువారి ప్రతి నిధులను గొని మాట్లాడుచున్నందు గనుల సంఘమువారు తిండి నిచ్చిరి.

గనుల పనివాండ్ర కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి ప్రత్యుత్తరము

లండన్, జూలై 14—యజమానుల ఏర్పాటుల నువ సహించుకొని రన్నమాటయేనా యనియు ఎచటయిలే రాయ బారము లాగిపోయినవో అచటనుండి మరల ప్రారంభించ లేనాయనియు గనుల పనివాండ్ర కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు బొగ్గు యజమానుల సంఘాగ్యక్షులకు వినియంతుగారికి తిండి నంపిరి; విచారణ న్యాయస్థానమున రాయబారములను గనుల పనివాండ్రు సాగించుట కిష్టపడుచున్నారనుచున్నారు.

కార్మిక పక్షమువారు గనుల పనివాండ్రకు

చేయూత నొసగుట

లండన్, జూలై 15—పార్లమెంటు కార్మిక పక్షము వారు గనుల పనివాండ్ర తరపున చేయూత నొసగుచున్నార నుగ్గోసాల్, హెండ్స్కో, మాక్స్టన్, క్లయన్సుగార్లను, గనుల పనివాండ్ర కార్యనిర్వాహక వర్గముతో సంప్రతించుటకు నియమించబడిరి.

ప్రాపంచిక నౌకా నిర్మాణము

మోటారు పడవలు మోచుట

లండన్, జూలై 14—జూన్ 30 తేదీకి 2870,000 టన్నుల బగువుగల పడవలు నిర్మించబడినవి. ఇందులో 1129000 టన్నులు మోటారు పడవలు. నిరుపే మూడు మాసములలో నిర్మించినవానికంటె 72000 టన్నులు తక్కువ. తక్కినవారంద రును 45000 టన్నులను మోచుట గొప్పదున్నది. మొత్తము 1276000 టన్నుల బగువున్నవి.

రాచవ్రణమునకు కారణము

బిటిషు వైద్యులు కనుకొనుట

లండన్, జూలై 14—రాచవ్రణమునకు కారణము తెల్పియో బిటిషు వైద్యులమీయందు కొద్దికనములలో నాక్టరు వినియం ఈవర్గు గారు చెబుచున్నారు. ఇవమిథ మని చెలుపగలరట.

చీనా పరిస్థితులు

విదేశీయుల రక్షణము

అభయ మవసరము

లండన్, జూలై 14—ప్రెంచి రాయబారి చీనాపరి స్థితులను గూర్చి ఇట్లు చెబుచున్నాడు. చీనాలోనున్న విదేశీ యులను గొప్పవిపత్తులకు లోనుగాకుండ ప్రస్తుతమందున్న ఒడంబడికల విధానమును తాకుటకు వీలులేదు. బైటివారి ప్రోత్సాహము లేనిచే మంచివారకు చీనావారిని విదేశీయులపై బురికొల్పిన ఆందోళనకారులు కష్టమున పనిలో పాల్గొన జాలరు. అన్ని ప్రభుత్వములవారును తమతమ జాతివారిని గాపా డుటకు బానుకొనెదరుగాక యనిరి. చీనాలో నున్న అందరి ప్రాణములను ఆస్తిని గాపాడుటకు చీనాకు శక్తిగల్గువరకు ఏమి భయముండదని అభయ మియ్యగల్గువరకు ప్రాంతబడికలను మన్నించెదమని చీనావా రభయము నీయవలెననియు ఉత్తర తూణుమందు భయములేకుండ జేయుపనులతో తృప్తి జెందరా దనియుచెలిపిరి ప్రాపంచికాంతి ఆంగ్లో-ప్రెంచి సయోధ్యపై ఆధారపడియున్నదనిరి

విషవాయు ప్రయోగము-జర్మను రసాయన వేత్తలు

లండన్, జూలై 16—చీనా సైనికాధికారులు చీనా లో విషవాయువును తయారుచేయుటకు జర్మను రసాయన వేత్తలను బిలిపించుచున్నారనియు తమ సైనిక విధానములందు లోడ్డుకుటకు రషియను నిపుణులను రప్పించుచున్నారనియు కామన్సునభిలో సర్ బ్యామింగు వర్డింగ్ ఈవన్సుగారు తనకు చెలియవచ్చెనని జెప్పిరి

సంరక్షణ మవసరము

లండన్, జూలై 12—బ్రిటను ఇంతవరకు తన ఆశయ ములను చీనాలో గాపాడుకొనుటలేదు. ఇకనైన బిటిషువారి విషయమై శ్రద్ధవహించవలెను.

చీనాలో స్థితులందు ఆయుధపాటులై బిటిషువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు వీలులేదు కాని చీనాలో నున్న బ్రిటనులను రక్షించవలెను. అవసరపనులందు కాపాడ వలెను. ఊరక తలదాచుకొని తప్పించుకొనుటకు నాకలను సస్య యి జేసినంత మాత్రాన సరిపోదు. వన పక్షికు నాకావశ్యమును నిర్ధారణజేయవలెను చీనాఅల్లరిలో మాస్కోకు జోక్యమున్నది. ఇకముందు వ్యవహారములు మరింత విషమించిపోవును ఇంతవర కు జరిగినదంతయు కథావ్రారంభము. పసిఫిక్ లో బిటిషు ఆశయ ములకు భంగము గలుగవచ్చును దూరప్రావ్యదేశములందు బ్రిట నులకు బిటిషుదూరప్రావ్యదేశమున సదా కాపాడుటకు వన కు అభయముండవలెనని వైషుప్రతిక నాయుచున్నది.

ప్రెంచివై శిరి

చీనా అల్లరులనుగూర్చి ప్రెంచిపత్రికలు జోక్యము గలు గజేసికొనుట లేవనవచ్చును ప్యాంగుహే అల్లరులను గూర్చి వి చారింతులకు నియమించబడినరాయబారి మానుకొనెను. దానిని గూర్చి విమర్శనజేయలేదు. ఆయాప్రభుత్వములవారు తమతగవు లను మానుకొనెదరుగాక యనుచున్నవి. చీనాలో విదేశీయులపట్ల అవలంబించిన ప్రతికూలభావములు ఒక్క ప్రెంచివారియెడలనే గాక అన్నిప్రభుత్వముల పట్లను ప్రారంభమాయె ననుచున్నాడు

ఆందోళన సంఘము

సమ్మేదారులు-తగవు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

సమ్మే మొత్తము ధనము తగ్గిపోతుచే సమ్మేదారుల కును, ఆందోళన సంఘమువారి అధికారులను తగవు గల్గెనని ప్యాంగుహే వార్తలు చెబుచున్నవి.

భారతదేశము వైమానిక మార్గము

ఏప్రిలు, మే మాసములలో ఇంగ్లండు-ఇండియా వైమా నిక ప్రయాణమును ప్రారంభించెదరని తెలియుచున్నది. టెండ ర్లకు కబురంపిరి. రాయబారములు జరుగుచున్నవి ప్రారంభ మున తపాలనే గొంపోయెదరట. ఇరాకుకు ఉపయోగించుచున్న యంత్రములనే యుపయోగించెదరు. కాని వైమానికమంత్రవర్గ మువారు 24 ప్రయాణీకులకు గొంపోవు విమానములను నిర్మించు చున్నారు. గంటకు 100 మైళ్లు పయనము జేయునటు విద్యుద్దీప ము లుండును

పాఠశాలలు-మతవిద్య

టెన్సెస్సి దావా

డెట్రో జూలై 14—వాది ప్రతివాదుల సాక్ష్యము ముగిసెను దావా వాయిదా జేయబడినది. ఈ శేరాలోపణ మును ఏకాస్త్రమును ఆధారము జేసికొని గావించిరో అయ్యది మతావేళమనకు మొదటి పెట్టు అనియు భిన్న మతములచే విషా దము లున్నవిందుమన్న వనియు, శాసనములే ద్వేషమును, మత పిచ్చిని దెచ్చి పెట్టుచున్న వనియు దీనిని తలంచుకొన్న అలనాటి స్పెయిను పురబోధలు జ్ఞాపకమువచ్చుచున్నవనియు దాలో గారు చెలియజేసిరి.

పాఠశాలలందు పాఠముల సేర్పాటుజేయు అధికారము ప్రభుత్వమున కున్నదని అట్టార్ని జనరలు తెలియజేసెను

సర్ హోగ్గెట్టు బట్లరుగారు సార్వభౌముని సందర్శించిరి

సర్. వినియం బర్డ్స్లే గారు సార్వభౌముని సందర్శించిరి

అల్పయస్సు బ్యాంకు దినాలా

బోల్ట్ సోదరుల మోసము

ఫిర్యాదీ వాదము

లండన్, జూలై 14—1920, నవంబరు తేదీనుండి 5 తేదీలోపుగ 774000 పానులను, 610000 పానులను సూరించి రని బోల్టును సోదరులపై సెన్సా అల్పయస్సు బ్యాంకువారు అభి యోగమును దెచ్చిరి సహనులను బారీచేసిరి. ప్రతివాదులు హాజ రైరి. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. బోల్టును గారి సమయమున ఇండియాలోనే యుండుటచే బాధ్యులు గారనియు, ఈ కాల మున ప్రతివాదులు కంటెనీ సభ్యులుగ నుండినందు సర్ హెన్రీ కర్టీస్ వెస్టేటుగారు చెలియజేసిరి. బోల్టును సోదరులు క్రొ త్తపెట్టుబడిని బెట్టి బ్యాంకులో గొప్పఫాగస్సాములై అధికా రమునంతను గైకొనిరి. లండను బ్యాంకు ఏజెంటు లైరి. రెరు వాతి ఆర్. జి. బోల్ట్ మాంటుక్రమగారు డైరెక్టరులైరి. ఇం గ్లండులో 250000 పానులవరకు బోల్ట్ సోదరులు పరపతి నిమిత్తము అల్పయస్సు బ్యాంకువారు ధరావతును గట్టిరి. అల్ప యస్సు బ్యాంకుకు పెద్దముత్తమును బోల్ట్ సోదరులు పెట్టు బడి బెట్టిరి. కాని బ్యాంకుపని విఫలించుటచే లండనులో ఎక్కువ పరపతికి ఏర్పాటు చేయవలసివచ్చెను. 250,000 పా నులకు 300,000 పానులకు హెచ్చించవలెనని ఆర్. జి. బోల్ట్, డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. బోల్ట్ గార్లతో ఏర్పాటుజేసిరి. ఇం కొక 200,000 పానులను అవసరమునో పెట్టుబడి పెట్టవలె ననిరి. దాని నిమిత్తము ఆర్. జి. బోల్టునుగారిలో 774000 పానుల విలువగల పత్రములను ధరావతు గట్టిరి సిమ్లాలో వ్యవ హారమును జూచుచున్న బాల్ఫూర్ ప్రభునకు (బర్లే) లేఖనంపిరి

1920, నవంబరు 4 తేదీకి, అల్లయన్యాయాంశ సామ్యముండి 61000 పానులను దీనికొనిరి ఫిర్యాదుల తెలిపినవరకు 6000 పానులు అల్లయన్యాయాంశ జమకట్టెరి. అందుచే బోల్లను 5000 (5000) పానులను దీనికొనిరి దీనిని అల్లయన్యాయాంశ కుచేర జమకట్టలేదని దొంగంతి నంది సామ్యముండినెరలు

తాను బ్యాంకు మేనేజరుపదవిని వదలుకొనువరకు బ్యాంకుబాగున్న దని సర్ వీరియం హెన్రీగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. రెనకుతెలిసినంతవరకు కర్నూలు క్రిష్ణగారు బ్యాంకుదైర్ఘ్య గలేరని అప్పసవాళ్లయందు జెప్పిరి న్యాయవాచిని పురస్కరించు కొని అనుగుణ్యముగ మకపేదెనుగారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి

వాయిదాపేయబడెను

జామీను మొదటి గుర్తు ప్రతివాదులీయబడెను. పూచీకత్తులనుదీసికొనిరి.

మృకుపేననుగారి సాక్ష్యము

లండన్, జూలై 15—రాబబ్బబోల్కగాకే బ్యాంకు సెక్యూరిటీలను వ్యవహరించుచుండెను జ్ఞాపక మనిరి 1915 లో అల్లయను, బ్యాంకు సోమ్యులో 1/8 వంతు బోల్లను సోదరుల దనిరి. దెంగాలు బ్యాంకుకు ఎక్కువడబ్బును దీసికొనుట లు తరు ప్పీయలేదనిరి. ఇండియాలో హోల్డేస్సంఘముల నేర్పాటు చేయుటలో 1916 లో బోల్ల సోదరులు ఏర్పాటుచేయుచుండి రనిరి.

గురుద్వారా చట్టము

ఎం డ మా పు లా?

లండన్, జూలై 11:—మాంచెట్టరు గార్డియనుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది ఇండియాలో హిందూముసల్మానులు ఏకమై తాము సహకారముసల్పుటకు సిద్ధముగనున్నార మను వరతులను నూచింప నంతవరకు భారత సమస్యలు పరిష్కార ముగావు గురుద్వారా చట్టము చర్చలకును బ్రిటిషుపార్లమెంటు కన్న సంబంధమును జూడ ఇట్లు పోడిగట్టుచున్నది

గురుద్వారా చట్టమునలన కిష్టములు రావచ్చును. హిందూమతమునకును సిక్కుమతమునకును విభేదము నేర్పాటు జేయుటచే అనర్థకము రావచ్చును ఇండియాలో పీర్గ్రామీకులనియు, ఐక్యర్యసంపన్నులనియు పేరొందిన సిక్కు సన్నులనియు పోరొందిన సిక్కులతో సఖ్యత బడయగల్గినందులకు రాచకయ సంబంధము లండజేసి సంతోషించవలసినదే కాని అయ్యది ఎంతవరకు సిద్ధముగనుండునో లేక ఎండమావులాలె పరిమించునో జూడలసియున్నది

రషియాకాన్సలు వైద్యుని అరస్టుజేయుట

స్టాంగుఫో, జూలై 15:—రషియాకాన్సలు డాక్టరు పార్కునటాపుగారు రషియా మునిసిపలు పోలీసు వానిని తన బ్రిటిషు అధికారులు నిర్బంధించుటచే దాసరుగారి వస్తువులలో దొరకిన ముఖ్యముగా కాగితము నొకదానిని సృష్టించితిని బహు కొన్న 10 వేల డోలరులు బహుమతి నిచ్చెనని భ్రమపెట్టుట చే పోలీసువారు అరస్టుజేసిరి. ఈ సంగతిని పోలీసువారు అధికారులకు తెలియజేసిరి. ఇదివరలో మిక్సెడుగోర్టువారి యెదుట శేరస్థులుగ జేయబడి జామీనుమీద విడు లచేయబడిరి

ప్రతికూల బ్రిటిషు ఎత్తులు

లండన్, జూలై 18—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సోవియటుపాలనమును గూల్చుటకు ప్రయత్నించునారనియు బ్రిటిషువారు తమతో సోవిటులపై కత్తిరిట్టిపోరుటకు బజేవియా, పోలండు, ఎస్టోనియాదేశములను ఆహ్వానించెననియు సోవియటు ప్రతికూలు చాటుచున్నవట. ఇదంతయు నిజమని మాస్కో అధికారులు నిరేఖించుచున్నారు. బ్రిటిషువారు బహిరంగముగ మనపై యుద్ధమును ప్రకటించెదరు. గాన సిద్ధముగ నుండుదని సోవియటు యుద్ధమంత్రి రెడ్ సైన్యములను హెచ్చరించెను. మనపై దాడివెడలుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని అనుకొనుటకు సంజేహించ శక్యరలేదనిరి.

కిడ్డరపూరు శేవుల యేడుగురు పనివాండ్ల హతాశ్వరణము

కలకత్తా, జూలై 15:—కిడ్డరపూరులో జార్జిశేవులలో పనిచేయుచున్న యేడుగురు పనివాండ్ల బుధవారము పనిలో నుండగ నశ్చేస్యమైపట్టి వైద్యసహాయమునందువులను వరణించిరి. ఈహతాశ్వరణమునకు, శేవుల యావరణలోని విద్యుచ్చక్రియొక్క కుదు పేయని యూహింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

కాటను ఎక్సెజుడ్యూటీ

వార్ల మెంటునభలో చర్చించుట

ఈచట్టమునుగూర్చి వార్ల మెంటు సభలో చర్చ జరిగినది గాని దొరతనమువారి యుద్ధశక్తిమేదో అసహూష వల్లడికాలేదు. భారతదేశానుభవముగల బ్రిటనుదేశపు మితవాదులు(కన్సర్వేటివు) గూడ సీచట్టమును నిరసించిరి. వారటుల చేయుదు రని యెవ్వరును తలచలేదు కావున పద్ధతి మారవచ్చును

బ్రిటిషు కార్మికపక్ష ప్రతినిధు లగు మెక్డొనల్లు జెడ్జి పుకుగార్ల కేటీసంగములు నిరుటికంపెను గూడ అభ్యాన్నముగా నుండెను. వింటర్ట్టను ప్రభువువారి ప్రసంగముల నామోదింప గలిగెను. భారతదేశము దారిద్ర్యమున మునిగియున్నది. అచటి ధనమును హరించుపద్ధతి అక్రమ మని కార్మికపక్షమువారిలో కొందరు మడివిరిగారి చారివాదమున నిష్కాపట్టమును పట్టు దలయును కనబడలేదు. భారతీయులే ఏకీభవించి స్వరాజ్యమునుబడ య లేను అని స్పష్టమైనది.

“సకలత్యలాగారు మాత్రము సామ్రాజ్య పద్ధతిని పూర్తిగా నిరసించిరి. దాని నంతరింపజేయవలెననిరి. ఇది రాజద్రోహముగా మీకు కనబడినను మేము యీ ప్రచారము ను చేయకమానము. ఇట్టి ప్రచారమును చేయుటకు భారతీయులకు హక్కుకలదు ప్రపంచమున ఏరాజ్యాంగమునకును ఏదేశ మునందును కూడ లేనట్టి విపరీతపు హక్కులను సామ్రాజ్య పద్ధతికింద బ్రిటను రాజ్యాంగమువారు భారతదేశమున కొరచున్నారు” అని సకలత్యలాగారు మడివిరి. హత్యలను ప్రోత్సాహపరచు అమృతి ప్రకటనలకు తాను తైరవాదినీ కావనికూడ ఆయన నుడివెను. (బోంబేత్రానికలు)

మధ్య పక్షముల స్వరాజ్యపక్షము మంత్రి పదవులు

డాక్టరు ముంజీగారి ప్రకటన

“మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్యకార్యసంఘసభలో 5 గురు సభ్యులున్నారు. వారిలో యిద్దరు మాత్రమే నాగపూరు వాస్తవ్యులు కార్యసంఘసభకు వారిద్దరును వచ్చిరి. పొరుగువారిలో యిద్దరు తమ భావములను నాకు లేఖలయాలమున తెలియజేసిరి నానానాయకులసభ అనవసరమని బేరారు స్వరాజ్య పక్షమువారు నిశ్చయించిరి వారిలో నొకరు నాకు తంజివూరి నండిరి. సభకువచ్చినవారిద్దరును నేను డాక్టరు గోరుగారికి వ్రాసిన లేఖ నామోదించిరి అటు సిమ్మలనే ఆలేఖను నేను పత్రికలకు పంపితిని. కావున కార్యసంఘసభ జరుగలేదను ఆ. ప్రె. వార్త అసత్యము జూను వెలరిన తేదీని నేను పంపిన లేఖ కింతవరకు వచ్చిన జవాబులలో ఒక్కరు మాత్రమే నానా నాయకులసభ నామోదించిరి. తక్కినవా రందరును ప్రతికూలురుగానే యుండిరి (ఫ్రీ. ప్రెసు)

పరిశోధింపవలసిన సమయము

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ ప్రారంభించి యిప్పటికి రహస్యము 28 సంలములైనవి. దీని పరిస్థితులు చాల మంచి స్థితిలోనున్నవి. ఐడెంట్లకొకవసా జరుగనట్టి వాదించుచు గడచిన 5 వార్షిక గొప్పలాభమే తే నది. దినదినమునకు మంచి స్థితిలోనికే వచ్చుచున్నది ఈ కంపెనీలో మీకు ఒక పాతిని గలదా? పూర్తినిచరకులకు ఈదిగు విలాసమునకు వ్రాయుడు.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.
POST BOX No. 237, MADRAS.

140 ఏండ్లు వయసుగలవాడు

ఈ పిత హీరు

“నేను మక్కాలో పుట్టితిని 1799 లో నేను పాలస్తీను వెళ్లితిని. అప్పటికి నాకు 12-18 ఏండ్లుండును. అప్పటికి నా పోలియను చక్రవర్తి సిరియాలోనుండెను. నేను 70 వ ఏడవ వినాహము చేసికొంటిని అంతవరకును పెండ్లియాడకుండానే యుంటిని ఇప్పటివరకే మరల పెండ్లియాడితిని నేను మహాసమ్మతియశక్తము 1215 లో (ఏ. 1801) పుట్టితిని నాకపున 140 వ ఏడు జరుగుచున్నది.” అని హతీరహీరు నాతో చెప్పెను. 1801 లో ఆతడు పుట్టిన యిప్పుడు అతనికి 124 వ ఏడు మాత్రమే యగునుగాని 140 వ ఏడు కాబాలను. “అని వెనుక బ్రాహ్మజోర్డు యాని యాలో బ్రిటిషు ప్రతినిధిగానుండిన హెన్. ఎస్. జె. బి. ఫిల్స్ గారు రాయలు జాగ్రఫికలు సాపెటివారికి తెలియజేసిరి.

బొంబాయి నేతయంత్రములందు నమ్మె

కార్మికుల నొప్పించుటకు ప్రయత్నములు

బొంబాయి, జూలై 15:—ప్రస్తుతము నేతయంత్రముల యువపక్ష పరిశ్రమకు వచ్చిన కష్టములు, వివరముగా కార్మికులకు బోధపడి, తగ్గింపుకూలి కొప్పకొనునట్లు చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని యింతవఱకా ప్రయత్నములు సఫలముయినటుల తోచదు. (ఆ. ప్రె.)

ఇంద్రాణీనది పొంగుట

తాతాకంపెనీవారు కట్టిన డాము గండిపడి మను మ్యలకు సశువుల ప్రాణములకు విశేషనష్టము కలిగించుట

పూనా, జూలై 15:—దారువాద్దములచే నిన్న సోమ వాదియొద్ద నింద్రాణీనదిపై తాతాకంపెనీవారిచే గట్టబడిన డాము గండిపడినది. దానివలన నదిలోని నీరు వెల్లువలై పాత ను నీరరగంటలో 20 అడుగుల యెత్తునకులేచెను. దానివలన ఖామూషాటు రైలుస్టేషనువద్ద రైలుపట్టాలు చాలనేపు మూడడుగులలోతు నీటిలో మునిగిపోయెను. అవృద్ధిచక్రమున నీరు నిలువక నదివెంబడి ప్రవహించిపోయెను. కాని లోనవాలా మట్టిప్రక్కలనుండియు వచ్చిన జనము చాలమంది స్త్రీలు పిల్లలు, పశువులు ప్రాణములు గోల్పోయెనని చెప్పిరి బొంబాయినుండివచ్చు మెయిలుబండి నుమా రొకగంటకు మించి యాలస్యముగావచ్చెను. కాని కచ్చేరులలో నింతవఱకెట్టి ప్రాణహానిసంభవించినటుల తెలుపుటలేదు. (ఆ. ప్రె.)

“విద్యార్థులు-విప్లవము” అను గ్రంథము

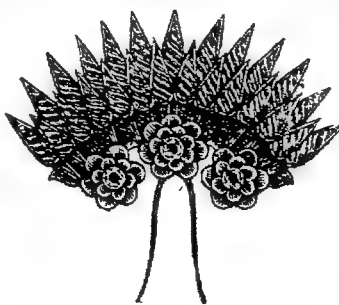
శిక్షితుల అప్సీలు

కలకత్తా, జూలై 15:—“విద్యార్థులు - విప్లవము” అను గ్రంథమును వ్రాసి ప్రచురించి రాజద్రోహముక్రింద ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రీటుచేరి నెలలును 8 నెలలును కఠినశిక్ష విధింపబడిన క్రియనాథ్ గంగూలీ అక్షయకుమార్ గుప్తాలు పెట్టుకొనిన దరఖాస్తులపై నేడు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు సుహార్ వర్తపాంటునగా ర్జిక్ యు తరువు నిచ్చిరి. న్యాయమూర్తులు గ్రంథకర్తయొక్క దరఖాస్తును నిరాకరించిరి. కాని ప్రకాశకుని విషయమున నేరమును క్షమించుకు తొలగింపగూడదో కారామును తెలియజేయవలసిన దని మేజిస్ట్రీటున కొక యు తరువు నిచ్చిరి (ఆ. ప్రె.)

నవరపు బంగారు మల్లెమొగ్గ

పది అంగహీనమైన సామ్యులకైనను అందముగనుండే సామ్యు ఒక్కటి యైనను తిలకు అలంకారముగ నుండును. అట్టి “బంగారు మల్లెమొగ్గ” ఒకటి వుండినో వేరేవగలే అక్కరలేదు నిజమైన మల్లెమొగ్గలకు సమానముగనుండును. ఒకతూరితెప్పించియూచి తమ స్నేహితు లందరును చూపగోరవచ్చు. నెల 2½ అంగుళముల వెలుపుది రు 20-0-0. 2½ అంగ రు 28-0-0 నగరపేట, బెంగళూరుకిటి.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్బు,

మదరాసు హిందూమత ధర్మా దాయముల శాసనము

పాఠకుల యువయోగార్థమై, యీ శాసనమును
భోర్డు సెంటు జార్జి గెజట్టునుండి
దీసి ముద్రించుచున్నాము

6 వ అధ్యాయము

మరములను, మినహాయించబడిన దేవాలయములను.

బట్టెలు, సంవత్సరవారీ లెక్కలను దాఖలుచేయుట.

57. ప్రతి మతముయొక్కయు మినహాయించబడిన దేవాలయము యొక్కయు బ్రాహ్మీ ప్రతిసంవత్సరముందును, బోర్డువారు ఆజ్ఞాపించగలబట్టి తేదీ పూర్వమున, అట్టి నమూనాలోను, బోర్డుకు-

(ఎ) తరువాత వచ్చు సం-త్సరముందు బహుళ రాగల శుక్లము, తగులబాటుగాగల ఖర్చులను కనుబరచు ఒక బట్టెను, మరియు

(బి) వెనకటి సంవత్సరములో, వాస్తవముగా వచ్చిన జనులయొక్కయు తగిలిన ఖర్చుల యొక్కయు స్టేటుమెంటును దాఖలు చేయవలెను

ఎంజామెంటుయొక్క అక్రమ నిర్వహణమునుగురించి

బోర్డువిచారణ చేయవచ్చును

58 ఒక మతము లేక మినహాయించబడిన దేవాలయము యొక్క బ్రాహ్మీ అట్టి మతము లేక దేవాలయము తాలూకు ఎంజామెంటును అక్రమముగా నిర్వహించు చున్నాడనిగాని లేదా వాటిని అక్రమకార్యములనిమిత్తము ఖర్చు పెట్టుచున్నాడనిగాని లేదా అన్యపరము చేయుచున్నాడనిగాని నమ్ముటకు బోర్డుకు కారణమున్నప్పుడు, లేదా ఇరువదివంశికంబై తక్కువకాని హక్కుగల మనుష్యులు అట్టి ఎంజామెంటు యొక్క క్రమ పరిపాలన లాభమునకై ఒక పరిపాలన స్క్రీము తయారుచేయబడవలెనని వివరించుచు బోర్డుకు దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నప్పుడు, బోర్డు విచారణను జరిగించవచ్చును. మరియు ఆ విచారణ నిర్ణయింపబడగలబట్టి విధమున జరిగించబడవలెను.

నరములను, మినహాయించబడిన దేవాలయములను,

స్క్రీములను పరిష్కరించుట

59 (1) 58 వ సెక్షనులో చెప్పబడిన విచారణను చేసిన తర్వాత, సంబంధముగల బ్రాహ్మీ అట్టి మరము లేక దేవాలయముయొక్క ఎంజామెంటును అక్రమముగా నిర్వహించినాడనిగాని వాటిని అక్రమ కార్యముల నిమిత్తము ఖర్చు పెట్టినాడని గాని అన్యపరము చేసినాడనిగాని లేదా అట్టిఎంజామెంటు క్రమపరిపాలన లాభమునకై ఒక పరిపాలన స్క్రీము తయారు చేయబడవలెనని గాని బోర్డు తృప్తిపడనపుడు బోర్డు బ్రాహ్మీతోను, హక్కుగల మనుష్యులతోడను, నిర్ణయింపబడినరీతిని ఆలోచించి, అట్టి మరము లేక దేవాలయమునకు సంబంధించిన ఎంజామెంటుకొరకు, ఒక పరిపాలన స్క్రీమును పరిష్కరించవచ్చును.

(2) ఒక మతమునకు సంబంధించిన ఎంజామెంటు పరిపాలనకు స్క్రీమును తయారుచేయుటలో అట్టి ఎంజామెంటు పరిపాలనతో ఏమనిషియైన సంబంధము కలిగియుండునట్లు చేయుటగాని, అట్టి ఎంజామెంటు పరిపాలనలో పాల్గొనుటకు లేదా సహాయము చేయుటకై ఏ ప్రత్యేకపు సంఘమునైన ఏర్పాటు చేయుటగాని అవసరమని బోర్డు తలచినయెడల, అట్టి మని యుండవలెను మరియు అట్టి సంఘము ప్రత్యేకముగా అట్టి మతములో హక్కుగల మనుష్యులను మాత్రమే కలిగియుండవలెను.

(3) ఉత్తరపు మూలమునను, (1) వ సబు సెక్షనులో నిబంధింపబడిన విధమునను బోర్డువారు ఆసబు సెక్షను ననుసరించి పరిష్కరింపబడిన స్క్రీమును ఎప్పుడైనను మార్చవచ్చును లేదా రద్దుచేయవచ్చును.

(4) ఈ సెక్షను ననుసరించిన బోర్డుయొక్క ప్రతి ఉత్తరపును నిర్ణయించబడిన విధమున ప్రకటింపబడవలెను.

బ్రాహ్మీగాని, హక్కుగల ఏ మనిషిగాని అట్టి ప్రకటన తేదీనుండి ఆరు నెలలలోగా అట్టి ఉత్తరపును మార్చుటకు లేదా రద్దుచేయుటకు బోర్డులో వ్యాజ్యమును వేయవచ్చును

బోర్డుయొక్క ఉత్తరపు కడపటికిగా నుండుట,

60. 59 వ సెక్షను ననుసరించిన బోర్డుయొక్క ప్రతి ఉత్తరపును, ఆ సెక్షనుయొక్క (4) వ సబు సెక్షను ననుసరించి దాఖలు చేయబడగల ఏ వ్యాజ్యముయొక్కయైన ఫలితమునకు లోబడి, కడపటికిగా నుండవలెను, మరియు దానికి

బ్రాహ్మీయును, హక్కుగల యావన్ముంది మనుష్యులను బద్ధులై యుండవలెను.

స్క్రీముల మార్పు లేదా రద్దు.

61. 59 వ సెక్షను ననుసరించి ఒక బోర్డుచే పరిష్కరింపబడిన, లేదా 71 వ సెక్షను ప్రకారము ఈ ఆస్తుననుసరించి పరిష్కరింపబడిన స్క్రీముగా భావింపబడు ఏ పరిపాలనస్క్రీము అయినను బోర్డు దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నమీదట బోర్డువలన ఎప్పుడైనను చాలినంత కారణమును బట్టి మార్చబడవచ్చును, లేదా రద్దుచేయవచ్చును.

7 వ అధ్యాయము

ఎంజామెంటుఫండ్ల (ద్రవ్యముల) వినియోగము.

యాత్రికల యొక్కయు ఆరాధకుల యొక్కయు

ఆరోగ్యము మొదలైనవాటికొరకు ఖర్చుచేయుటకుగాను

బ్రాహ్మీ అధికారము యివ్వబడియుండుట.

62. ఒక మరము లేక దేవాలయముయొక్క బ్రాహ్మీ తన హావాలలోనుండి ఎంజామెంటు తాలూకు ఫండ్లలోనుండి అట్టి మరము లేక దేవాలయమునకు పోవు శిష్యులయొక్కయు, యాత్రికలయొక్కయు, లేదా ఆరాధకులయొక్కయు ఆరోగ్యమును తేమమును లేదా సౌకర్యమును భద్రపరచుటకై ఏర్పాటులకు ఖర్చు చేయవచ్చును

అయితే మరములయొక్కయు, మినహాయించబడిన దేవాలయములయొక్కయు విషయములో బోర్డును, ఇతర దేవాలయముల విషయములో కమిటీయును వ్రాతమాలముగా వివరింపబడవలసిన కారణములనుబట్టి ఈ సెక్షను ననుసరించి, బ్రాహ్మీ తన స్వేచ్ఛాధికారము చెలాయించుటకు మితవరచి తమకు యుక్తమని తోచునట్టి అధికారముక్రింద ఉంచవచ్చును.

ఎంజామెంటుయొక్క గాని అవసరపు మొత్తము యొక్క గాని పైపెను వినియోగము.

63. (1) నిర్ణయింపబడగలబట్టి విధమున విచారణను జరిగించినతరువాత బోర్డువారు ఉత్తరపు మూలముగా ప్రారంభము నుండియు ఉద్దేశము ఒక మత సంబంధమైన ఎంజామెంటు యొక్క ఉద్దేశము సెరవేరుటకు సాధ్యము కాక యుండినదని లేదా దరిమిలాను అసాధ్యమైపోయినదని లేదా ఎంజామెంటు యొక్క ఆసబు ఉద్దేశములను అమలులో పెట్టుటకైన సిబ్బంది తప్పిపోయినదని లేదా యింక లేదని లేదా ఆ ఎంజామెంటు యొక్క పుణ్యక్షేత్రములను చాలినంతగా తృప్తిపరచిన తర్వాతను, మతమునకు లేదా దేవాలయమునకు లేదా వాటికి చేరిన ఎంజామెంటును సంబంధించిన కట్టడముల మరమ్మత్తుకును, పునర్నిర్మాణమునకును చాలినంత పైకము మొత్తము వేరుగా తీసి పెట్టినతరువాతను అట్టి పుణ్యక్షేత్రములకు అవసరముకాని అవసరపు మొత్తము పున్నదని ప్రసిద్ధపరచి, అట్టి ఉత్తరపు మూలముగా ఆయా సంగతికి తగినట్లు ఎంజామెంటుయొక్క మొత్తముగాని అట్టి మతము లేక దేవాలయముయొక్క ఉద్దేశములకు విరుద్ధముకాని మత, విద్యావిషయక లేదా యితర ధర్మకార్యములకు వినియోగించబడవలెనని ఆజ్ఞాపించవచ్చును

(2) (1) వ సబు సెక్షను ననుసరించి ఆజ్ఞాపించునపుడు మరమునకు అట్టి మొత్తములో లేదా అవసరపు ద్రవ్యములో ఎంతభాగము రిసర్వు (విలువ యుంచవలసిన) ఫండుగా, నిలువ యుంచుకొనవలెనో దానిని నిర్ణయించుటకును, మిగిలిన పైకము ఆసబు సెక్షనులో స్పష్టపరచబడిన కార్యములకొరకు వినియోగింపబడవలెనని ఆజ్ఞాపించుటకును బోర్డువారు అర్హులై యుండవలెను.

(3) బోర్డువారు ఎప్పుడైనను ఉత్తరపు మూలముగా నున్న, (1) వ సబు సెక్షనులో నిర్బంధింపబడిన విధముననున్న ఆసబు సెక్షనుక్రింద జారీచేయబడిన ఒకయుత్తరపును మార్చవచ్చును లేదా రద్దుచేయవచ్చును

(4) ఈ సెక్షను ననుసరించి బోర్డువారి ఉత్తరపు, నిర్ణయింపబడిన విధమున ప్రకటింపబడవలెను అట్టి ప్రకటన తేదీ నుండి ఆరు నెలలలోగా, బ్రాహ్మీగాని హక్కుగల ఏయితర మనిషిగాని అట్టి ఉత్తరపును మార్చుటకు గాని, రద్దుచేయుటకు గాని బోర్డులో వ్యాజ్యమును దాఖలు చేయవచ్చును

అట్టి వ్యాజ్యముయొక్క పర్యవసానమునకు లోబడి, బోర్డువారి యుత్తరపు కడపటికిగా నుండవలెను, మరియు దానికి కమిటీ ఏదైన ఉన్నయెడల అదియును, బ్రాహ్మీయును హక్కుగల యావన్ముంది మనుష్యులను బద్ధులై యుండవలెను.

(5) ఆ సెక్షను ననుసరించిన బోర్డు తీర్పు ఏదియైనను బోర్డు దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నమీదట చాలినంతకారణమునుబట్టి ఆ బోర్డువారిచే ఎప్పుడైనను మార్చబడవచ్చును లేదా రద్దు చేయబడవచ్చును.

8 వ అధ్యాయము.

ద్రవ్యము.

న్యాయ సంబంధమైన చర్య పుచ్చుకొన్నందుకు

బోర్డు వారికి లేదా కమిటీవారికి తగిలిన ఖర్చు

లను ధర్మాదాయమందుండి రాబట్టుకొనుట

64. బోర్డు లేదా కమిటీ పార్టీగానుండు బాపతు మత సంబంధమైన ఏ ధర్మాదాయము విషయములోగాని న్యాయ సంబంధమైన చర్యలో తగిలిన ఖర్చులు యావత్తు 10 వ సెక్షనులో ఏదియున్నను, దానితో పనిలేకుండ ధర్మాదాయ ద్రవ్యములనుండి చెల్లించబడగలయుండును.

బోర్డుకును కమిటీకిని ధర్మాదాయములనుండి

సంవత్సరవారీ చందా.

65. (1) బోర్డువారి ఖర్చులకుగాను, బోర్డువారు నిర్ణయించునట్లు ప్రతి మరముయొక్కయు ఆదాయములో నూటికి ఒకటిన్నర వంతుకు మించకుండునట్టి చందాను అది ప్రతి సంవత్సరము చెల్లించవలెను

(2) మినహాయించబడిన దేవాలయము కాకుండు చందా మయి సప్రతిదేవాలయమునకు కమిటీవారి ఖర్చులకుగాను బోర్డువారి యనుమతితో కమిటీవారు నిర్ణయించునట్లు దాని ఆదాయములో నూటికి ఒకటిన్నరవంతుకు మించకుండునట్టి చందాను ప్రతిసంవత్సరము చెల్లించవలెను.

1908 వ సం॥పు 5 వది

8 మతసంబంధమైన ఏ ఎంజామెంటు పరిపాలనము, 1908 వ సం॥పు సెషిలు ప్రోవీజరు కోడు 92వ సెక్షను ననుసరించి ఏర్పడిన స్క్రీముచే క్రమపరచబడుచున్నదో అవి, అట్టి స్క్రీములో విరుద్ధముగా ఏదియున్నను దానితో నిమిత్తము లేకుండు, ఈ సెక్షనునుబట్టి చందాను చెల్లించదగియుండవలెను.

చందాలు ఖర్చులు వగైరా విధించి వసూలు చేయుట.

66. 1 సెక్షనులు 64, 65 వ సెక్షనులనుండి చెల్లించవలసిన కర్చులు, చందాలు నిర్దేశింపబడిన విధమున ప్రతిమరము దేవాలయము మీదను విధింపబడి దాని బ్రాహ్మీకి ఆవిషయము ప్రకటింపబడవలెను.

2 అట్టికోటిను అట్టి బ్రాహ్మీకి అందిన మూలములలోపల లేదా బోర్డువారిచెగాని, కమిటీగాని ఇవ్వబడగలబట్టి జాప్తికాలములోపల సంబంధించిన మరము లేదా దేవాలయము తాలూకు ద్రవ్యములనుండి అట్లు అడుగబడిన మొత్తమును ఆయన, ఆయాసంగతికి తగినట్లు బోర్డు లేదా కమిటీ ప్రెసిడెంటుకుగాని ఆయనచే అధికారముకలుగజేయబడిన ఏమనిషికిగాని చెల్లించవలెను. అట్లు ఆయన చేయుటకు తప్పిపోయినయెడల, బోర్డువారు, బోర్డు లేదా కమిటీ ప్రెసిడెంటు దరఖాస్తుపెట్టుకొన్నమీదట, సంబంధించిన మతసంబంధమైన ధర్మాదాయముమీద కోర్టువారు ఆ మొత్తమునకు డిక్రీ జారీచేసేయుండిన నెట్లో, అట్లే ఆదాయమును రాబట్టుకొనవలెను

కాని బోర్డువారు, న్యాయమైన కారణమును బట్టి ఆ మొత్తమును రాబట్టుటకు అవీయుండవచ్చును లేదా దానిని వాయిదాల రూపమున చెల్లించునట్లు యుత్తరపు చేయవచ్చును

వేలము అమ్మకము

అఫిషియల్ రెఫరీ

గారు ఈదిగువ తెలుపబడిన ఆస్తిని సదరు యింటివద్దనే హెచ్చు పాటదారునికి 21-7-1925 తేది మంగళవారమునాడు సాయంత్రము 4 గం-30 నిమిషములకు విక్రయించెదరు.

మద్రాసు, జార్జిటౌను, వరదాముత్రియప్పకోటిలో నున్న మునిసిఫల్ నెం 88, పాత సర్వే నెం 8116, రీ సర్వే నెం. 1118, కలెక్టరు ఆఫీసు సబ్ ఫిక్చర్ నెం. 4182, 2106 చదరపు అడుగులు మొదలగునవి గల గృహము, నేలయును విక్రయించబడును. సవరు యింటికి సరిహద్దులు —

ఉత్తరమున అంకమ్మకోట గృహము, దక్షిణమున కైరో బిగారి గృహము; తూర్పున సొన్నచారమ్మ గృహము; పశ్చిమమున లతీఫ్ సాహెబ్ గృహము, పడమర వరదాముత్రియప్పకోటి చెన్నపురి నదీడిప్టిట్ రిజిస్ట్రేషనులోను, మద్రాసు చెంగల్పట్టుజిల్లా రిజిస్ట్రేషనులోను యున్నది.

వి. రాధాకృష్ణయ్య,

వాడులతరపున వక్తలు.

ఆంధ్రగౌతమీ ఆశ్రమము

అమరవరము (నిజాంరాష్ట్రము)

శ్రీ శ్రీధన సరిః వైత్రే శుద్ధపాద్యమి రోజున ఈ యాశ్రమము నిజాంరాష్ట్రమున పాల్యంప సంస్థానమున శ్రీ గౌతమీ మహానది తీరమునగల అమరవరము గ్రామమునందు శ్రీ యుత కొత్తపల్లి వెంకట్రామ లక్ష్మీనారాయణ శర్మగారిచే సంస్థాపింపబడినది

ఆశ్రమ ముఖ్యదేవతలు

ప్రజలయందు దైవభక్తి, దేశసేవ, రాజభక్తి, విద్యాభిమానము, మార్తభావ, స్త్రీవిద్య సంఘసేవ, మతాభిమానము, వికమత్వము పెంపొందించి నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజన సంతోషి న్నదికి తోడ్పడుటయే యీ యాశ్రమ ప్రధానోద్దేశము ఈ యుద్దేశముల నెఱవేర్చుటకుగాను యీక్రింది వివరించిన సంఘములను నియోజింపబడినవి

శ్రీ ఆంధ్ర గౌతమీ విద్యాలయము

ఈ గ్రామముల పోషకర్తయైన యీ వై విద్యాలయ మి సంతకారాదిని ప్రారంభింపబడినది శ్రీయుత శర్మగారే యిందుపాధ్యాయులై ఆశ్రమప్రాయంబుగను, ఆదర్శనీయంబు గను, బాలరకు విద్య గలపుయ్యన్నారు ప్రస్తుత మిందు ప్రాథమిక కాఖరకు వాలుగు తరగతులగు విభజింపబడి యార్వవిద్యా పద్ధతుల ననుసరించి మార్తభావమును సాంధ్రభావయే ప్రాధాన్యముగ నవలంబింపబడుచు, నీతి మతాచార జ్ఞానప్రబోధకం బుగ విద్య బోధింపబడుచున్నది భారత, భాగవతాది గ్రంథ భాగములను, శతకములను బ్రహ్మశ్రీ ఆంధ్ర వాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బరాయకవి పుంగవులే యార్వకథానిధులను, నీతిచంద్రిక, ఆంధ్రసామ సంగ్రహము మున్నగు నవి పఠనీయగ్రంథములుగ నిర్ణయింపబడినవి వ్యాకరణము, అనురము కూడ బోధింపబడుచున్నది తెనుగునందు ఖండి జ్ఞానమొసంగి బాగుగ చదువను వ్రాయను నలవడ జేయబడుచున్నది బాబరులెక్కలు, వివిధ వడ్డీలెక్కలు చిరాయాజ్ఞాల వ్రాయు నేర్పు, ఘన చతురపు కొలతలు, సాలములు కొలుచుట మొదలగు తెనుగులెక్కల నన్నిటిని నేర్పబడుచున్నవి వాణిజ్య వ్యావహారిక, వ్యవసాయాది విషయములను కూడ విద్యార్థుల యాసక్తి ననుసరించి చెప్పబడును ఆంధ్రుల చరిత్ర, నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రుల చారిత్రము, వాఙ్మయ చారిత్రము, భూగోళము మున్నగునవి యేర్పరచబడి చరిత్రజ్ఞాన మొసంగబడుచున్నది మతవిద్యకూడ బోధింపబడి, సదాచార సంప్రదాయములను, ధర్మములను గణపబడుచు దేశభక్తులు, వివిధ మతోద్ధారము, సంస్కర్తలు కవిత్యులు, రాజాధిరాజులు మున్నగు మహాత్ముల జనన లేక నిర్వాణ మహోత్సవములు పండుగ పర్వములందు ప్రత్యేక వస్తువులు సలిపి మహాపురుషుల జీవితముల బోధించి, విద్యార్థులయందు పవిత్ర జీవిత భావములను నెలకొల్పబడును మతాభిమానము పరమత సహిష్ణుతయు సర్వజన సామ్రాత్మ్యమును సదాచార సత్త్వసర్వములను వారి హృదయములందు నాటబడి పెంపొందింపబడును ఇంకను సంవత్సర మాస తిథి వార నక్షత్రముల బాలరచే వర్ణింపజేయుచు కారీరాశోగ్యములకు సంబంధించిన ముఖ్యవిధులను సందర్శనసారంబుగ బోధింపబడుచు లోకజ్ఞాన మభివృద్ధి జేయబడును. ఆశ్రమ నిత్యానుష్ఠాన నియమముల ననుసరించుచు విద్యార్థులు రాత్రింబయి ఆశ్రమమునందుండియే వివ్వసభ్యుల సంచలసియుండును ప్రతిదినమున ఆత్మ పారీశుద్ధము, శరీరాశోగ్యము నలవడునట్లు జేయున్నానము, ప్రార్థనాధికములతో విద్యాలయ కాలనిర్ణయము ననుసరించి పాఠములు బోధింపబడుచున్నవి ఇట్టి యాశ్రమ ప్రాయంబగు విద్యాలయమున గురు సాన్నిధ్యమున విద్యనభ్యసించి విద్యాభివృద్ధి కెట్టి నిరోధములను కలుగక గురుశిష్య అశోభనభక్తి క్రేమాతిశయంబులు పర్ణిలమందును గృహధర్మములు, వర్ణాశ్రమాచారములు, శుచిత్వము అలవడుచుండును ఇట్టి ప్రాచీనపద్ధతుల ననుసరింపబడుచుండు విద్యాలయమున విద్యనభ్యసించు విద్యార్థి హృదయక్షేత్రములందు దైవభక్తి, మార్తభక్తి, పుత్రభక్తి, గురుభక్తి, సదాచార వర్తనము, సత్సంగార్థ శాంతి సద్గుణములు నాటబడి క్రమక్రమముగ నభివృద్ధిగాంచి వారి జీవితముల సఫలపరచు కొను నట్లు చేసినచో, నీతికోవిదుడును, ధర్మానురక్తుడును నై మంచి పాఠుడనిపించుకొనుటయే యీవిద్యాసలితము బాలికలకుకూడ శ్రీవిద్యాసాంప్రదాయంబుగ బ్రహ్మశ్రీ ఆంధ్ర వాల్మీకి వావిలికొలను

హితచర్యలను, సచ్చరిత్రములకు నేర్పరచి విద్య బోధింపబడును. గృహ నిర్వాహక ధర్మములు, పత్నివలతరీతములు నేర్పబడును ప్రస్తుత మీ విద్యాలయమున 15 గురు విద్యార్థులు ఆంధ్రభాష నభ్యసించుచున్నారు. దేశీయమహాయము ననుసరించి యిందు ఉరుదు ఆంగ్లభాషలకు కూడ శాఖాంగబడును. ఆంధ్రభారతీ తీర్థవారి నియమావళికూడ ననుసరించుచు వారి పరీక్షలకును ఇతర యాంధ్ర విద్యా సంస్థల వ్యాస రచనాది పరీక్షలకును కూడ యీవిద్యాలయ విద్యార్థులు పంపబడుచు అందు తీర్థులైన వారిచే గౌరవబీరుదములును, యోగ్యతాపత్రములును, బహుమానములును నొసంగబడును కాబట్టి యీ మట్టుప్రక్కల గ్రామము లెల్లరు తమ బాలికా బాలికలను యిట్టి విద్యాలయము నకు పంపి పద్విద్యలను నేర్పించి ఆంధ్రసంతతికి ప్రాచీనగౌరవమును సంపాదించుడు! కులమునకు వన్నె తెండు! విద్యాలయాభివృద్ధికి తోడ్పడుడు! పురాతన దేశాన్నత్యమునకై పాటు పడుడు!!

శ్రీ లక్ష్మీ గ్రంథ నికేతనము

ఈయాశ్రమ యాజమాన్యమున శ్రీయుత శర్మగారు విద్యాలయోపయోగకరముగను ప్రజాభియోక్త జ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడు నట్లు గూడ వీరి స్వకీయమైన గ్రంథములచే ఈ వై గ్రంథాలయమును నెలకొల్పిరి ఇందు సుమారు 800 గ్రంథములు గలవు వానిలో 500 సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములును 300 ఆంగ్లగ్రంథములు నైయున్నవి ఇయ్యది దూర గ్రామములనుకూడ నాకర్షింపజేయుచున్నది ప్రారంభిత్వముందున్నను చదువరులు తాముగ్రంథముల నైకొనుచున్నారు గ్రంథకర్తలు విద్యాభిమానులనేములు తమ గ్రంథముల నుచితముగ నొసంగుచున్నారు ఈ గ్రామ వాస్తవ్యులను కలపవర్తకులును, సంగీత సాహిత్య రసజ్ఞులును నగు బ్రహ్మశ్రీ మేూరి శుభాచార్యుగారు 80 గ్రంథముల నొసంగుటయేగాక యీ గ్రంథాలయోపయోగార్థమై వీరువా యొకటియు, బెంచీలు రెండును వ్రాయరు ఒకటియు నొసంగదలచి యీ గ్రంథాలయాభివృద్ధికి మార్గదర్శకులైన తెలుపుట కెంతయు సంతోషించుచున్నారము మరియు ఈ గ్రామవాస్తవ్యులైన బ్రహ్మశ్రీ సన్నిధానం విశ్వనాథగారు 15 గ్రంథముల నొసంగి తోడ్పడిరి ఇంకను గ్రంథములనొసంగిన గ్రంథకర్త లెల్లరు వందనీయులు. గ్రంథకర్తలు విద్యాభిమాను లెల్లరు తమ గ్రంథముల నొసంగి యీ గ్రంథాలయమున కుచిత స్థాన మొసంగ ప్రార్థితులు ఈ గ్రామ వాస్తవ్యులెల్లరు పందాదారులుగ జేరి యీ గ్రంథాలయ పోషకత్వమునకును యభివృద్ధికిని పాటుపడ ప్రయత్నించెదరుగాక! ఈ గ్రంథాలయ సమక్షమున విద్యాధికులను రప్పించి జ్ఞాన ప్రబోధకంబగు సుపన్యాసంబులు గూడ నిప్పింపబడును

శ్రీ దేశోద్ధారక పరన మందిరము

ప్రపంచక నిత్యవ్యవహార విశేషములగాని, మత సాంఘిక సారస్వత వాఙ్మయాది పరిశీతులగుగాని, దేశీయ వార్తావళినిగాని తెలిసికొని లోకజ్ఞానమును పెంపొందింపజేసెనన్న గ్రంథపరనముతోబాటు పత్రికా పరిచయముకూడ నెంతయేని యవసరము. అందువలన యీ యాశ్రమ సమక్షమున పత్రికా పరన మందిరముకూడ యేర్పఱుపబడినది ప్రథమముననే శ్రీయుత శర్మగారి విన్నపము నాలకించి యీ అమరవరమున జరుగుచున్న సత్సార్యమున కభివేదించుచు, తమ పవిత్ర యాశీర్వాదంబుల నొసంగుచు, తాము చేయదగ సహాయమునంతనుచు - సమని యమూల్య సందేశమునందిన శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీవాసుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి ప్రాముఖ్యపత్రికయు, పత్రికా మౌత్పికయు ననందిగు ఆంధ్ర దిన పత్రిక నింపలకరింపబడుటచే వారియందుగల భక్తి క్రేమాది పూజ్యభావములు వెదజల్ల వారి సార్థక బిరుదింబును, దీనికి 'శ్రీ దేశోద్ధారక' పరన మందిరమని నామకరణ మొనర్పబడెను అట్టి మహనీయుల ప్రాతానామన శ్రీ శర్మగారు తలపెట్టిన యీ సత్సార్యము జయప్రదముగ నిర్వహింపబడునని యాశించుచున్నారము. అనుమకొండ వాస్తవ్యులను, ఆంధ్రాభ్యుదయ పత్రికా సంపాదకులగు బ్రహ్మశ్రీ పండిత కోకల సీతారామ శర్మగారు తమ ఆంధ్రాభ్యుదయ పత్రికను, పత్రికాధిపతులచే నిజాంరాష్ట్ర ప్రాముఖ్య ఆంధ్ర పత్రికలగునీలిగి, తెనుగు మున్నగు పత్రికలును, తుమ్మపూడి వాస్తవ్యుల శ్రీయుత మార్గదేవర సండిప రాయణగారిచే తమ 'సుజ్ఞాన' పత్రికయును, ఈ గ్రామ ప్రముఖులగు శ్రీయుత కోటగిరి వేంకటప్పారావు దొరవారు తాము తెప్పించుచున్న కృష్ణాపత్రికను నుచితముగ దయతో నొసగుచున్నారు ఇంకను విద్యాభిమానుల సహాయమున, భారతి, కారద, బాలభారతి, ఆంధ్ర గ్రంథాలయ సర్వస్వము

మున్నగు పత్రికలకుకూడ తెప్పించ ప్రయత్నములు జరుగును న్నవి పత్రికాధిపతు లెల్లరు తాము చేయదగ పకారమును, ప్రాతానామ నొసంగి అన్ని విధముల దీని యభివృద్ధి కై తోడ్పడెదరు గాక!

ఆశ్రమ నిర్వాణము

విద్యాలయమున కనువనటుల, గౌరవరీతిరమున యీ మహాపర్యతారణ్యవృక్షలతాదుల సాంత, శ్రీరామనిలయందై యొప్పు భద్రాచల పూర్వక్షేత్ర సామీప్యంబున, ప్రాచీన ఋషి కులాశ్రమంబువోలె, విద్యార్థుల కాదర్శనీయంబుగను ఆశోగ ప్రదంబుగను, సృష్టివైచిత్ర్యమంతయు దృగ్గోచరంబగు నట్లు శీతానంద దాయకంబుగ, నిరాడంబరముగ, యీ గ్రామ ప్రముఖుల సాహాయమున యీయాశ్రమ నిర్వాణము జరుప ప్రయత్నింపబడుచున్నది వర్షప్రతిబంధకములచే నయ్యది సకాలమున జరుగలేదు కలపవగై రాలు సమకార్యబహుమన్నవి ఇయ్యది వెంటనే జరుగక పోవుటవలన కార్యాటంకముగకూడ నున్నది. ఇ య య ది ని ర్వాణ మై న వెంటనే ఆశ్రమ ప్రారంభోత్సవము జరుపబడును తక్కువగల, పురాణకాలక్షేపము, భజనసమాజము మున్నగునవికూడ నేర్పరుపబడును. ఈ గ్రామమున నెలకొల్పబడియున్న శ్రీరామభక్త సమాజమును యీ యాశ్రమ యాజమాన్యమున నడుప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి ఇందులకు గ్రామస్థులు, భజనపరులు తప్పక నంగీకరించెదరు గాక ఇంతవరకు పాఠశాలాది సంస్థలండుటకు భూగృహమునొసంగిన బ్రహ్మశ్రీ వేలూరి శుబ్రహ్మణ్యంగారు వందనీయులు ఈయాశ్రమ నిర్వాణముపట్ల గ్రామస్థులు తాము వహించినటుల అభిమానము, త్యాగము, శ్రద్ధ వహించిన నేగాని యీకార్యము నెఱవేరు తమ స్వకార్యములలో నిది యొక కార్యమని తలంచినపుడే యాధర్వకార్యము ఫలము చెందును. కాన వెంటనే యీయాశ్రమ నిర్వాణమును పూర్తి గావించి వరియొక పనిని జూచుకొన్నచో విద్యాలయాభివృద్ధికి తోడ్పడిన వారగుదురు ఇందులకు శీర్షత్యమును కూడ నొసంగిన వారయ్యెదరు. ఆలంపిక యీ సత్సార్యమునకు వెంటనే గడంగిన దిగంత విక్రాంత కీర్తి కాన్పడులని వేరుగచెప్ప నక్కరలేదు.

విన్నపము

ఇదియే యీయాశ్రమ ప్రారంభవశ. ఈపైన వివరించిన రీతి దిన దినాభివృద్ధిం జెందుచున్నది ఆంధ్రపత్రికాధిపతులగు శ్రీ నేకోద్ధారక నాగేశ్వర రావుపంతులవారు, పండిత కోకల సీతారామశర్మగారు, డికింద్రాబాదు మహాబాబు కళాశాలాంధ్ర పండితులగు శతాపధాని సన్నిధానం మార్కనారాయణశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘాధ్యక్షులగు వకేలు మారి వెంకటరసంహితాశ్రీ వి ఏ, గారు, బ్రహ్మశ్రీ కొవ్వూరు లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి గారు, అనుమకొండ వాస్తవ్యులు, శ్రీరాజరాజనరేంద్రాంధ్ర భాషానిలయ కార్యదర్శులు, వకేలు పర్వారంగారావుపంతులు గారు, మల్లూరు మంగపేట తాపలదాసు (కల్పాక్షర) వకేలు, నీరతాన్న ప్రదానాది ధర్మకార్యాచరణాభిలాషులు నగు బ్రహ్మశ్రీ తుంగతుర్తి నరసింహారావు జవహరాబాదుగారు, హైదరాబాదు హైకోర్టువకేలు, నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుపంతులుగారు మున్నగు మహాశయులు, విద్యాధికులు, పండితులు, అనేకులు తమ యభిప్రాయములను, ఆశీర్వాదములను, సందేశములను నొసంగియున్నారు వీరలెల్లరు కృతజ్ఞతాభివందనములు. ఈ గ్రామవాస్తవ్యులు విద్యాలయ పోషక భారమును వహించి యున్నారు తక్కిన సంఘము దేశీయుల సహాయముననే యభివృద్ధి గాంచవలసియున్నది విద్యావిషయమునందు వెనుక పడి యుండుటచే, నిజాంరాష్ట్రమున జరుగుచున్న సహిసాంధ్రోద్యమము ననుసరించి శ్రీయుత శర్మగారు యీప్రాంతమున నీయాశ్రమమును గ్రామజీవితాభివృద్ధి కమనగునట్లు నెలకొల్పి పాటుబడుచుండిరి. వీరి కొసంగబడు స్వల్పవశంకముతోనే తక్కిన సంస్థల వ్యయమును భరించి శీవసోపాధిక్షేయంబు మిగుల కష్టతరము. భద్రాచల పాల్యంప తాలూకాకు నియ్యది యొక్కటియే యాంధ్రభాష ప్రబోధకంబగు విద్యాసంస్థయని చెప్పటకు సందియములేదు ఈసంస్థానోద్యోగులు, ఆంధ్రభాషాభిమానులు నగు శ్రీయుత రావులపాటి ముకుందరావుగారు యీ యాశ్రమవిషయమై కొంత కృషి సర్పియున్నారు ఈకార్యనిర్వహణమునకై విరాళముల యావశ్యముగను, చందాల యావశ్యముగను, వివాహాది శుభకార్యములందు కట్టుముల యావశ్యముగను, పంటకట్ల సమయములందు ధాన్యయావశ్యము

వృత్తాంతలేఖలు

దుమ్మ గూడెం

(ఒక విలేఖరి)

ఈ గ్రామమున శ్రీ సుజనవివేది నాటకసమాజమువారు సావిత్రి నాటకమును ప్రదర్శించిరి ఏజన్సీలో కొంతయును వసూలై, ఒక సమాజముగా నేర్పడి హిందీభాషను కడు శ్రద్ధగా నభ్యసించుచు, ఆహ్లాదకరముగా నాటకములను ప్రదర్శించుట బ్రతిన సీయము. వైసమాజమువారు సావిత్రి నాటకమును కడు నేర్పుతో ప్రదర్శించిరి అత్యంత ప్రశంసలను గ్రహించిన శ్రీయుత నంది నారాయణస్వామిగారును, యమపాత్రను గ్రహించిన కొద్దేడ అప్పల స్వామిగారును ప్రశంసనీయులు మొత్తముమీద నాటకము చాల బాగుగా ప్రదర్శించబడినది వీరు ప్రతాపరుద్రీయ నాటకమును ప్రదర్శించుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

తిరుపతి

(స్వకీయ విలేఖరి)

దేశబంధు దాసుగారి ఛాయాపటము

మునిసిపల్ సంఘము

జూలై 12-80-6-1925 తేది సాయంకాలము జరిగిన, మునిసిపల్ సంఘ అసభారణ సభయందు, దేశబంధు దాసుగారి ఛాయాపటమును, ఉచితముగా యిచ్చించుటకు, మురారీరామశ్రీ, పి. అప్పారావుగారికి వందనము లర్పించుచు, 11 ఛాయాపటమును 1-7-1925 తేది సాయంకాలము, 5 ఘంటలకు ప్రీమామ్ చే దొరనామయ్యగార్, యం. యల్. పి. వారు 11 ఛాయాపటమును తెరవవలసినదిగా గోరుచు తీర్మానించిరి.

1-7-125 వ తేది సాయంకాలం 4 ఘంటలకు, గొప్ప భజనలలో, నొక యూరెంపు మురారీరామశ్రీ, పి. అప్పారావుగారి యింటివద్దనుండి బయలుదేరి, శ్రీ గాంధీవీధి బజారు పిఠులద్వారా మునిసిపల్ ఆఫీసుకు చేరి 5 ఘంటలకు మునిసిపల్ ఆఫీసు భవనమున శ్రీమాన్ చే దొరనామయ్యగార్, యం. యల్. పి. వారు, దేశబంధు దాసుగారి ఛాయాపటమును తెరచుచు, వారి త్యాగమును గురించియు, అహింసాద్వైతమును వాగ్దాసగిన సహాయమును గురించియు, స్వరాజ్యపాత్రాని గురించియు, వారిదేశభక్తిని గురించియు, విఖలుగా చెప్పిరి. దేంగానందు ద్వంద్వపరిపాలనమును ద్వంద్వముచేసి నూతన సంస్కరణములు ప్రవేశింప నివస విషయమును గురించి, పారాదీ చెల్లడిచేసినదియు చెప్పిరి. మునిసిపల్ సంఘమువారికి వందనము లర్పించుచు ముగించిరి.

పిమ్మట శ్రీమాన్ యల్. యన్ వరదరాజాచార్యులు గారు చాలాకాలము ఉపన్యసించి శ్రీయుత దేశబంధు దాసుగారి ఛాయాపటమును, మహాత్మాగాంధీగారి పటమునకు కడపక్షమైన యుంచుచున్నారని దేశబంధుగారి ఆత్మకు కాంతిని ముఖము యివ్వవలసినదిగా దైవప్రార్థనము జరిగినది.

గను కొంతసేపు సేకరింపవలయున్నది కాన లోకోపకార పారిణులును దేశభక్తులును, నగు నాంధ్రవహతయులును నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ముఖులును, యీసంస్థానోన్మాదులును తమ శక్తి నామర్శములకొలిపి తోడ్పడ ప్రార్థితులు ఉదారపురుషులగు యీసంస్థానప్రభువులు కూడ తమ సంస్థానమునందు నెలకొల్పబడిన యిట్టి విద్యాసంస్థలగుంచి కాల్గించి పోషింప ప్రార్థించుచున్నారము ఆంధ్రభాషా పోషణమునకై శ్రీరాజావారు తమ విశాలహృదయమును చెల్లడిచెయ్యుచు మార్గదర్శకు లగుదురని కోరుచున్నాము శ్రీ నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘమువారు కూడ శ్రీయుత కర్మగారు చేయుచున్న కృషికి సానుభూతిని జూపుచు తమ సంఘనియమముల ననుసరించి ఆంధ్రభాషాప్రచారకంబగు యీవిద్యాలయమును ప్రోత్సహించి కేంద్రసంఘ నిధినుండి సహాయమును భరించెదమి గాక ఇంకను ప్రతికాధిపతులు, గ్రంథికర్తలు, విద్యాభిమానులు, పండితవర్గము చేయదు సహాయమును తప్పక నొసంగ కోరబడుచున్నారని దీనియభివృద్ధికి పరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక!

విరాళములు జాబులునున్న గునవి నొసంగవలసినవారలు, శ్రీ కర్మగారి పేర నిజాంరాష్ట్రవాసులు, శ్రీ ఆంధ్రగౌరవిశ్రామము, ఆమరవరము, బూర్గంపాడుపాస్తూ, పాల్యంపతాలూకా ఓరంగుబజ్జీ అనియు, బ్రిటిష్ రాజ్యమునందున్న తక్కినరాష్ట్రములవారు, అమరవరము, భద్రాచలంపాస్తూ, గోదావరితీర్థ యనియు వ్రాసిన వెంటనే యందగలవు.

(ఒక విలేఖరి)

బాపట్ల

(ఒక విలేఖరి)

హరికథలు

బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన అడ్డాదిభట్ల నారాయణదాసుగారు శ్రీభావనారాయణస్వామివారి ఆలయములో 'రుక్మిణీకల్యాణము'ను హరికథా కాలక్షేపముగా వినించుచుండిరి ఆ మహానీయుని వాక్పాఠము, అభినయము, చమత్కృతి, నృత్యము నిరుపమానములుగాదా! వృద్ధుడయ్యును ప్రేక్షకులను ఆనంద సాగరమున నోలబడింపజేసెను వందలకొలది జనులు సమీప దూరగ్రామములనుండి వచ్చియుండిరి.

ప్రకృతి వైద్యాలయము

బాపట్ల కాపురస్థుఁడను, శతావధానియ నగు శ్రీమాన్ దివి రంగాచార్యులుగారు కొంతకాలమునుండి ప్రకృతి వైద్యశాస్త్రమునందు విశేష శ్రమయొనర్చి దుర్బరకోగపీడితులను సైతము స్వస్థతరచుచున్నారని నిజామరాష్ట్రమునుండియు, దత్త మండలములనుండియు రోగులు మాగుచున్నారు ఆచార్యులు గారు యీ మాసారంభమున తాత్కాలికముగ నొక ప్రకృతివైద్యాలయమును స్థాపించియుండిరి కొలదికాలములో రైల్వేపై వనుకు సమీపమున, ప్రభుత్వమువారిచే ధరఖాస్తుపై నివ్వబడిన బహిరంగస్థలమునందు కాశ్చిత్మందిరము నొకదానిని నిర్మింప తగుయత్నములు జేయుచున్నారు ప్రకృతి చికిత్సావిధానము ప్రబావృష్టి నాకర్షింపగలుగుట ఎంతయు శ్రేయస్కరము.

ఉన్నతవిద్యాలయము - కట్టడములు

బాపట్లలో చాలకాలమునుండి ఉన్నత విద్యాలయ మొకటిగలదు దానికి ప్రత్యేక కట్టడములు గలవు కొంతకాలము క్రిందట జిల్లాబోర్డువారి పరిపాలనముక్రిందకు తీసికొనబడిన సదరు జిల్లాబోర్డువారు 2 లక్షల రూపాయలపైగా వ్యయమొనర్చి భోజనవసతిగృహము నొకదానిని, తరగతులుపెట్టుటకై అతి విశాలమైన సౌధ మొకదానిని నిర్మింపజేయుచున్నారని పను లింకా పూర్తికాలేదు.

శ్రీ నాట్యసభ (అమెచ్యూరు)

తెనాలి

ప్రతాపరుద్రీయ నాటకప్రదర్శనము

పై సభవారు 11-7-25 (శనివారము) తారీఖున తెనాలి ఘట్టుకంపెనీవారి హాలులో ప్రతాపరుద్రీయమును విక్సీరి జయప్రదముగా ప్రదర్శించిరి ఈ నాటకప్రదర్శనము నందు పాల్గొనినవారందరు విద్యాధికులునూ కళాభిమానులై యున్నారనట నిస్సంశయము.

(2) నాటి ప్రదర్శనవందు యుగంధరుడు వెట్టివాడు ఈ పాత్రముల గైకొనిన శ్రీయుత గోవిందరాజు వెంటట సుబ్బారావు (యల్. యం. యన్) గారిని గురించి వ్రాయుట కేవలము అనవసరము వీరు ఉత్తరస్కంధములో సుప్రసిద్ధ నటులు జగదేవీన బ్రాహ్మణుడు ఇక జందెమేటి తర్వాత విద్యానాథ భూమిక భారలగు ఏలేశ్వరపు కుటుంబశాస్త్రీ గారును వలీఖాన్ గా నటించిన శ్రీమాన్ నంపూరి శేషాచార్యులు వి. ఏ. గారునూ, శేరిగాని పాత్రమును గైకొనిన శ్రీ ముక్తేవి రామానూజాచార్యులుగారును ఈ మువ్వురును చాల ప్రశంసార్జనముగా వారివారి పాత్రములను నిర్వహించి ప్రేక్షకసమూహమునందు అమందానందమును కలుగజేసిరి.

(3) వీరు నాటకారంభమునందు కవికృతమైన నాంది పద్యములను రెండింటిని పాడుటకు బదులుగా అసందర్భముగా 'కర్ణావృతక్లోకములను' ఒకరిచే వాడించిరి ఇది సమంజసముకాదు తక్కిన పాత్రధారులకూడ వారివారి పాత్రములను చక్కగ పోషింపిరి తండ్లు కళాసులు ఢిల్లీసుల్తాన్ జేష ధారులు సామాజికులను చాల రజింపగల్గిరి చెక్కుమఖి శాస్త్రీగా వచ్చిన మద్దూరి శేషచలపతిగారిని వారి శ్రావ్యమైన గానమునకు అభినందింప వలసియున్నది మొత్తముమీద నాటకము అది మొదలు అంతమువరకును రసవాహకముగా నొప్పిసి, ప్రేక్షకుల ప్రశంసకు బాత్రమయ్యెను.

(4) వీరు చెప్పే పురికి కొలదికోజులలో ప్రయాణమగుచున్నారని వినుటకు సంతసమగుచున్నది. అచ్చటి యాంధ్రులెల్లరు తగు ప్రోత్సాహమును జూపుచు రని కోరుచున్నాను.

అద్దంకి యజ్ఞనారాయణ

పెడన యూనియన్ బోర్డు

ది 29-6-1925 తారీఖున మొంబర్ల ఎల్వే నుజరిగి

గెలుపొందిన అభ్యర్థులు

1 వ వార్డుకు — అండెల గోకర్ణయ్యగారు, బట్ట శివయ్యగారు, 2 వ వార్డుకు — మట్టనాగన్నగారు, మహమ్మదు అబ్దుల్ రహింసా హేబుగారు, 3 వ వార్డుకు — మహమ్మదు సబ్బర్ సాహేబుగారు, అబ్దుల్ హాజీంసాహేబుగారు, 4 వ వార్డుకు — పిచ్చిక చినముసలయ్యగారు, పిచ్చిక విశ్వనాథంగారు, 5 వ వార్డుకు — వార్త పేరయ్య లింగంగారు, వార్తకోట నాగన్నగారు, 6 వ వార్డుకు — బట్టజ్జాన కోటయ్యగారు, యర్రకోట సోమలింగంగారు.

ది 8-7-1925 తారీఖున పగలు 3 ఘంటలకు ప్రెసిడెంటు ఎల్వే ను జరుగబడి మహారాజశ్రీ పిచ్చిక విశ్వనాథంగారు, పెడన పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఒక విలేఖరి)

అఖిలాంధ్ర జ్యోతిర్విద్యజ్ఞ మహాసభ

గోదావరీతీర్థమందు కోవూరు గ్రామమున శ్రీ కంకర మఠములో శ్రోధన సం॥ భాద్రపద శు కృత మొదలు ఈ శుక్ల 2 ఆదివారము వరకు జరుగును.

ఆంధ్రదేశముందు మన సిద్ధాంతులచేత గుణింపబడుచు చాంగములు పలుపలువిధములుగ నున్నవి.

౧. సూర్య సిద్ధాంత మూల క్రమని చెప్పు పంచాంగము (కుప్పావారు, నిమ్మగడ్డవారు, పిల్లలవారివారు మొదలగు వారిది)

౨. మందకర్ణామపాత్రపంచాంగము (బ్రి. తో. పల్లి నెంకటరామసిద్ధాంతిగారిది)

౩. దేశకాలాన సంస్కారపంచాంగము (బ్రి. కీ॥ శే॥ పిడపర్తి పెదపూర్ణయ్య సిద్ధాంతిగారిది)

౪. సంపూర్ణ దృక్పథపంచాంగము (బ్రి. కీ॥ శే॥ పిడపర్తి చినపూర్ణయ్య సిద్ధాంతిగారిది)

పై నాలుగు రకముల పంచాంగములయందును దేశాంతరముయొక్కయు, అయనాశలయొక్కయు వివాహము మిగిలియు యున్నవి ఇందులో కొందరు సిద్ధాంతులు "తిస్యంత చాలనమును" జేసినయెడల వీరిలో వీరికగుండు తిథి నిర్ణయముల యందు భేదము పుట్టును.

సూర్యసిద్ధాంతము ప్రమా గ్రంథమని సిద్ధాంతలందరును ఒప్పకొనుచున్నారు, గాని దానికి అర్థముచెప్పుటయందు భేదాభిప్రాయములను పొందుచున్నారు ఇందునుండి కర్తవ్యోపము గలుగుటయేగాక నాస్తికత్వముగూడ వృద్ధిపొందగలదు.

అట్టిలోపములు జ్యోతిర్విద్యాస్త్రమునుండి కలుగకుండగ నీవహాసభ యేర్పరచడమైనది ఇది నాలుగుమాసముల కొకపర్యాయము వేరువేరు ప్రదేశములయందు జరుగును.

ఇప్పటి పరిశీతులను బట్టి సిద్ధాంతుల సభలకు సిద్ధాంతులే లానుకొనుట యొక్కముగ దోచి సాగించుటకు కత్తి జ్ఞాన సావధ్యములు లేకపోయినను ఈ మహాకార్యమును ప్రారంభించిలని జ్యోతిర్విద్యాస్త్రవేత్తలందరును నాకు సహాయమొనర్చెదరని నమ్మియుంటిని.

సభయందు జర్పింపదగిన విషయములను నేను వ్రాయజాలను నాకు జ్యోతిర్విద్యాస్త్రముపై అభిమానములేవ్వు సంపూర్ణ పాండిత్యములేదు అందు నేను తెలిసికొతెగిన విషయములనే కమలు కలవు మన సిద్ధాంతులలో కొందరు నాకు గురువులుగను, కొందరు మిత్రులుగను, మరికొందరు బంధువులుగను యుండిరి వీరిలో నెవరివాదమునకు పరాజయము కలిగినను అది నాదిగా భావించి బాధపడుదును మన పంచాంగము రిన్ని రీతులుగా గుండలవలన ప్రజలకు కలగు బాధలను మాచి సహించలేక యాసభను ప్రారంభించితిని.

కొందరు ఈ కలికాలమున యిట్టి సభలలో నేమిప్రయోజనమని యందురు సిద్ధాంతులు వ్యయప్రయాసల కోర్చి ప్రచురించుచున్న పంచాంగము రెండులకో.

సభయందు సిద్ధాంతులు వాదించువాదముందు 'స్వపక్ష నిర్వహణము పరపక్ష దోషాపాదనము' గూడ స్పష్టముగ నుండువలయును. అందుకొరకు నలుపు వాసును ప్రత్యక్షము, పరితేఖ సముగణితము, ఉపపత్తి, ఆగమము అను వైదువిధ్యములగు ప్రమాణములను బద్ధమైయుండవలయుననియు కొందరు చెప్పిరి ఇందు విషయమై కోవ్వకము నొకదానిని సిద్ధపరచి ముందు ప్రచురించెదమ జ్యోతిర్విద్యాస్త్రవేత్తలు, కర్తవ్యులు, సామంతులు మొదలగు మహాశయులందరును తప్పక దయచేసి లోకము నుద్ధరింప వేడుచుంటిని.

పిడపర్తి సుబ్రహ్మణ్య సిద్ధాంతి.

కోవూరు గోదావరీతీర్థము 5-7-1925

ఓలేరు జాతీయ విద్యాలయ దుస్థితి

గంటాపాటి ఓలేరు గ్రామమునది శ్రీ కృష్ణ విద్యాలయ మను జాతీయవిద్యాలయము అసామాన్యము ఫలములలో నొకటి దీనిని పదునారువేల నగదుగలదుతోడను, పదివేల మువ్వలను సత్రపు భవనముతోడను, ముప్పదివేల విలువ చేయు ధర్మనామముతోడను కాంగ్రెసునకు దత్తమచేయబడినటుల ప్రతీతిగలదు ఇన్ని ఖనములను, సాగన సంపత్తియు గల జాతీయ పాఠశాలలేగాక ప్రభుత్వ సహాయమున నడుచు నవియు నరుదనవచ్చును అంగడియం దన్నియు గలవు, అట్లుని నోట కనియున్న దను సామెత యీ పాఠశాలంగూర్చి సార్థక మగుచున్నది.

విద్యార్థుల సంఖ్య నానాటికి తగ్గుచున్నది. ఏడు తర గతులును, అయిదుగురు పాఠ్యాయు లున్నను పాఠశాలయందు జీవన గాన్నించదు సుమా లేబడిమంది బాలురు మాత్రమే యున్నారు. ఇందుకు కారణముగా ఇది ప్రభుత్వమోదము బడసినదిగా దని కొందఱుందురు కొంతవఱ కది నిజమేయైనను ఇంత కృశించియుంటున్న మాత్ర మది హేతువుకాజాలదు విద్యార్థులవారు, మోతుబరులు, భూమి విరాళములన్ని స్థాపించిన విద్యాలయ మిది ఈ దాత లంతగా దమవిడ్డ లుద్వీగములు చేయవలయునని కోరుతున్నారు ఇక ఉపాధ్యాయుల సమర్థులని పేర్కొందినవారే. చదువులు బాగుండలేదు నుటకు కారణము గానించదు. బ్రాహ్మణులొడూరు ప్రణాళిక ననుసరించి విద్య గణపబడుచున్నది అందునను ఇంగ్లీషునకుగూడ ప్రాముఖ్యత హేయబడినది ఇక నేవికారణము ఈ పాఠశాలను దమ విడ్డగా భావించి ప్రాపించవలసిన ప్రముఖులు అన్యోన్యము విముఖులై యుండి తమతమ విడ్డలను వేర్వేరుపాఠశాల కంపుటయు, వారికొంతై స్వయముగ వేర్వేరుపాఠశాల నిలుపుటయు, లేదా చదువులే లేకుండ నుండుటయు ప్రధానకారణ మని యూహింపదగియున్నది. ఈ పాఠశాల పాలకవర్గములోని యుద్వీగులే దీనికి భోటిగా బడలను బెట్టుచున్నారు ఇకంతయు విపరీతము

“ఈ పాఠశాల ప్రధాన పాఠ్యాయునికి హెచ్చుతేతన మిచ్చుచున్నారు. అందుకు గొండుప్రముఖులు చేసిన యేర్పాటులే కారణము ఈ యేర్పాటు మఱికొందఱికి నచ్చలేదు వారు తమ యయిష్టమును నూచించుటకు పాఠశాలాధిపతికి దోడ్పడజాలకున్నారు” అను వాద మొకటిగలదు ఇది నిజమైనచో పాఠశాల తేమమునుగూరించియే యుభయపక్షముల వారును యోచించుచుండవలెను అప్పుడు వారందఱునుగూడి సంప్రదించి తగిన పరిహారము నాలోచించి పాఠశాలను సంరక్షింపవలెనే గాని, యు పేక్షించి తమవాదమునకు మూలమయిన పాఠశాల తేమము వమ్ముగుట జూచి యూరకుండుట యేమిన్యాయము? ఈ విషయములందు, గంటాపాటి జాతీయనాయకముగి యగు శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారు ఇంకను ప్రయత్నించి తగు నిర్ణయము దెల్పుదురని యెల్ల రాజీందమిన్నారు కాని ఫలముగానిండుటలేదు ఇది పాఠశాలలోపల జరుగు సందర్భము.

పరిపాలనవిషయములో, నగదుసామగ్రిను ప్రాజెక్టు మీద స్వల్పపునఃడికి అప్పుల నీచ్చియున్నారు హెచ్చురాబడి యెట్లువచ్చునా యని విచారించుకొనునప్పుడు, ఆసామగ్రినంతను వసూలుచేసి రూపాయివడ్డీకి తగ్గుకుండ ఋణము లీయవలయునని తీర్మానించిరి పుచ్చుకొనువారు నేర్పడిరి కాని పూర్వపు ఋణములను వసూలుచేయుటలేదు. సాలకవర్గములోని ప్రముఖులే తక్కువ వడ్డీకి ఋణములు దీసికొని యుండుటచేత వారే వసూలుపరచు పూనిక వహింపజాలకున్నారు

రెండువేలకుండట పాఠశాల తోటలోని వృక్షములు చాలపడిపోయియున్నవి వానిని వేలమువేసినచో వేయూపాయిలకు పైగా వచ్చునని అంచనావేసిరి ఆసామగ్రిలో నెంత భాగము పాఠశాల ఖర్చులకు వినియోగించవలెను. ఎంతభాగము తోటను తిరిగి బాగుచేయుటకు వినియోగించవలెను అను విషయమున భేదాభిప్రాయములు వచ్చి వేలమువేయు ప్రయత్నమునే యాపివేసిరి. అందఱును ఎవరియిష్టము వచ్చినట్లు వారు పడిన ను నటికొని పోవుచున్నారు. సగభాగము గలిగినది. తోటలోని పాఠశాలభవన మొక పర్గళాల దీనిని ఇటీవలనే నూటయేబది రూప్యములు చెచ్చించి బాగు చేసిరి. ఇంకను దానిలో బ్రవేశించక పూర్వమే గాలివాన వలన నది తిరిగి శిథిలమైనది దానిని తిరిగి మరమ్మతుచేయు నుద్దేశ్యము గానించదు, అది లేకపోయినను అందున్న తలుపులు

కిటికీలనైనను దీయించి జాగ్రత్తపడచుట లేకపోవుటచేత నది వోరగ్రస్థ మగుచున్నది ఇందుకును పాలకవర్గ సభలు గాక తీర్మానములు జరుగకపోవుట యెంతయు శోచనీయము

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రముఖుల నంగతి నుజ్జుటలొందించిన విద్యాలయము, ధనాభావముగాని, పలుకుబడి గల పోషకవర్గము అభావముగలగాని లేనిది, సర్వాంగసంపత్తియు గలది యిట్లుగల యీ ప్రాంత దౌర్భాగ్య మనవలయును శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారును, ప్రారంభమున వందలకొలదిగ చందాలను వేయించి యీ ప్రతిష్ఠాపనను నెలకొలిపిన శ్రీ కొనరాజు రామయ్యగారును ప్రమేయము గల్పించుకొని దీనిసద్ధరింతుకో, లేక కాలధర్మమునకు వదిలివేతుకో దైవమునకే యెఱుక.

విద్యాభిమాని.

కళావంతుల విద్యాసంఘము గుంటూరు

ఈ సంఘము పత్రమున 1925 సం ది 11 జూలై కనిపారముసాయంత్రము 7 ఘంటలకు గుంటూరు మ్యూనిసిపల్ యెలి మెంటరీస్కూలు భవనముందు యీసంఘపు ప్రెసిడెంటుగారైన మ. రా. రా. శ్రీ గుడిశేవ సుబ్బయ్యగారి యాజమాన్యము క్రింద సామాన్యసభ జరుపబడెను

హాజరైన సభ్యులు

- 1 గుడిశేవ సుబ్బయ్యగారు
- 2 ఇంకొల్లు రామానుజంగారు
- 3 మద్దెల ముక్కంటిగారు
- 4 ధరణికోట వెంకటదాసుగారు
- 5 దాసరి శ్రీరాములుగారు
- 6 దాసరి వెంకటసుబ్బయ్యగారు
- 7 యండమూరి సుబ్బారావుగారు
- 8 పుష్పాల రామస్వామిగారు
- 9 శిధాబత్తుని రాఘవేంద్రరావుగారు
- 10 చదలవాడ కుమారస్వామిగారు
- 11 ధరణికోట రామయ్యగారు
- 12 మద్ది శివారామస్వామిగారు
- 13 చదలవాడ అంజయ్యగారు
- 14 జవంగల వెంకట్రాయుడుగారు
- 15 చదలవాడ వెంకటదాసుగారు
- 16 ఉప్పటూరి వెంకటరంగయ్యగారు
- 17 దాసరి వెంకటరత్నంగారు

తీర్మానములు

- 1 ఈసంఘములో సభ్యులుగాయున్న దాసరి శిధాబత్తు గుడిశేవ వెంకటరత్నంగార్లు కీర్తిశేఖరులునందున యీసభ వారు తమ విచారమును తెలుపుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని జూపుచున్నారు
- 2 ఈ సంఘములో సభ్యులుగాచేరినవారిలో కొందరు సంఘమునకు తాము యివ్వవలసిన సంవత్సర చందా యిప్పటివరకు యివ్వనందున అట్టివారిని సంఘ నిబంధనల ప్రకారము సభ్యత్వమునుండి తొలగింపబడినట్లు తీర్మానించడమైనది.
- 3 కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో ఖాళీకాబడిన రెండు పదవులకు ప్రస్తుతము యెన్నికలు జరుపుట అవసరమలేదని యు, సభ్యులసంఖ్య వృద్ధిపొందువరకు యిప్పుడు వున్న కార్య నిర్వాహక సభ్యులతోనే పని జరుపుకోవలసిన దని యీసభవారి చే తీర్మానించడమైనది ఈ తీర్మానమును శ్రీయత యింకొల్లు రామానుజంగారు ఉపపాదించగా శ్రీయత దాసరి శ్రీరాములు బి ఏ గారు బలపరచిరి యెల్లరు ఆమోదించడమైనది
- 4 ఈ సంఘముతరపున ధనసహాయమునిమిత్తము దరఖాస్తులు పంపుకొనియున్నవారిలో దాసరి లక్ష్మీన్నారాయణు శ్రీయత దాసరి శ్రీరాములు బి ఏ గారు యిమ్మూలు జీతము వగయిరా ఖర్చులు యిచ్చుటకున్న శిధాబత్తుని నాగభూషణమునకు శ్రీయత యింకొల్లు రామానుజంగారు యిమ్మూలు జీతము వగయిరా ఖర్చులు యిచ్చుటకు సమ్మతించి నందున యీ సంఘమువారు సంతోషముతో ఆంగీకరించడమైనది
- 5 ఈ సంఘము తరపున యీ సంవత్సరము యాదిగవ నునిసారింపిన విద్యార్థులకు యిమ్మూలు జీతమునకు ధనసహాయము చేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

1. గుంటూరు వాస్తవ్యులు శ్రీయత కాలవ కాలివాను గారిచే యీసంఘమునకు నొసంగబడిన కాళ్ళత విరాళమునుండి స్కూల్ ఫయిన్డ్ క్లాసు చదువుచున్న సి. హెచ్. వి. సత్య నారాయణ పెద్దాపురము యిమ్మూలు జీతము నెల 1 కి రు 2-10-0 చొప్పున 9 మాసములకు రు 28-10-0 యిచ్చుటకు యీసభవారు తీర్మానించడమైనది

2 బండారు వెంకటేశ్వర్లు నందూరు, బాపట్ల తాలూకా స్కూల్ ఫయిన్డ్ 9 మాసములకు రు 28-10-0.

3 గుంటూరు సింహాద్రి పెదపులివట్టు, రేపల్లెతాలూకా స్కూల్ ఫయిన్డ్ 9 మాసములకు రు 28-10-0.

4 కాలవ అంజనేయులు చేకూరు స్కూల్ ఫయిన్డ్ 9 మాసములకు రు 28-10-0

5 దాసరి వెంకటచలపతిరావు గుంటూరు స్కూల్ ఫయిన్డ్ 9 మాసములకు రు 28-10-0

6 తీగల పిచ్చయ్య కందుకూరు ఫిత్తుఫారం 9 మాసములకు రు 28-10-0

7 అనంత సీతాచలం కొమ్మూరు ఫోర్తుఫారం 9 మాసములకు రు 28-10-0.

8 బి కృష్ణప్ప రాయదుర్గం పోర్తుఫారం 9 మాసములకు రు 28-10-0

9 గుడిశేవ వెంకటరంగయ్య గుంటూరు నెకెండు ఫారం 9 మాసములకు రు 12-6-0

ఈ సంఘములో నూతనముగ సభ్యులుగా చేరుటకు తమ సంవత్సర చందా రు 1-0-0 యిచ్చిన కర్నూలు వాస్తవ్యులు శ్రీయత వి నాగన్న నాయుడుగారిని గుంటూరు వాస్తవ్యులు చదలవాడ రాయుడుగారిని సంఘములో సభ్యులుగా చేర్చుకోవడమైనది

మద్దెల ముక్కంటి, కార్యదర్శి.

* * * విజ్ఞప్తి * *

అర్జునుహాళయాలారా!

ఈసంఘముతరపున విద్యాభివృద్ధి కీ సంఘసంస్కరణమునకు పాటుబడుచున్నా మని మా కులజులలో కొంతమంది సంఘ ద్రోహులు బయలుదేరి మా అనుమతిలేకయే కృత్రిమముగ డబ్బు వసూలుచేసికొని వారి స్వంతభర్తలకు వినియోగించుకొనుచు న్నారని సాంఘికవలన తెలియుచున్నది కాన మా స్వకులజులును, సంఘ పురోభివృద్ధి గోరు తదితర ధర్మ సంస్థాపకులును తమ ధర్మచులను వృధాగా ఖర్చుపెట్టక మాసంఘమునకు విరాళములు, సంవత్సరచందాలు యివ్వవలసిన మహనీయులు ఈసంఘముయొక్క ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీ గుడివాడ వాస్తవ్యులు శ్రీయత గుడిశేవ సుబ్బయ్యగారుగారి, కార్యదర్శుల మగు మేముగారి స్వయముగవచ్చి తమకు దర్శించినపుడే యిచ్చుటకున్నా తాము స్వయముగ దయాపూర్వకముగ పంపుచో మఱియార్దరుద్వాం ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీయత గుడిశేవ సుబ్బయ్యగారి, గుడివాడకు పంపుటకును బ్రార్థించుచున్నాము.

మద్దెల ముక్కంటి, ధరణికోట వెంకటదాసు, కార్యదర్శులు.

శ్రీసరస్వతీనిలయము - ధర్మవరము

12-7-25 వ లేదిన జరిగిన మహాసభా తీర్మానములు గ్రంథాలయాధ్యక్షులుగా మండి కార్యాలయములచే రాజమహేంద్రవరమునకు బోయి తమ యధ్యక్షపదవికి రాజీనామానొసగిన శ్రీయత టి రామచంద్రరావు బి. ఏ. గారి కీసభవారు వారినేవను గొనియాడుచు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల నర్పించుచున్నారు.

కార్యనిర్వాహకవర్గమున ఖాళీకాబడిన రెండు స్థానములకు శ్రీయతులు పి నూర్యనారాయణరావు బి ఏ యత్ టి. జి. పులయ్యగార్ల నెన్నుకొనడమైనది

మ-రా-శ్రీ పి. నూర్యనారాయణరావు బి. ఏ. యత్. టి గారిని నిలయాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనడమైనది.

గ్రంథాలయమునకు స్వంతభవనమును గట్టింపుట ఆవశ్యకమని తీర్మానించడమైనది.

గ్రంథాలయ భవన నిర్మాణమునకును ద్రవ్యోత్పత్తిని జేయుటకు నీక్రిందివారిని నియమించడమైనది.

మ-రా-శ్రీ 1. హట్టి శంకరరావుగారు, 2 టి కృష్ణ రావుగారు, 3 వై. హనుమంతరావుగారు, 4. ఎ. మృత్యుంజయశాస్త్రిగారు, 5. తుంపర్తి సంచీవరావుగారు

(కార్యదర్శి)

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలీ అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 5-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుందుము.

ఆరుసంచికలు ఒక్క సంపుటముగ చేర్చి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలీ 0 12-0.

ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0.

పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్కసంపుటమునకు ఆడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

వారకడోట్లు:—

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము

7, తంబు శెట్టివీధి, జి. టి., మద్రాసు

ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైద్రాబాదు, డక్కన్.

బారిష్టరు సార్వత్రికం (భాగము ౧)

గ్రంథకర్త: శ్రీ మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)
క్రాసుపై ౫. మేలుకాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చుచున్నది.
సార్వత్రిక మను కుజ్జవాడు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము.
నవ్వు - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వ్రాయబడినది. సాహితీసమితి వారి
కథల రచి దాదాపు ఆంధ్రులందఱు నెఱిగినదే. ప్రతి యాంధ్రుఁడును చదువదగినది
వెల ర్పు 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

హిందీ - తెలుగు

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుకుట

వీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకము 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 1-0-0

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

చెన్నపురి.

కర్త:—వారనంది రామశాస్త్రిగారు

ఆంధ్ర వాఙ్మయమనవలె ప్రపంచవి యగు నన్నయ

భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను వివరించి నన్నయభట్టు మాత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వారసులన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి భాషా సేవకు తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో కలవు — వెల 0-12-0 పోస్టేజీ వేటు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

వచ్చునిచో!

సామ్యవాపసు చేయబోన

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రహస్ఫుటము, అష్టకవర్ణ, షోడశం ఐద్య, ద్వాదశభావఫలితములు, చశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుమాంశములతో జ్యోతిషశాస్త్రరహస్యమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా చలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి ఇది యింటిజ్యోతిషగ్రంథము వెల 2 0 0 మొదటిభాగము రు 1-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

క్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

కళింగోట, రికాఖపట్నంజిల్లా.

మహాభారత యుద్ధనాటకము

అపూర్వగ్రంథము

రసభ ర్ణము

సంపూర్ణ మహాభారతకథ నంలను వెల్లడించు ఉత్తమ నాటక రాజము న్యుదువధుర శైలిగల గద్యపద్యములును పాటలుగూడ గలవు ప్రచురించుటకు చాల అనుకూలమైనది ఇందు శ్రీ కృష్ణవాక్రిహమానుచుండు రాజ్యరెండ్ర ప్రవీణక బాగుగ వెల్లడింపబడినది రాయల్ ప్రెజ్ 104, పేజీలు చక్కని అచ్చు చాల అందముగానుండును వెల రు 1-0-0 మాత్రమే వలయు

వా రిటుల గ్రంథకర్తగారిపేర వ్రాయవలెను

కట్టా అచ్చయ్య, తెలుగుపండితుడు

బి బి హెచ్ ఎస్ స్కూలు పేటపాలెం (గుంటూరుజిల్లా)

కమలాక్షి

(వి చిత్ర కథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ - రా - శ్రీ, రాయనం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి.

సాంఘికనవల.—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాపారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఫెదరైవ్టుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0.8.0 విలాసము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం.7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

దంతశూల పోరీ

వెల సీసా 1 8 0-8-0

దంతశూలకు శైలము, రసవట్లు, పుష్పపన్నులు, మల్లిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగలచోటున దూదిన మందులతో తడిపి పెట్టిన నొప్పివెంటనే పోవును.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి